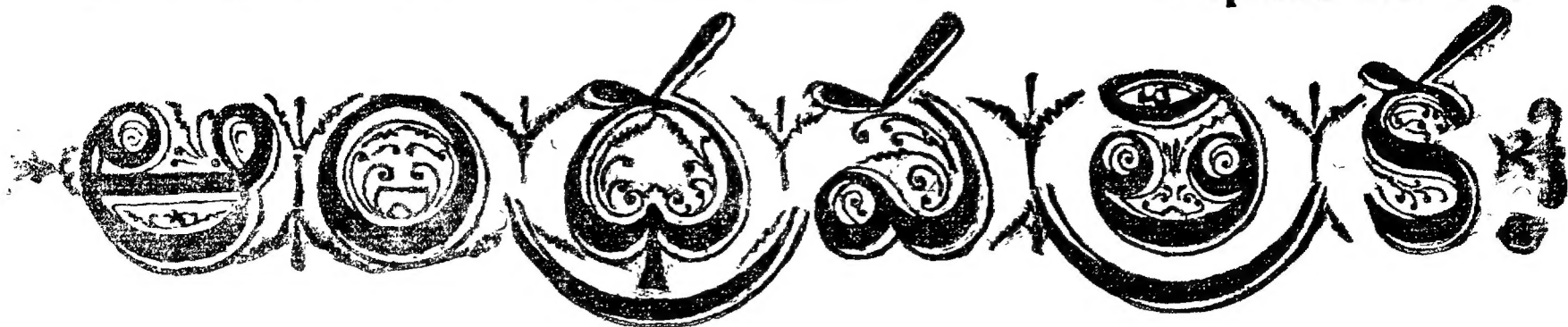

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివరిక 1-3 0-1-0

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

311061

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 13-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన బహుళ ద్వితీయ ౨.

ప్ర. 215
నందిక ౨౦౫

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సరము చిటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపూరిత బాధలు,
చిరస్థ నొప్పుల బారదోలును, పొట్టగొట్టును.
బెణుగుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వ్యధను తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే శిమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపశమన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసెను.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

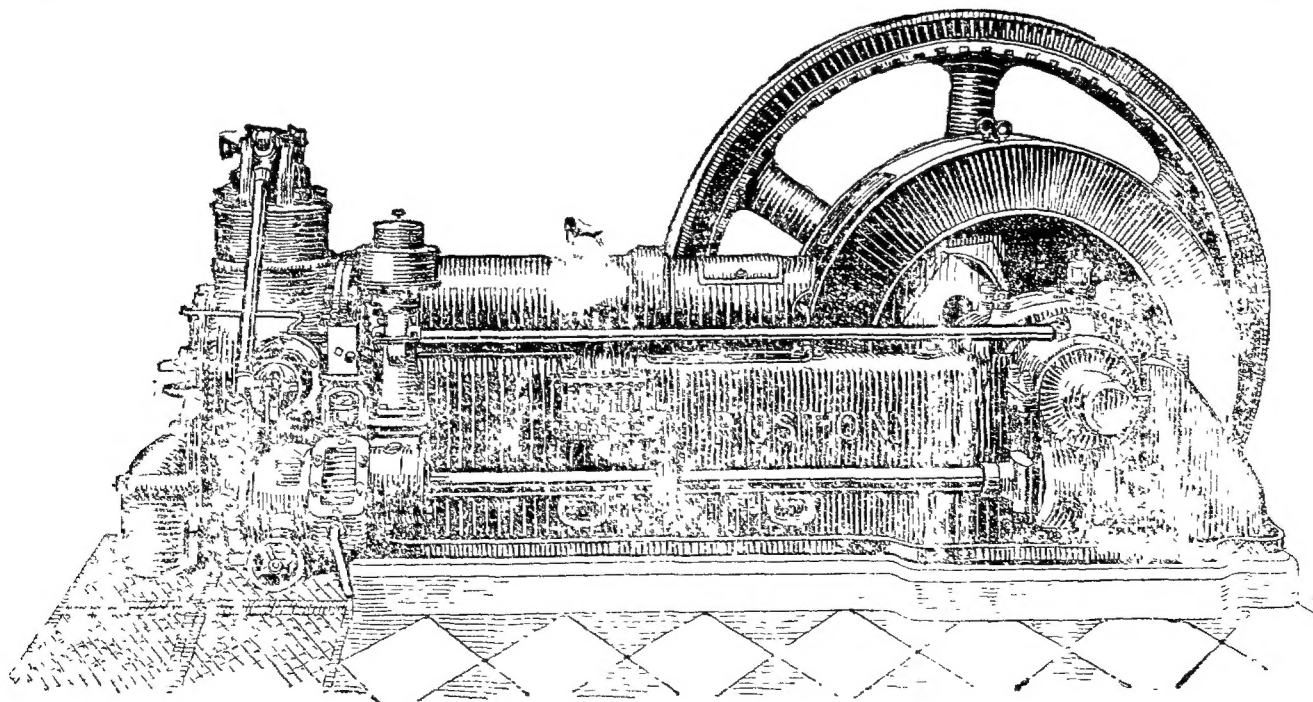
వక-నివట్టిలో నహా పీసా 1-3 రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతంజనం డిపో. 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ది రస్ప్రెస్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులను.
హోట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతవిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ౪512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగును వ్రాయుడు

(388)

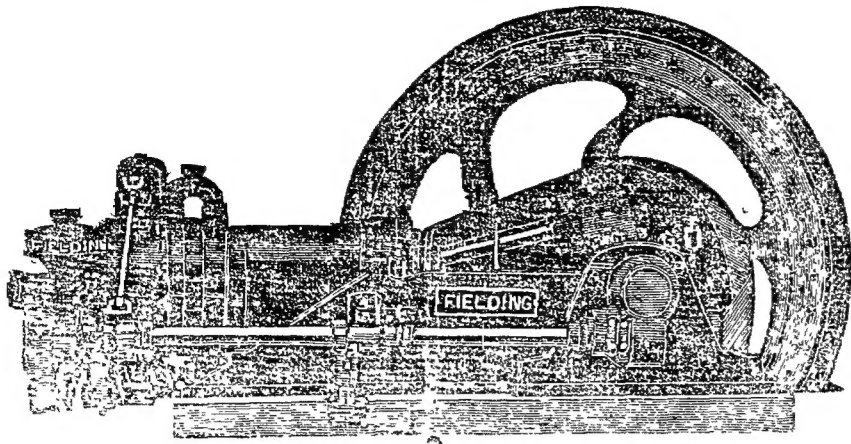
మద్రాసులో సోలీ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాలా పెట్టె నెం 6౫, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగ్" వేటుంటు శమిడిశల్

క్రిక్ స్టార్లింగ్ క్రాడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చుచు నిలిచి నుండగనే స్టార్లు కాగలదు. యెటువంటి క్రాడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతుష్టికరముగా పనిచేయును. క్రాడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

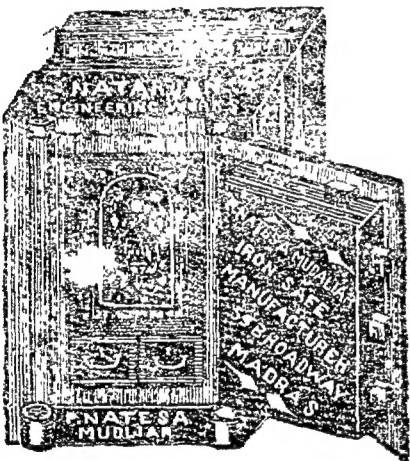
సోల్ యేజంట్లు:—

తెలంగాణ డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో., పోస్టుబాక్సు నెం 690 రు. 12, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు. నెం 203 రు.

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటికే ప్రఖ్యాతమైన బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈ దినము తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

వి. న శే శ మొదలి యార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు, ప్రాచీనము, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, సాకింగు, నట్టలు, సరసముగా యవ్వబడును. నుబ్బరాయపేటపేట, పెద్దనాయక, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జున తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు (బాసిన బయట) వ్రాయబడును.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములందుండి కిరణము, ఇంద్రియములందుండి నయనములును, ప్రభావము అను విషయము సర్వజనులకును తెలిసినవిషయమే కాదు! ఈ రెండింటియందును కలకు శక్తియు సాధారణముగా ప్రాణిలోని లింగమునను అవి

వ్యాధిగ్రస్తునివలెను నిస్సృతియొక్కముగా జీవిత యామరజాంతమును బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు బానికి రిపేరింగుమందు లనేక ముద్రయొగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యవి యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాదులు చేరినవిగా నుండుటచేత తుదకు జీవకోశము నంతయు చెడబడినవిగా నుండ జే రుచినవి. తరువాత మైక్రోజీను వల్లము సరసాగిడులచేత మంచివైద్యములుగా తీర్చి నింపబడి యట్టి మందులుకూడ ననేక మిచ్చు దుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి గూడనంత ప్రయోజనములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిరికాలము పరిశ్రమచేసి యాయుర్య దాంగిత్యము యూజనీవైద్యముల దారితేలి జీవకోశకార్యాన్ని తమసర్వస్వమును నియోగించుచు డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి.

ఇదివరకే లోకమున రుచును వ్యాప్తము చేయబడి నున్నవైద్యమే గాబట్టి దీనినికొరకు మేము విశేష శ్రద్ధాసహకారము చేసినాము. వికసారి యావయోగింపబడుట బానియున్నప్పుడు నడియే స్థాపించగలడు. దీనిచే బాధానివృత్తి అంది శుభ్రతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొలదివారును పంపిన యోగ్యతా ప్రతిభ లెక్కువ మిక్కిలిగానున్నది.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటవల్ల మొదము, ముక్కు, కన్నులలో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులును సమాలముగా నశించును. పీడనము, ఒంటితలనొప్పి, తలనొప్పి, జలదోషములు, మొదలైన, కంతమునకు పైబడిన గాఢ వ్యాధులును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టె: డి. భిక్షము. ఇట్టి సుగంధనస్యము గలిగి యింతలభముగా విక్రయింపబడు సాధన మిదివరకు కనిపించినది లేదు. ఇకకాల సంబంధించి చెప్పి యింకాగంధ విశేషములను, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి ఇకక మిది మిత్రముగా నుండును.

సాధారణముగా జీవకోశకార్యము లి యింకాగంధనస్యమువల్ల రుచుసాగు అవయోగింపబడుట, ఇది సాధారణపు రుచి గల, రుచి సాగు అవయోగింపబడుట పనిచేయును. ఇంకా మిగుల సాధారణపు పొగాకు పొడితో నీ సుగంధ నస్యమును కలిపియెడల గా పొగాకురసమును మిక్కిలి పరుచువలె మగును.

ముక్కు రుచి కల వి. పి. ఖర్చు 10 రు. 10-0-0. వి. పి. ఖర్చు 10-0-0 (189)

అంగ లేక అందభావము నిలాదు వివరముగా వ్రాయబడినది.

మొదలు:-గురుబనవ ఆండు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

ఆనందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.	
శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	8 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోలైండు గిల్లు	
పేరుగలది	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోలైండు గిల్లుపేరు	1 12 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 - 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం	0 3 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజనోపనిషత్ శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షము సాదాశైండు	0 8 0
క్యాలికోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగిదండకం	0 2 0
అమరకోశము క్యాలికోలైండు	1 12 0
సాదాకాకితములు క్యాలికోలైండు	1 8 0
అట్టశైండు	1 0 0
బల్లశీయం పేపరుశైండు	0 8 0
పారిజాతాపహరణము	0 8 0

(50) ఎ కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286 చై నాబాబురొడ్డు, మద్రాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రులు

30 మాత్రులు 0-10-0 (పది అణాలు) కలదులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణానుభవము! శరీరములో ఉష్ణాగ్రమ్మముచే కలిగిడి వైశ్యకాకల మాత్రులు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, స్వాంగముల న్నయందు బలమయము, పిక్కలు, పొర్లములు, కిరణ్య, శ్రద్ధ, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను బోగొట్టి జీవమును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈ మాత్రులు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేకవిషయములు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విరుణామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమెల, ఎలతుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

బ్రహ్మసూత్రా చంద్రిక

తెనుగు వచనము రెండుసంపుటములు (ప్రతి 1 కి రు 12-0) రైట్టిరియోపనివత్తు, సటిక 2-0 ద్వాదశోపనివత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు అప్పకవీయము, నూతనముదితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కృతము పరిష్కరల పీఠికతో నున్నది. 3-0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అండు నన్ను 292, ఎస్టేషను, మద్రాసు.

రత్నపుష్ప లేహ్యము

డబ్బీ రు 3-4-0. శుక్లనవమనుపొగొట్టి బలముగలగజేయు అద్భుత లేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లనవమైనను పొరదొలినని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహమువల్ల వచ్చిన దగ్గుముదలగు రోగములు మూత్రరోగములు కూడ తగ్గును.

మహాద్రక్షాది చూరము

ఒక నెల ముందు డబ్బీ రు 4-0-0. పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రామవరం, గోదావరిజిల్లా

ఓమర్ ఖయ్యము - ఆతనిమిత్రులు

మొగ్గుబాటురవృత్తాంతము

(మొమేగజీనునుండి)

ప్రపంచచరిత్రయం దత్యద్భుతమగు చరిత్ర ఈగాధయం దున్నది. ఇది ప్రాచీన పర్షియాదేశపు ముగ్గురు కుర్రవాళ్లను గుర్తించినది. కల్పితకథలకంటె సత్యమే ఎక్కుడుఅద్భుతముగా నుచున్నది దీనివల్ల తేటతెల్లమగును. ఇంతేగాక చరిత్రయం దలి మనోహర మగునట్టియు లేక భయావహ మగునట్టియు విషయములను పోలిన విషయములను ఏకావ్యమందుగాని మనము చూడలేమనిగూడ దీనివలన స్పష్టపడును. అద్భుతవిషయ భర్తనవల్ల ప్రపంచము నాశ్వర్యనిమగ్నము గావించెడి యెట్టి కవితయైనను యీచరిత్రను మించినగాధను అల్లలేదు. ఇది ప్రాచీనదేశసంపన్నమగుకథ. ఈమగ్గురు బాలురకథవల్లనూ, మానవ మనోవికాసమెట్టి విరుద్ధమైనట్టియు విభిన్నములైనట్టియు కర్మల నిర్వహణమునకు తోడ్పడి వినియోగింపబడుచున్నదో మనము కనుగొందుము. ఇంతే బుద్ధిబలమువలన మనుజుడు రామాదులవలె గొప్పవాడుగాని రామణాదులవలె రాక్షసుడుగాని కావచ్చును. కేవలము తెలివితేటలు మానవశ్రేయోగాయకముగాని మానవానర్థదాయకముగాని కావచ్చును. తెలివితో కాసుకూలముగాని ప్రతికూలముగాని అగుచున్నది. తెలివియనునదికా స్వయంప్రభుగల జ్యోతిగాదు. ఇది కేవలము జడమైన సాధనము. సాధనసంపత్తి ఉన్నంతమాత్రమున చాలదు. ఈసాధనమును మంచి కుపయోగించగల బుద్ధి, వివేకము లుండవలెను. ఒక్కేగురుజరుని పాదముల నాశ్రయింప, ఒక్కేగ్రంథము నుండి విద్యనభ్యసించి, ఒక్కేమంచముమీద నిద్రించుచు, ఒక్కేకంచములో భుజించుచునుండిన ముగ్గురుబాలురు, తమతమ జీవిత యాత్రలను మూడి వేరువేరు మార్గులు నిర్వర్తించిరి. కరుణార్థిహృదయము కిరీటముకంటె ఘనతరమని పెన్నిసన్నవివక్కాణించియున్నాడు. ఇట్లే దయానయ హృదయము జ్ఞానాలంకృతమేధస్సుకంటె నధికమని ఆతడు చెప్పియుండిన బాగుండెడిది. కరుణాపరుడు విద్యాంశుత దుర్జనునికంటె నధికమని అందరును గ్రహింపవలెను. సస్త్రిల నియమితముగు మనీషవలననే లోకోపకారము జరుగును. శీలవిహీనుని తెలివితేటలు లోకము నుద్ధరించుటకుబదులు లోకమును భ్వంసముచేయును. వైశంకతు లన్నియు నీకథలన తెలియగలవు.

పారశీకదేశపు రాణగాధ

దాదాపు 900 ఏళ్లక్రిందట ననగా ఇంగ్లాండును ఎడ్వర్డు దిక్ నెఫ్సరురు పరిపాలించుకాలమున, పర్షియాలో నక్కాలమున, పండితాగ్రజియగు నొకగురువు పద్మ మగ్గురు బాలురు విద్య నేర్చుచుండిరి. ఆకాలమున కెల్లకుటర్లుల తమ అధికారమును ప్రాంతేశములలో వ్యాపింపజేయుచు పర్షియాదేశముపై దండయాత్రచెడచి ఆదేశమును జయించి వశపర్చుకొని, మునుముందు వత యుద్ధములకు కాదుద్రవ్విన రాజసంశయ వాదేశమేలుటకు సింహాసనారూఢముగావించిరి. గ్రీసు, రోముదేశములతో రణరంగ మొనర్చి యశోవంతుడైన పర్షియా ఈశాన్యభాగమందలి భారస్సానను ప్రదేశమునకు ముఖ్యకర్తమైన నిషాపురమునందు ఇమాం అఫీసు అను యీగురువు నివసించుచుండెను. ఇమామనగా గొప్ప గురువని యర్థము. ఇమాంము అఫీసు సుప్రసిద్ధులగు వగుటలన తల్లిదండ్రులు తమజీలను కడుమారదేశమునుండి గూడ నీతనివద్ద విద్యనభ్యసించుటకు పంపుచుండెడివారు. కాంక్రమేణ యీతడు ఐయోధికు డగుకొలదిని, యీతనివద్ద వహమ్యుడిను వేదమును ఖురాను నేర్పినవారందరు తిప్పక గొప్పవారగుదురని ప్రజలలో విశ్వాసము దృఢపడసాగెను. ఇతరల నూకెట్లున్నను యీమగ్గురుబాలురు తిప్పక గొప్పవారైరిని చెప్పవలయును. వారికిరి పర్షియాదేశమునందేగాక ప్రపంచమంతటనుగూడ వ్యాపించి ప్రకాశించెను. ప్రపంచమందలి పండితలోకమునకు వీరినామములు ఒహుపంచితములు. వీరి సత్కీర్తనలు దుమగ్గురుబాలురు మానవలోకమునకు కర్తవ్యతా విషయమున నాచర్యములై కోటానకోటజనులకు మార్గదర్శకములైవి. ఈమగ్గురులో ఒమరుఖయ్యము మొదటివాడు. ఇతడు పెద్దపిల్లడైనతొలితండ్రి వేదాంతియనియు గురువనియు, గణిత శాస్త్రజ్ఞుడనియు, జ్యోతిశాస్త్రజ్ఞుడనియు మిక్కిలి కీర్తిని స్వాధీనము. కాని యీతని గణితశాస్త్రపాండితినిగావి నేదంత శాస్త్రపాండిత్యమునుగాని వినియోగింపవారుగూడ నీతనికిరి ప్రతిష్ఠల నెరిగియున్నారు. ఈతనినామము వారికి నుపరిచిత

మీ బిడ్డలు బలశాలి కాను ఆరోగ్యముగాయుండురు.

మీబిడ్డలు విగుల ఆరోగ్యముగాను, సంతోషముగా నుండుటకు కావలసిన ఆహారము గాకో నొక్కటియే.

అది మిక్కిలి పరిశుద్ధమైనది. నూతనమైనది. పురుగులులేనిది. సాధారణమైన పాలు పసిబిడ్డలకు హానిని కలిగించునట్టి ప్రదేశములలో ఇది మిక్కిలి అనుకూలమైనది.

గ్లాక్సో ప్రేమసంబంధమైన వ్యాధులను, తయవ్యాధులను రానీయును

మీ వైద్యుని అనుగుడు గ్లాక్సో అన్నిటికిని మించిన పాలాహారము "చీగిన బిడ్డలకు బలమువచ్చును."

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజకుటుంబములబిడ్డలుమిక్కిలిజయప్రదముగా పెంచబడిరి టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్. (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేబబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

మొయున్నది. దీనికి కారణమేమన, యీతడు గొప్పకవివరుడై గూడ నుండుటయే. ఈతనికినిత్యము మిక్కిలి చతుత్కారమై హృదయాహ్లాదకరమగుండును. సాధారణముగ లోకమందు పాండిత్యముకంటె కవిత్వశక్తి ఎక్కుడు అవరమును బడయును. అంతేగాక పాండిత్యరక్తము విస్తరింతుగుగాని లోకులుకల్పనాకాళలము నెన్నడును మరలరు. ఈకారణమున నితని కావ్యములు అనేకభాషలలోనికి వర్తనము గావింపబడినవి. ఇంగ్లీషులోనికిగూడ నీతనికావ్యములు తర్జుమచేయబడినవి. ఈతని బాల్యమునుగూర్చి మనకు తెలియదు. కాని విశ్వరూపపన్నుడగు సాహుకారుని మహాదైయీతకు ఆకాలమునాటి అత్యున్నత విద్య గంగహించుటకు ధనలోపము లేనివానివలె కపించుచున్నాడు. ఈతని గ్రంథముల బట్టిచూడ నీతడుకుశాగ్రబుద్ధి కలవాడనియు, విద్యనుం దెంత ఆసక్తియో తత్సమానాసక్తి కోదాదులయందుగూడ కలిగియుండెననియు మనముహించుచున్నాము. ఈస్నేహితులలో రెండవవాడిస్వభావము మరియొకమోస్తరై యున్నది. ఈతడు విశేషదాహియగు ఆసక్తి లేక దైవభక్తి పరుడై తనగురువునకు ప్రణామిస్తుండె యొప్పుచుండెడివాడు. ఈతడు రాజకీయవిషయములందు ఘనతపహించెను. తనమరణానంతరమున నితరమంత్రులు అమలంబింపజరిగిన రాజకీయగద్దము నితడు లిఖితపూర్వకముగ ప్రాణియించెను దీనినిబట్టి యీ శీలమును మనము గ్రహింపజలగును. ఈవీరమందు తాను నాయకునందర్శనమును ఏరువుకన్న దృఢ నేర్పెనో ఆతనిపైరెనుకుగల ప్రేమాతిశయమును భక్తుడ్రేకముల నిర్వహించెను. జైబాంజిల్ మల్కాని యీతనిపేరు. ఇంగ్లాండును విజ్ఞయించి కా కరరురాకపూర్వము మూడుసంవత్సరములక్రిము పర్షియాదేశము నేలిన అల్పఆర్యులనుఅను సెల్యూకర జూన్ల నీతడు ప్రభానామాత్మపదవి నలంకరించెను. ఈయగిరిలో నిక మిగిలిన వాడు హెన్రీబేన్ సబ్బా యనువాడై యుండెను. ఈతడు తక్కిన యిద్దరికంటె సేబుద్ధివిశేషమందును తీసిపోలేదు. కాని యీతని తెలివితేటలు గడకులనముక్రింద పరమించినవి. బుద్ధిలము సార్థకపరతీకార కుపయోగింపబడినది. ఈతనినామము ప్రాచ్యప్రపంచమున భ కంపితముగ జేయబడినది. యీతని నామాక్షరములు మానవలోకమందలి వహద్రోహమునకు ముగ్ధగా పరిణమించుననిగాని యీతనిస్నేహితు లనకొనరేను. ఇంగ్లీషుభాషాలో ఆస్సానిన్నను మూలకు పొందుకొని షాహి అస్సానిననుమాట యాహస్సానిని నామమునుండి వుత్పన్నమైనది.

ఈతనికి బాల్యమునుండియు మిక్కిలిమగ్గునుండినవోద్యము, గడుకుతనము, స్వార్థపరాయణత్వము యీక్రిందివిషయము వల్ల తేటతెల్లమగును. ఈతడు మంచిమాటలాడి తనస్నేహితుల నీచిత్రముగు ఒడిబడిక పత్రమును వ్రాయ నంగీకరింపజేసెను. ఒకనాడు తనమిత్రులను పిలిచి "క్రియులారా, మనకురువు గారైనము ఆఫీసుగారివద్ద చదవు తున్న వారందరును పెద్దవారై గొప్ప అదృష్ట వంతులు, ధనవంతులు యశోవంతులు కాగలరని అందరు తలచుచున్నారగా, ఒకవేళ మనముగర్గుము అట్టి విశ్వరూపపన్నుల కాకపోయినను, తప్పక మనలో నొకడైన నట్టి యాన్నత్యమును పొందును. ఆప్పుడు తక్కినవారినిగూర్చి నాడేమి చేయులెను" అనియడిగెను. ఆప్పుడు వారిద్దగు "నీవే చెప్పము. నీయోమైనవారముగ వర్తిం చెదము" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆప్పుడితడు "మనలో నెవరు విశ్వరూపంతుడైన నాతడు తన విశ్వరూపును తక్కిన యిద్దరికిని వంతు పంచికెట్టుటకు మేము వైపసాక్షిగా వాగ్దత్తము చేయుచున్నామని" ప్రతిజ్ఞచేయించెను. అందరు నీశపథము స్నేహభావమున చేసిరి. పిమ్మట కొంతకాలముయ్యెను. వీరుముగ్గురును వివిధ మార్గాల మాయలై లోక యాత్ర నిర్వహించుచుండిరి. ఒకనాడు ముగ్గురును కలసి యిట్లు చెప్పెను. "మనముగర్గుమును కలసి యిట్లు చెప్పెను. "నీవే చెప్పము. నీయోమైనవారముగ వర్తిం చెదము" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆప్పుడితడు "మనలో నెవరు విశ్వరూపంతుడైన నాతడు తన విశ్వరూపును తక్కిన యిద్దరికిని వంతు పంచికెట్టుటకు మేము వైపసాక్షిగా వాగ్దత్తము చేయుచున్నామని" ప్రతిజ్ఞచేయించెను. అందరు నీశపథము స్నేహభావమున చేసిరి. పిమ్మట కొంతకాలముయ్యెను. వీరుముగ్గురును వివిధ మార్గాల మాయలై లోక యాత్ర నిర్వహించుచుండిరి. ఒకనాడు ముగ్గురును కలసి యిట్లు చెప్పెను. "మనముగర్గుమును కలసి యిట్లు చెప్పెను. "నీవే చెప్పము. నీయోమైనవారముగ వర్తిం చెదము" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆప్పుడితడు "మనలో నెవరు విశ్వరూపంతుడైన నాతడు తన విశ్వరూపును తక్కిన యిద్దరికిని వంతు పంచికెట్టుటకు మేము వైపసాక్షిగా వాగ్దత్తము చేయుచున్నామని" ప్రతిజ్ఞచేయించెను. అందరు నీశపథము స్నేహభావమున చేసిరి. పిమ్మట కొంతకాలముయ్యెను. వీరుముగ్గురును వివిధ మార్గాల మాయలై లోక యాత్ర నిర్వహించుచుండిరి.

బలము పొందిన పరిపాలన కై కలిగియుండుట అన్నియు. ఇం
తేగాక అభిమాన మున్న యెడల ఎక్కడైన పుత్రపౌత్ర పారంప
ర్య తోతరములకును చరిత్రములేక యున్నట్లు విశ్వసన
పడుచున్నది. ఇందుకు ఉదాహరణలు మొదలగునవిచ్చుటకు స
మర్థము లేదు. దీనిని యర్థము — తామున్నత
చరిత్రములనున్నప్పుడు గర్వాంధ్రతతో తమ చిన్న నాటిమాటలను
మరచునా చెందుకోలోకమున కలదు. కాని నైజా మట్టివాడు
గాదు, ఈయన ప్రకారము నడచు కర్మచలును. ఆతనియ
టలే చరిత్రములు. తన బొల్బున్న హితులు తనకర్తవ్య రాగానే
చారినట్లు పక్కరించి యాచరించెను. రాజాస్థానమునకు ఓమ
రుగియున్న పచ్చినపుడు ముఖ్యామాత్యుడగు నైజా మతని యా
దండుముత్యములొని మిక్కిలి గౌరవించెను. నీకేనికావలసిన నద్దా
నినిచ్చెనని యాతడనెను. కాని ఓమరు ఖయ్యము ఎంత గొప్ప
వాడో, ఎంత ఉదారస్వభావుడో చూడుడు. రాతడు ధన
మును కోరలేదు. వీరియపుర సంభాషణను నైజా మే యాదిగవ
విగ్రహుగా వ్రాసియున్నాడు. నైజాము “మిత్రుడా నీవంటి
కుతాగ్రముగి రాజాస్థానముందు రాజనీచకుడుగా నుండవలయును.
కులూరుగాలితో నీప్రజావిశేషములనుగూర్చి మనవిజేసి, నాఉ
ద్యోగముతో సమానమైన గౌరవవిశ్వాసములకు పాత్రమైన ఉన్న
తోద్యోగపని నీకిప్పించెదను.” ఓమరుఖయ్యమునాకు ఉద్యో
గములతోను విశ్వరములతోను పనిలేదు. అన్నోదకములనునాకు
లోటులేకుండగ నన్ను నీవుపొషించిన చాలును. నేనవిదితముగ
కేవలయెందో ఐదు క్షణమున జనసంసద్ధురడనైన నివసించి కా
ప్రజామును సంపాదించుచు దానిని లోకమున ప్రకాశింప జేసె
దను. జ్ఞానేశ్వరములను సంపాదించెదను. నీవుచేయుమేలు నీకు
నీయందు కృతిజ్ఞతగలవాడనై నీ ఆయురారోగ్యశ్రేయ్యదులకు
సదా భగవంతుని ప్రార్థించుచుండెదను. నీవునుచివాడవు.
ఇట్లు నైజామును మంచివాడవని గేవలము నేపాముచేత ఓమరు
చుటించియుండలేదు. ఆతడెప్పుడును అర్థవిహీనముగూటను
అనడు. పిమ్మట వశీరెన్నియోగముల తనమిత్రుని బ్రతిమా
లెను. కాని యాతడు మరేమియును కోరక తానుకోరినదే యి
ప్పించుచు పట్టుపట్టెను. వశీరెట్లు తనన్నహితుని యభీష్టము
నెరవేర్చెను. ఓమరు తనప్రకృతకృతకనుకూలత నిట్లు లభించి
గూనంపించెను. ఈ సహాయములన నతడు తనకావ్యరచనయం
దు కలముగ మహనమర్థమై విద్యావిజ్ఞానము నభివృద్ధిపొందించుకొ
నుచు, అక్కడనేనివసించి తుదకు నీవాపురమునందే మృతిపొందెను.
ఐదునగంజా లోతని పక్కరించుచుండెరి. తనకాలమున నీతడు పండి
తాగ్రగణ్యుడై రాజ్యలెను. ఈతనినివిద్యారాజునిన్ని, శాస్త్రకోవి
లుడనిన్ని పర్యజ్ఞాడనిన్ని పుంభారతియనిన్ని అందరును కొని యా
డుచుండెను. ఈతడుగూడ సుప్రసిద్ధ గురువై ఇమాం
యొప్పెను. ఈతనిపద్ధతుగూడ వేనవేలగ శిష్యులు దూరదేశ
ములకుండి వచ్చుచుండెడివారు. పూర్వకాలమున ప్రాచ్యదేశ
ములరాజులు ప్రారాత్ములనియు దుర్జనులనియు వారిరాజ్యపా
లని కలమనూషిత మైనదనియును వానము సాధారణముగ తల
చుచుండును. కానిపూర్వకాలమున పండిత పోషకులైన రాజా
రిజ్జివా రుండెడివారని తెలుసుకొనుట మిక్కిలి ఆనందకర
ముగా నుండును. ప్రాచ్యదేశ ప్రాచీన చరిత్రతమోజనకమే
గాని సజ్జానప్రకాశకము గాదని మనమతికిఁగ్రుముగ తలచు
చు మనోవికృతి పొందుచుండుము. ఓమరుఖయ్యము యొక్క
గూడు నడిచేడుగు రితరపండితుల యొక్కయు సాహిత్యము
న వహనభావుడైన మార్కెకాసులూను పంచాంగమును శుద్ధి
జేసెను. అప్రమా శిండులను గర్హించి స్ఫుటము గావించి తిధి
వారాది గణితములను సంస్కరించెను. ఓమరు బీజగణి మును,
బోధితిశాస్త్రమున వ్రాసెను. స్వల్పకాలపరిమాణము గలమాన
వశీరెతము నిర్ణయకమునియు ప్రయోజనరహితమునియు యీతని
అశాస్త్రీయజన్మమున మానసిక మీతని కవిత్వమును ముఖమును
గావించినది. ఈవిధముగు చిత్రవృత్తి కలనాడగుట నితడు విష
యానందపరుడై, భోగరతిచే పురుషార్థముగా తనకలితా చమ
ల్యుత్తిచేర సరకులము గావించి యున్నాడు. ఈతనిపద్యము
లు క్లిష్ట మనోరంజకముగ నున్నవి. వాక్యానుసృజమున నవి
నిల పడు నచులై యున్నవి. యతివ్రాసలు ఈతని పద్యము లందు
భావాద్యసాన సూచకములై అర్థగ్రహణమును సుకరము చేయు
చున్నవి. ఈతనిపద్యములు మనోహరముగ ప్రశస్తిపూర్వకముగ
తమోజయల రుచున్నవి. ఈతని దుర్గుణములతోను, దోష
ములతోను, భాగ్య తితి ను మనకు పనిలేదు. ఈతడు యశస్సా
యడై వ్యవహరించెను. దా ప్రపంచమున మహావియని నుతింప
బడుచుండును. హాస్యాన్విత శబ్దాగూడ చిత్రయందు శాశ్వత
తన సాహిత్యము నిలుపు కొనెను. గానికారెనివెమరు కృత
జ్ఞతాపూర్వముగ చర్చింపరు. నిందించుట కీతని స్ఫురింతును.
అందుకున్నట్లు నిజమేనాడని తెలియగానే యీత డాయన
నదగ్గనెల్ల చిన్నకాట ఖరారుప్రకారం వివక్షకొమ్మరియాలని
కోరినను. ఆతనిచూట పప్పుగుండా ఆవశీరు నల్లనువ్వుడు బోయి
తెన్నుహితునిరూములసంధికముగ శ్లాఘించి సల్పావధ సరా

మొనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెని లిమిటెడ్

రంగూను,

వారిచేత యారుచేయబడినది

ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మొనపువత్తులు, మొనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

య పనినిప్పించెను. ఈయువకారమున కాతడు ప్రత్యుపకార
మునకుబరులు మహాపకారముజేసెను. తనఉద్యోగ పదవిలో తృ
ప్తి జెందక, తనన్నహితుని వశీరెపని జూచివిశ్వలేక, ఆపు
ద్యోగమునుండి ఏలాగునైన తనన్నహితుని
ఊడ దీసి తాను వశీరెగుటకును ప్ర
లుపన్నెను. కాని యీకుటలు బయలు పడినవి. అతని
ప్రయత్నములు నిష్ఫలములైనవి. రాజా స్థానముననీతనినమ
మాంబిరి. దేవిడిమున్నా జెప్పితుడకు దేశాంతర ప్రవాస శిక్ష
నుగూడ జేసిరి. అప్పుడితడు యీ జిప్తు దేశమునకు బోయి
యచట తన మనీషా విశేషమువలన కాలిపువద్ద మద్యోగమును
సంపాదించెను. కాని యచటకూడా కొన్నికుటలు పన్నుల
వలన నక్కడనుండిగూడ ఉద్యాసము జేయబడెను. ఈజిప్తు
లో మరియితడుండ మీలేక పోయెను. కనుక నతడు సిరియా
దేశమునకు బోయి యచట ఇస్కయిలులను నోకమతసంఘము
లో చేరెను. యీతడు తన తెలివితేటలను దుర్మార్గమునకు
మేళించెను. ముందు జరిగిన విషయములవల్లనీతని మనీషా శక్తి
శీలము తేటతెల్లమగును. ఈతడు వేనవేలగ ననుచులను ఆ
కర్షించి వారినందరిని రహస్యవ్యాపారముగల యొకగూఢసంఘ
ముగ చేర్చెను. పది సంవత్సరములలో గొప్ప బలంతుడై
పెర్షియాదేశముపై దండయాత్రకు వెడలెను. అచట నొక
పర్వతమధ్యందు స్థాయిగ నిల్చిదేశాక్రమణ ప్రారంభించెను. ఈ
దుర్గము కాపెయిను సముద్రమునకు దక్షిణముననున్న ఆలాము
తేనెద్రున్నది. ఈతని దుర్మార్గము యిచట యభివృద్ధిగాం
చెను. ఈతని పలుకుబడి హెచ్చగునచ్చెను. ఈతనియనుచ
రులకు అసానినలని నామము కలిగెను. ఈమాట హామీషా
అను అరబ్బీనూలునుండి పుట్టినది. దీనివృత్తతి హామీషిని తిను
వారు అని. హామీషాగా గంజాయి యందలి విషపదార్థమున
కర్ణము. వీరు దీనిని నేవించెడివారు గనుక వీరికి పేరు వచ్చినది.
వీరు తమ ఘోరహత్య కృత్యములు గావించుటకు పూర్వము
ముందు యీ మూలికను తిని బయలుదేరుచుండెడివారు. ఈ
ఓషధివలన వారు పండిమీద స్వాగతములేకుండగ నుండెడివారు.
ఈతని గొప్పతనమేమన యీతడు ఒక క్రొత్తమోస్తరు యుద్ధ
విధానము నేర్పెను. చంపుట ఒకవిధి అనిన్ని, గుర్తాజ్ఞాప్ర
కార మెవరినైన మారాడక చంపుటవలన తనకు స్వర్గకవాట
ములు తెరవబడుననిన్ని యీతడు తన శిష్యుల కుపదేశించెను.
తన ప్రాణమును పరిత్యజించియైన తన గురువుగారి ఆదేశాను
సారము ఎవరైన, అడ్డు చెప్పక, అతి సూక్ష్మముగ చంపు
టకు యీ శిష్యులను మించి నిపుణులు జేసెను. హాస్యాను
ఆజ్ఞాకాశగమే వీరు రాజులైనను, నేనానులైనను, వారు
వీరననీల, ఎవరైనను, త్వరగా పోయి వధించుచుండెడివారు.
దీనిని బట్టి యే అసానిన్ను నుమాటకు ఇంగ్లీషు
భాష లో హంతకుడని అర్థము ప్రాప్తించెను.
ఈజిప్తు పూర్వము ప్రపంచనందెడిది. మహాఘోర సంఘటన
నూచకమైయున్నది. ఇట్లు శాశ్వతముగల అమరావార్తముగ తన
పేరు చెప్పుకొన్న యీతనిబుద్ధి విశేషమేమో మనకు దురవగా
హముగనున్నది. ప్రాచ్యప్రపంచమున నీతనికి కొండలందుండెడి

గండమిండదని పేరు. ఈతని దుర్మార్గమునందు మొట్టమొదటి
దౌవ్యము లతని బొల్బున్నహితుడగు నైజామును హత్యజేయు
ట. ఉపకారినిట్లు మోసముజేసెను. ఈసంఘమువారిపేరుజె
ప్పిన ప్రపంచమంతయు గడగడ వణకుచుండెడిది. యీసంఘ
మువారి విజయము స్పష్టముగదా. వారిశేఅడ్డునులేదు. కనుక
క్రమేణ యీసంఘమునకు బలము ధనము చేకూరినది. తత్కార
ణమున నీసమితి మహాజైధివోన్నతదేశయం దుండెను. ఈగం
ఘమువారి సిద్ధాంతములు ఒక మతశాఖగా నాకాలమున కొంత
మట్టుకు ప్రజల నాకర్షించియుండెనటనుటకు సందేహములేదు.
నైజాములబ్బుగ్గు నీసాపురముందు స్థాపించిన కళాశాలయందలి
వేదాంత పండితులీ శాఖవారి సిద్ధాంతమును ఖండించుచు గ్రం
థరాజములను వ్రాసియున్నారు. ప్రజలలోని సిద్ధాంతములు
కొంతయాదరమును పొందియుండ నిట్టిగ్రంథములు వ్రాయబడ
నేరవు. కాని యీసంఘమువారు 13వ శతాబ్దమువరకును ఉ
చ్చదశయందున్న నైజానుగ్రహమువలన వీరు మంగోలులచేత
నశింపజేయబడిరి. ఇకహాస్యాను మాటయేమనగా నీ దుర్మార్గ
డు తనన్నహితులలో నొకడగు నైజామును హత్యజేసెను. రెం
డనవాడగు ఓమరు ఖయ్యముయొక్క మరణవార్తనుగూడ విసె
ను. పిమ్మట ఏకాకియై 1124 సంవత్సరములూ చచ్చెను. ఈ
ముగ్గిరి మిత్రులచరిత్రను ముగింపక పూర్వము ఓమరు ఖయ్యము
వ్రాసిన పద్యమొకటి జ్ఞాపకమువచ్చుచున్నది. వీరిచరిత్ర పూర్తి
కిది సమంజసముగా నున్నది. మానవుల విహిక సుఖములు గత్య
రములు. ఇవిమరుష్టలమందలి యిసుకమీది మంచువలె నొకప్పు
డు చిత్రప్రదర్శనముతో మెలయుచు మరొక్కక్షణమునకు
కరిగి నీరు కారుచుండును, అని ఓమరు వ్రాసెను. వీరివిహిక ఫ
లాపేతు లంతరించెను. వీరిచరిత్రమువల్ల మనము నేర్చుకొనవలసిన
దేమన మానవులకు విహికేచ్ఛయుండవలెనగాని శేవలమదియే
యున్నచాలదు. పరమార్థచింతకూడ నుండవలెను. అప్పుడు
మానవకార్యములు మరువలె కొంతసేపు మెలసినిరు కారవు.
మహాభాష్యం సుబ్బారాయుడు.
(అనువాదకుడు),

- రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక
సం॥ర చందారు 3
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యా విషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటకము) విలులయు, విలు
కత్తెలయు, అద్భుతచర్యలు,
బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్నవల) వెల 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల 10
వాసంతిక (చెంచునాటకము, చక్కనివర్ణనలు) అ 1
ఆంద్రనామసంగ్రహము (సటిక) వెల 4
రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా,

ప్రతికూల అభిప్రాయములన్నియు తొలగిపోయినవి

మూలధనము ఎక్కువగా హెచ్చించుటవలనను, ప్రస్తుతపు కాలమునకు తగిన మెషిన్ల దిగుమతియగుటవలనను, హిందూదేశముయొక్క పరిశ్రమములు మిక్కిలి త్వరగా అభివృద్ధికి వచ్చుచున్నవి. మంచిమెదడు గలిగినట్టివారిని, నిపుణులలో శ్రేష్ఠతరమైనవారిని నియమించుటకీ "మేడ్ ఇన్ ఇండియా" (హిందూదేశములో తయారైనది) అను పదములు ఉపయోగించవలసిన దినములు, విదేశములందు తయారగు వస్తువులకంటె ఏమాత్రము తీసిపోదు అని పూచీనిచ్చుదినములు, త్వరగా సమీపించుచున్నవి.

డిల్లీలోనున్న బిస్కట్ కంపెనీ లిమిటెడ్, ఫ్యాక్టరీవారిచే తయారుచేయబడినట్టి బిస్కట్లు మాత్రమును యునైటెడ్ కింగ్డమ్లో తయారగువాటికి తీసిపోవుటలేదు. అదేమెషిన్లు, పాయిల్లు, అదేప్రకారము వైవిచారణ, చేతితో ముట్టబడకనే తయారగుచున్నవి.

అయితే విదేశములనుండి దిగుమతియగుచున్న బిస్కట్లకును, ఇక్కడ తయారగువాటికిని ఒక వ్యత్యాసముమాత్రమే యున్నది. అదేదన ధరయందుమాత్రమే గలదు.

వీటిని చదువుడు.

యునైటెడ్ సర్కిల్ క్లబ్బు, సిమ్లా

దయచేసి ఒక బిస్కట్ పార్కులను మునుపటిమాదిరియే చిత్తహాము (ఇంగ్లాండు)కు పంపగోరెదను. అవి మంచి గుణము గలిగినవని అచ్చట అందరిచే అంగీకరించబడినవి

(Sd.) Col.....S. & T. Corps

మీరు పల వృథా 100 కి 15 చొప్పున దిగుమతిపన్ను, ప్రెయిట్, యిర ఖర్చులనుకూడ భరించెదరో అశ్వర్యముగా నున్నది.

టేబిల్ బిస్కట్లు:—మేము 52 రకముల బిస్కట్లను తయారుచేసి ఉత్తర హిందూదేశములోనున్న ముఖ్యమైనహోటళ్లకు, క్లబ్బులకు సరఫరా చేయుచున్నాము.

ఆరమి బిస్కట్లు:—కొన్ని సంవత్సరములనుండి అనేకటన్నులను బ్రిటిష్ సైన్యమునకు సరఫరా చేసియున్నాము.

కన్టీన్ బిస్కట్లు:—కసాలోనున్న గవర్నమెంటు రెజిస్ట్రేటర్స్ మా బిస్కట్లన్నియు పరీక్షించి, సైన్యమునకు, నేవీ కన్టీన్లకు తగినవని అంగీకరించబడినవి.

పిప్ బిస్కట్లు:—రాయల్ ఇండియన్ మారిన్ వారికి, ఇతర పిప్పింగు కంపెనీలకు మేము కంట్రాక్టరులుగా నున్నాము.

దగ్గ బిస్కట్లు:—ముఖ్యమైన వేటకుక్కలు, ఇతరకుక్కలు గల స్వంతదారులకు సరఫరా చేయుచున్నవి. విదేశములనుండిదిగుమతియగుచున్న వాటికంటెను 100 కి 35 చొప్పున సరసమైనది. వృథా వైకమును ఖర్చుపెట్టుట మానుడు. వాటియొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు 10 బంగారుపతకములును 5 పెండిఫతకములును యిచ్చబడినవి.

సావితము 1898

మద్రాసు రాజధానికి, మైసూరురాజ్యమునకు, నైజామురాజ్యమునకు సోల్ పంపింపు:—

మహమ్మదు మూసాహాజీ ఇబ్రాహిం, అండుకో.

32 గిరింగివీధి, మద్రాసు.

మద్రాసు స్టాకిస్టులు:—

- మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 263 చై నాబజారు, మద్రాసు.
- ఎస్. దేశాయిగొండర్, చై నాబజారు, మద్రాసు.
- కె. మహమ్మదుహుస్సేన్ సాహెబు, బందరువీధి, మద్రాసు.
- సి. ఆర్. వడివేలు మొదలియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.
- పి. వీరాస్వామిశెట్టియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.

బెంగళూరు స్టాకిస్టులు:—

- మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 80, ఏ. ఒల్లు పూర్ హాసురోడ్డు, బెంగళూరు కంట్లోన్ మెంటు.
- డి. సైడ్ ఉస్మాన్ అండుకో., 47/49 న్యూమార్కెట్టు, దానిబ్రాంచీలు, కంట్లోన్ మెంటు.
- పి. ఎమ్. అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబు, న్యూమార్కెట్టు, కంట్లోన్ మెంటు.
- మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., అవెన్యూ రోడ్డు, బెంగళూరు సిటీ.

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

మంచి అభివృద్ధిలో నున్నది

27 సం॥ ములనుండి మిక్కిలి మిశ్రవ్యయముతోను జాగ్రత్తతోను నిర్వహించబడుటచే గలిగినఫలము.

నేటికి రూ॥ 2,29,00,000 లు ఆస్తిగలదు.

ఈ కంపెనీలో తప్పక మీరు భీమాచేయవలెను.

బెంగళూరు బ్రాంచి 152 కన్స్ట్రక్షన్ రోడ్, మద్రాసు బ్రాంచి 9/10 సెంట్రల్ నవీధి.

గుంటూరు పోటీపదెములు

గుంటూరులో హనుమాన్ వ్యాయామసంఘమువారిచే పోటీపంపడిన గుంటూరుకృష్ణాజిల్లా పోటీపదెములు యానెల 6, 7, 8 వ తారీఖులలో గుంటూరు మునిసిపల్ ఛైర్మన్ గారగు శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావుపంతులవారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినవి.

జరిగిన పోటీపదెములలో చెడుగుడు ఆటకు బాపట్ల, తెనాలి నరసారావు వేటనుంచి వచ్చిరి. గుంటూరులో కూడా కొన్నిటియలవారు వచ్చిరి. వచ్చిన 8 టీములలోను తెనాలి వారు చాలబాగుగ ఆడినారు. వారిలో వెంకటేశ్వరరావు అనే తెనాలిస్కూలు విద్యార్థి చిట్టచివరవరకు చాలా బాగుగ ఆడినాడు. ఫైనల్ లులో తెనాలివారు నరసారావు వేటనారు ఆడిరి. మొదటిశ్రేణిలో తెనాలివారు 5, 8 పాయింట్లతో గెలిచిరి. రెండవశ్రేణిలో 7, 5 పాయింట్లతో గెలిచిరి.

జూనియర్స్ చెడుగుడుఆటలో పొన్నూరునుంచి వచ్చిన వారు గెలిచిరి. చెడుగుడులో గెలుపొందినవారి కందరికిని వెండి పతకములు బహుమానముచేసిరి.

కుస్తీకి పోటీదారులమొత్తము జూనియర్స్ లో ఆరు గురుమాత్రమే. వీరిలో గడతేరినవారిలో పి. రామారావు మొదటివాడును, టి. నూర్యనారాయణ రెండవవాడును.

కుస్తీ సీనియర్స్ లో ఎనిమిదినుంచి వచ్చిరి. వీరిలో గడతేరినవారిలో మొదటివాడు పి. రామారావు రెండవవాడు పి. రామమూర్తి. పి. రామారావు వరుసససన పదియైదు సంవత్సరములు జరువున నుటయెనిమిది పానులు. ఈయన పోట్లాడవలసిన నలుగురితోను ఒకే లంగోటియిన పోట్లాడి గెలుపొందినను. నలుగురిని కొద్దినిమిషములలోనే చాలాసులభముగ ఓడించెను. పిట్ట చిన్నదైనా కూత పెద్దదన్నట్లు యాయన చాలా చిన్నవాడైనప్పటికి ఆతడు పోట్లాడిన పోకడలు చాలా అద్భుతము. ఈబాలుడు గోదాలో దిగి కేతులు కళిపింపనే శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారును శ్రీయుత పోత్తూరి లక్ష్మయ్య పంతులుగారును పంజాబు దేశములో పేరుపొంది వచ్చి గుంటూరులో రాంకింగును ఓడించిన ఫిరోజు షేర్ వాన్ పోట్లాడునట్లు పోట్లాడుమన్నాడు అని చాలా మెచ్చుకొనిరి. ఈ బాలుడు కర్రసాము చేయువానిచేతిలోని కత్తి మెరియు నటుల యితను చేసినపనులు చూసవారికి కనబడెను. ఇతని ఆవయవములు కత్తివలె కనలియుండెను. ఇతను అద్దనూరి శ్రీనివాసరావుగారి శిష్యుడొటిలోనివాడు. ఈయన ఒకటియిన చేసిన పనులు మరియొకటియిన చేయలేదు. చేసిన పట్టు వృథా పోకుండా పోట్లాడినాడు. ఈయనతో పోట్లాడినవారలలో కొందరు 120 పాయింట్ల మొదల 145 పాయింట్ల బలవుండిరి. వీరికి బంగారు పతకములు బహుమానము చేసిరి. రెండవవారికి వెండి పతకములు బహుమానము చేసిరి.

ఈపోటీపదెములు జరుగు సమయములో మధ్యరత్నలుగ నుండి సహాయముచేసిన శ్రీయుత పోత్తూరు లక్ష్మయ్యపంతుల వారికి శ్రీయుత శంకరవెంకటరావు పంతులుగారికి శ్రీయుత తాడేపల్లి చిదానందంగారికి శతరాజు నూర్యనారాయణగారికి గొడవర్తి వెంకట్రామయ్యగారికి మాసంబుముతరపున అనేక వందనములు. పోటీపదెముల కంతకును అగృతత వహించి ఒక బంగారుపతకమును బహుమానమిచ్చిన శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావుగారికి మాసంఘముతరపున నమస్కారములు. ఎల్లప్పుడును హనుమాన్ వ్యాయామసంఘమునకు అగృతత వహించి సంఘమును వృద్ధి చేయు నటుల శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారిని సర్వ రక్షకులై శ్రీధగంతును రక్షించు గారే! నలుగురి సంతకములనుండి యిప్పటివరకు మా సంఘము కొరకు మూడు రెండుమూడులక్షల ప్రవృత్తము వ్యయపరచి యిప్పటివరకును బాలర ఆరోగ్యవృద్ధికోరకు అనేకవిధములైన శరీరపరిశ్రమలను నివేటివారిని వృద్ధికి తెచ్చుచుండిన శ్రీయుత పద్మనాభి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారికి వారిశిష్యుడొటి అంతయు నమస్కరించుచు సర్వకాల సర్వాపథలయందును వారికి భగవంతుడు తోడ్పడుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. మా పోటీపదెములనువచ్చు వారివారి సామర్థ్యములనుజూపి వామ్ములను గుంటూరుపురవాసులను ఆనందపరచిన పోటీదారుల కందరి కిని మా అభినందనముల నర్పించుచున్నాము.

శైక్రటర్.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

డిశంబరు 11:— సకాలమున నన్నింపకబోయినను నీ నాధ్యక్షుడిన నర్హుల చే నీ తాలూకాలో మొత్తమునకు చెగవులు పావులు నుంట్లు వగైరాలకు నీరు కొంతనచ్చినది. కాలము మీరిన పైరులు “వరిబాతులు” రైతుల జలాధారముతో పెట్టిరి గాని అవియు అపరిమితమున రోగభాధితములై సరియగు ఫలిత మందిచ్చునట్టి స్థితియందు లేనందున రైతులు మిగుల చింతతోనే యున్నారనక తప్పదు.

వగటివేడి మహాదేవుడు కొంచ మధికముగా పెట్టి నను తాత్రులయందు మాత్రము చర్చి యెప్పుడగాని యింకి ముందు వర్ష తుంబరలవలెపడుచున్నది.

నూతన గ్రంథాలయస్థానము

ఈయూరియందుగల “కింగ్ జార్జి ఫిఫ్త్ రీడింగ్ రూమ్”న కనుబంధముగ నొక గ్రంథాలయము (లైబ్రరీ) ను రీ చ్ గ్రంథాలయలో నె యించి నీపురవాసులకు మాత్రమేగాక పరి పరమ లభించు గ్రానూరులవారికిని అనుమలపడు పద్ధతులతో నమప నున్నమించి రీడింగ్ రూం కార్యనిర్వాహక దర్శనములు 10.12.24 వ తారీఖున సమావేశమై గ్రంథాలయమున స్థాపిత వలసెనట్లును” కింగ్ జార్జి ఫిఫ్త్ లైబ్రరీ యను పేర గ్రంథాలయ ము వ్యవహరింప బడవలసినట్లును ఆంధ్ర, ద్రవిడ, ఆంగ్ల గ్రంథ రాజములను వసతిపడిన సంస్కృత గ్రంథరాజములను గ్రంథాలయమునకు చేర్చి పెట్టవలయుననియు తీర్మానించుచు ప్రస్తుతము 50 రూపాయలను వీరువా నొకదానిని కొన్ని గ్రంథములను గొనుటకు వతనాలయ మాలావర్యమునండి యిచ్చునట్లు మంజూరుచేయుచు నియూరివారేగాక నీతాలూకా వాసులందరు నీ మహాసంస్థకు విరివిగా సాయపడవలసినట్లును ప్రార్థించుచు తీర్మానించిరి గాన నీ నూతనగ్రంథాలయ స్థాపనోన్మమును విజయవంతముగ కొనసాగి ప్రజాసామాన్యమునకు విలువ గల సేవకీముగాకయని కోరెదను.

కార్తీకదీప మహోత్సవము

ఈయూరియందలి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామిలవారి కోవలయందు 9-12-24 వ తారీఖు రాత్రి కార్తీక కృత్తికాదీప మహోత్సవము వైభవముగా జరిగినది.

నాటక ప్రదర్శనములు

కార్తీకదీప మహోత్సవాదంబరమునుట్టి యీ యూరి యందు 9/ తేది రాత్రి దొరవారి పేటయందుగల “గ్లోరియేటరు” సందు మెళుగు శ్రీ ఆనందకృష్ణ గానసభవారు శ్రీ కృష్ణలీలయను నాటకమునున్ను, “శ్రీ సుందరవి నాయక నాటకాలయందు” చెన్నపురి శ్రీ జగదంబిక గాన సభవారు, వల్లివివాహము అనునాటకమునున్ను ఆరవభావలయందు ప్రదర్శించిరి. నాటకములకు నవీనపద్ధతులనుసరించియే, రెండు సమాజములవారు గట్టపడి ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల మనంబుల రంజితచేసిరిగాని యుగాయము తగినంత వసూలుగాకండుచుచే కంపెనీవార్ల కమితముగ నిరుత్సాహముగలిగినదని మాత్రము చెప్పవలసియున్నది.

చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు విభజనము

కొలది దినములనాడు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డువారు రేణిగుంటయందు సమావేశమై ప్రస్తుతముందు చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డును రెండుగా భాగించి పరిపాలింపవలయునని సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించినట్లే చిత్తూరు జిల్లా బోర్డువారు 29-11-24 వ తారీఖున చిత్తూరు సమావేశమై విభజన తీర్మానము నా మోదించినట్లు తెంతయు సంతసముచున్నది.

జిల్లా బోర్డు శ్రీ ప్రాతినిధ్యము చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు నకు ప్రభుత్వ నియోజిత సభ్యులగు గ, చిత్తూరు సె కం డ రీ గ్రేడ్ ట్రయినింగ్ స్కూలు ప్రభుమహాయాధ్యక్షులుగయుండు శ్రీయుత శ్రీనివాస, నానాసామిరావు బి.ఎ, ఎల్.డి, వారి సతీతిలకముగ శ్రీమతి, మనోరమయను మోదప వారిమణిని నియమించిరి. ఈయమ గారు సభ్యురాలైన తదుపరి 29-11-24 వ తారీఖున జరిగిన బోర్డుసమావేశము ప్రధమముగచే నాడె, నామయిచ్చి రాజభక్తి మాణమును గైకొని సభాకార్యక్రమములందు పాల్గొనినది. ఈయమ్మగారి కాండ్రాంగ్ల మహారాష్ట్రభాషల యు దెక్కువ పరిచయముగలదు. చిత్తూరులోని సంఘసంస్కరణోద్యమకార్యములం దంతటను నామె మిగుల శ్రేష్ఠ గాని పాటుచుచు, ప్రజాసేవయు జేయుచుండును. అట్టి యామె

యొద్దు మాచిత్తూరు జిల్లాబోర్డునకు సభ్యురాలగు టొకశుభ నూచక మే యగును.

ఖద్దరు స్తోరు

ఈయూరియందు కొందరు వేళనేవాపరులు బెట్టియండి న ఖద్దరుకొట్టు కొన్ని దినములు మిగుల జయావహముగ పనిజేసి విరివిగా వస్త్రముల విక్రయించి నీతాలూకాలో చాలమట్టుకు ఖాదీవాసన గలిగించినది. ప్రస్తుతము ఆకొట్టు మునుపటియంత శ్రద్ధతో, వస్త్రము లాడిగాగలవి ధారాళముగా దెచ్చి విక్రయించుట యగుపడలేదు. ఈకొట్టు కొందరి వాట్లాలమీదను జిల్లాకాంగ్రెస్ కమిటీవా రిచ్చిన ఎరపు వైకముచేయు సాగింప బడుచుండినదిగాన మాచిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీవా రీవిష యమును గమనించి, ఖాదీకొట్టు, చురుకుగా పనిజేయులాగున జూచి నయ్యత్తముగా నుండును.

కాంగ్రెసుప్రచారము

మా తిరుత్తనీతాలూకాపక్షమున కాంగ్రెస్ ప్రచార కులగు శ్రీపుల్లూరు సుబ్రాయశెట్టిగారు ఖాదీవస్త్రములను కాట్టుమును దీసికొని యూరూరు దిరుగుచు ప్రచారముగావించుచు ప్రజాప్రబోధమును గల్గించుచున్నారు.

తిరుత్తనిరేంజి ఎయిడెడ్ స్కూల్

ఉపాధ్యాయుల ప్రథమసమావేశము

వైసభ 1825 జనవరి మాసములో మొదటివారమున తిరుత్తనీలోని దొరవారిపేటయందలి గ్లోరియేటరున జరుపులాగునను అందు వారికిగలకష్టములనుగూర్చి చర్చించితిగింపు గ్రాంటుపద్ధతులచే యుపాధ్యాయులవారు బడుశ్రమలు జిల్లా విద్యా సంఘములలో వారికిని ప్రాతినిధ్యపుహక్కు యాడిగాగల సాకర్యము లుండవలసిన విషయములలోచించి తీర్మానముగావించి పండుననియు అధ్యక్ష నిర్ణయము సభాసమావేశకాలము, చర్చనీయములగు విషయములు మున్ముందు ప్రకటింపబడుననియు యీతిరుత్తనీ రేంజి ఎయిడెడ్ స్కూల్ మానేజర్ల సంఘము వారు నిన్నునొక ప్రకటనముగావించిరి.

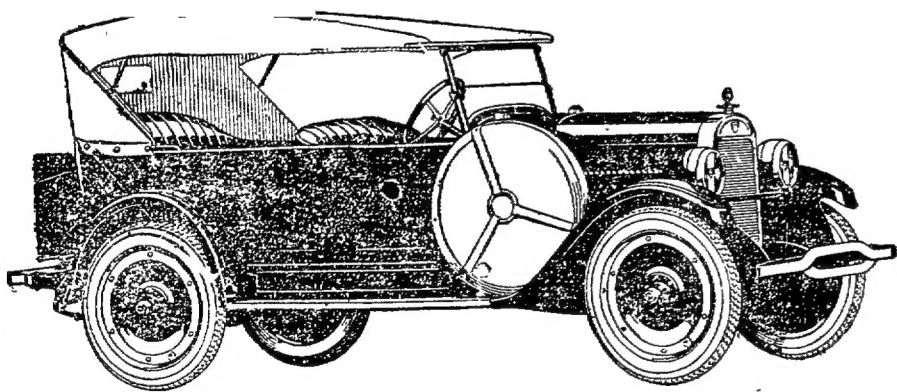

Maxwell

మా క్యు వె ల్

క్రొత్తవి నోదమైన బండి

మంచి వేరుపోందిన బండి.

ధర
రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మాదరాసు.

ఇదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎట్టని హంటు, నల్లని ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాస్చి మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలెక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందు వెనుక బంపర్లు, వెనుక ట్రంకు—మొదలగునవి అన్నియుచేరి

క్రొత్తమాక్యు వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు విక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

SPENCER & Co. LD. MADRAS & BRANCHES

ది డిస్కంట్ యిన్ స్ట్రోక్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బెజవాడ

1913 సం॥ యిండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥

యిన్వెస్టమెంట్ దరఖాస్తుతో రు 20 లును, అల్లాటుమెంట్ అయినప్పుడు 20 లును, మిగతా రు 60 లును మూడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే వర్షాలు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

బెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు.
గుడివాడ, తాడేపల్లి గూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవులపాడు, పెదవేగి.

వర్గ రా గ్రామాదులలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రయిసు మిల్లులవారు యీ కంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేరియున్నారు.

కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు 4-0-0 చొప్పున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.

ఆయిలు యింజనులు, స్టీముయింజనులు, పోర్టుబల్ యింజనులు పంపులు వగైరా మిల్లుసామానులు కావలసినవారు ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన ధర లో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి సప్లయి చెయ్యబడును.

గుడ్లవల్లేటి గోపాలరావు,

వి. యన్. చిన్న సామి, బి.వి.,

మేనేజింగు డైరెక్టరు.

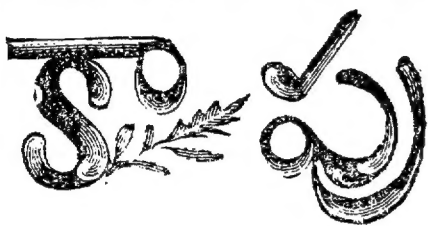
బ్రాంచి ఆఫీసులు:—

జనరల్ మేనేజరు.

118 ఆర్మీయం స్ట్రీటు,
చెన్నపురి.

ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చార్ట్
బొంబాయి.

1/2డి ప్రేమచంద్రు బరల్ స్ట్రీటు,
బాబజారుపోస్టు, కలకత్తా.

కాపుపత్రికా కార్యాలయము

మండ్లవల్లి,

లింగాలపొస్టు, కృష్ణాజిల్లా

ఇది యొక వార్తాపత్రిక. కాపు, తెలగ, బలిజ, బంబరి మహా జనులయొక్కయు తదితర బ్రాహ్మణేతరులయొక్కయు దేశాభి మానులయొక్కయు సాంఘిక, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక, రాజకీయపరిస్థితులను హాస్యలను కాపాడుటకు వెలువడి ఉన్నది. గానబ్రాహ్మణేతరులెల్లరును జందాదారులై సంకల్పవృద్ధి చేయుతనానగవలెను.

ఇది వార్తాప్రథమంధి

సంవత్సరచందా రు. 3-0-0

సమృద్ధిమం గౌరవహారి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలను అడ్డగి చైలు మొదలు బంగారు నగలు స్వర్ణవస్త్రములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగిలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చూపసరములు, పతకములు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకాజులు, టంబ్లర్లు, పేలగిన్నెలు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులను అనేక రకములు కాళ్ళగొలుసులు, మెడలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కానుకలను నమస్సు చాడివేండికిని రత్నములు మొలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

పాపైటర్లు — కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

పాంట్స్ పేసాల బంగారపు పాళీలబదులు యీనూతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. (గ్రోసు రూ 14.

గ్లాసుపాళీల కలము

ఒకతూరి సిరాలలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

విక్టోరియాడిపో,

మద్రాసు.

రాజ ప్రతినిధి ప్రసంగము

సి. వై. చింతామణిగారి అభిప్రాయము

“రాజప్రతినిధి ప్రసంగమును నేను చాలా కథతో చదివి తిని. మహా మేధావియగు న్యాయవాది గును భారతదేశమునం దలి బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు ప్రధానపురుషుడగు రీడింగుప్రభు పువాడ మొత్తగంధీరమగ నుండునో అను శంకతోక్తింకతతో నేను పగొరవముగా వారి యుపన్యాసమును పరికించితిని. ఏల యనగా యిదివరకు యీ ప్రభువు ఆంగ్లేజు న్యాయ శాస్త్రము లలో ను రాజకీయరంగములలోను తాల్పియుండిన అవతారములలో నిట్టి కఠినతాపన ప్రపత్తిగల్గినచో దానిని నాతడు నిష్కర్షగా నిగనించియే యుండునుగాన నీయవతార మున నేమి నుడువునో చూతమును కుతూహలము నాకు ప్రబల మైనదిగాని ఆయుపన్యాసము చదువగా యీకఠినతాపనములను చేయుటలో దొరతనమువాద మిక్కిలి గొప్ప పాఠబాటు చేసినను నమ్మకమే మరింత స్థిరపడినది. ఇదివరకు నేను యీ శాస్త్రములనుగూర్చి తెలిసిన నాఅభిప్రాయమును సవరింపజొన నలసిన అవసరము కొంచెమైన కనబడలేదు. లిట్టనుప్రభువు ఉపన్యాసముల నన్నిటిని యిదివరకు చదివినయెంటిని. ఇప్పుడు రీడింగుప్రభువు ఉపన్యాసమును గూడ చదివెతిని. వీనిని చదు వగా దొరతనముచా రవలంబించిన ఈ నిర్బంధవిధానమునకు నాకు గలిగిన ప్రతికూలభావమేమింతో ప్రబలమైనది. వారవలం బించిన పద్ధతి నిని వచ్చి యోజన మే గాక అత్యంతహానికముగూడనైయున్నది. దీనివలన ఆరాజక మంశరించుటకు బదులు మరింత ప్రబలబడే ఫలమగును. రాజ ప్రతినిధి ఏర్పరచిన రాజకీయ సంస్కరణల విచారణసంఘము చివరకు వట్టినీటిబుడగగానే వరిమించినది. నిర్బంధవిధాన మును నిర్మూలించుటకు స్వరాజ్యమును అవయంబును చేతయు లా గట్టిపట్టుదలతో ప్రబలముగా ఆందోళనము చేయకమానరగ అని శ్రీయుత చిర్రావూరి యజ్ఞ నారాయణ చింతామణి (సి.వై. చింతామణి గతసంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమంత్రి అలహా బాదు లీడరు పత్రికాసంపాదకుడు) గారు కలకత్తానగరమున లెంగాలీపత్రికాప్రతినిధి కరిగించిరి. (ఆ. ప్ర.)

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి

గుంటపు పందెములు

1924-1925

ఈదిగున తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1924 ఫిబ్రవరి 18, 20, 24, 27.

1925 ఫిబ్రవరి 1, 3, 10, 18, 17, 24, 31.

1925 ఫిబ్రవరి ఫిబ్రవరి 7, 14.

ఎల్క్విక్ టోటాలి జేటరు బుక్కుమేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:—

మొదటితరగతి: పురుషులకు రు. 5. స్త్రీలు రు. 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.

బీచ్, పార్కు, ఎగ్గోరు మొదలగు స్టేషనుల

నుండి స్పెషలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు

మా పెద్దనోటీసులను చూడకోరెదము.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

హనుమాన్ ఆరూఢము

మీధివివస్థనుగురించి ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపినవెడల జరగబోవు సంగతులను దాఖలాగా తెలిపెద ము ప్రశ్నవ్రాయుకాలమ్ము కూడ వ్రాయవలెను. 5 ప్రశ్నల కు. రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 1 సం॥ ఫలమువ్రాయ రు 2-0-0 యితరవివరములకును వ్రాయుడు.

వి. కె. వినో. చారియారు, ఆంజనేయస్వామి,

బోర్నియాలయము, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

చంద్రగిరితాలూకా స్థానికసంఘ ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యముల ప్రథమసమావేశము
తేది గుంట

చంద్రగిరితాలూకా స్థానికసంఘ ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యముల ప్రథమసమావేశము తేదిగుంట ఉత్తమప్రాథమిక పాఠశాలయందు 7-12-1924 వ తేది ఆదివారమున చంద్రగిరి తాలూకా పోర్టుమొంబగురు తిరుపతి మునిసిపల్ కౌన్సిలర్ ఆరు వయల శ్రీ బి. కే. దొనసామి ఆధ్వర్యమున ఆంగ్లభాషా క్రింది జరుపబడినది.

శ్రీ కాశీరామి, శ్రీ బ్రహ్మ, కాశ్యపినిగరము, తిరుత్తని, తిరుపతి, చంద్రగిరి, పాకాలప్రాంతములనుండి ఉపాధ్యాయులు, స్థానిక సంఘసభ్యులు, వైస్ ప్రెసిడెంటు కె. ఎం. రంగయ్యకట్టిగూడ, ఆర్. కె. వెంకటపెనుమళ్ల రాజు బహదుర్ వారు, ముఖ్యము ఇబ్రహీం బహదురువారు, పుర సురవయ్య గారు, వెంగళం ప్రొక్కెటరు ఆర్. కె. మాకరాజులుంగారు విచ్చేరిరి. వైస్ ప్రెసిడెంటువారిలో ఉన్నతముల రికార్డును విట్టి చేరుమొనగాను అయిన టి. క. పుష్పస్వామి మొదలి యారుగారు పూర్వములచే నలంకరించిన అగ్రాసనాధిపత్యము, మహారాజశ్రీ కె. ఎం. రంగయ్యకట్టిగూడ ప్రాథమిక విద్యను గురించియు, ఉపాధ్యాయుల కష్టములను గురించియు, ప్రసంగించి, వారికి కావలసిన సహాయములను తమ సోదరసభ్యుల ప్రోత్సహనములతో ద్వంద్వమని చెప్పిరి.

సభలో ఈక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.
ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు 5 రూపాయలు తేతనము వృద్ధి చేయవలెను.

దొరతనపువారిలోని నాలుగురూపాయల అలెన్సు 1-8-1924 మొదలు ఇవ్వవలసినది.

ప్రధానోపాధ్యాయులకు పాఠశాలలందు ఉపాధ్యాయుల నడుసరించి 5, 6, 7 కు పైగా గల పాఠశాలలందు వరుసగా 1 రూ, 2 రూ, 4 రూ. మ్యూటీ అలెన్సు ఇవ్వవలెను.

పాఠశాలలో రేటింగుంట, తిరుత్తని యందున్న ఉపాధ్యాయులకు ఇండ్ల సౌకర్యముగాని లేక అడ్డుగాని ఇవ్వవలసినది.

ఉపాధ్యాయులకు సంవత్సరమున కొక్కమాసము నిండు జీతముపై నెలపు ఇవ్వవలెను.

ఉపాధ్యాయులు ఖాయిలాగా వున్నచో జాతీయ ఆయుర్వేదవైద్యుల సలహాపైగాని లేక గ్రామ మునసులు సలహాపైగాని నెలపు ఇవ్వవలసినది.

ప్రధానోపాధ్యాయులు 5 శాతమునకు నెలపును మంజూరు చేయులాగు అధికారము నివ్వవలసినది.

సంవత్సరమున ఎడతెగని సర్వీసుగల ఉపాధ్యాయులకు నిండు జీతముపై నెలపు ఇవ్వవలెను.

ఆనాలోగ్నప్రదేశములలో ఉపాధ్యాయులను ఒక సంవత్సరమునకు పైగా ఉంచకూడదు.

స్కూలువేళలు గ్రామముల ఆవశ్యకతబట్టి యుండవలెను.

ప్రారంభ బోధన ప్రాచీనపద్ధతి ననుసరించి యుండవలెను.

పాఠశాలలకు పుస్తకబాంధాగరములు, నిధుంటువులు, శాస్త్ర బోధనాకరణములు ఇవ్వవలెను.

10 సంవత్సరములకు తక్కువలేక సర్వీసుగల ఉపాధ్యాయులకు తర్జీకు నిర్బంధనలనుండి తొలగించవలెను.

తర్జీకు కాలము 3 మాసముల కెక్కువుండకూడదు.

నాన్ గెజెటెడ్ ఆఫీసరసంఘమువలె, ఆర్. ఎం. ఎస్. సంఘమువలె మ్యూచ్యుటీవ్ బెసిటీఫికేషను యొక్కటుచేయవలయును.

ఇతర శుభకార్యాలకు యోగ్యతాపత్రాల సహానించవలెను మున్నగు తీర్మానములు గావించబడినవి.

ఉపాధ్యాయులపై విన్నపముల వినుపించుటకు ఎన్నుకొబడిన ఈక్రింది ఉపాధ్యాయులకు స్థానిక సంఘ సహావేళమునకు పంపవలెను.

- 1. డి. రామచంద్రరావు - తేజిగుంట.
 - 2. వ. కన్నయప్ప మొదలి - పాకాల.
 - 3. ఎ. వేంకటేశచార్యులు - కాశ్యపినిగరం.
 - 4. టి. వి. సుందరరామయ్య - పాపనాయకుపేట.
 - 5. వి. గురవయ్యనాయుడు - తిరుత్తని.
- ఫలహారము నొసంగుటలో సభ్యుగి నెను.

బెల్గాంలో స్వదేశీవ్యవసాయము

బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు 23 వ తేదీని తెరచెదరు

మొనూగసంస్థానమునుండి పంపబడిన వస్తువులు 18 వ తేదీకి బెల్గాం చేరును. అన్నియుకాగములకును దగ్గభాములు వచ్చినవారియే చెప్పవచ్చును. 25 ఖద్దరుకుకాగములు తెట్టుబడును. వివిధ రాష్ట్రములవారు ఎనిమిదివ్యవసాయముల నేర్పరచి ఖద్దరు వడుకుట నేయుటవినుటచేయుట మున్నగుపనులుచేసిమాపెదరు. దుకాణములలో ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు పెట్టుటకు సహాయసంఘమువారి తోపాడేసిరి. ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు నడుప రాటుచేసినందునరాత్రులలో చాలకాలమువరకును ప్రేక్షకులు చూచుటకు వీలగును. 25వ తేదీని ఉదయము 8 గంటలకు ప్రవక్తనమును తెరచుటకు బాబూరాజేంద్ర ప్రసాదుగారు దళతో సంగీతించిరి. ప్రారంభోత్సవమునకు గాంధీమహాత్ముడు మున్నగునాయకులందరును వచ్చెదరు. దుకాణములను పనులు చేసిమాపగోరవారును 21వ తేదీకి బెల్గాంలోనుండురు. వారేంపుట లన్నిటిని సిద్ధపరచియుంచెదరు.

రేవల్లి డి|| మున్సిఫ్ కోర్టులో

ఫైల్ నెం O.S. 413/24 రున

వాది:—ఆరిపాక వెంకట నరసమ్మ.

ప్రతివాది:—కొత్తూరి సూర్యనారాయణ.

అయియున్నట్టి కావా ప్రతివాదికి నోటీసునిమిత్తం ది 22-12-24 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. గాన యీసంగతి ధడకు పత్రికలో ప్రచురపడుచువలసినదిగా కోరడమైనది. ఈ నెంబరుప్రతివాది అయిన కొత్తూరి సూర్యనారాయణ గోదా కావారిజిల్లా రాజమండ్రిలో మొరకపీఠిలో గురుగు సూర్య నారాయణయింటివద్ద యంటూయున్నాడు.

తెనాలి } పి. వీరరాఘవులు,
6.12.24, } వాదితరపున ప్లీడరు.

కొండాపురంలో గొప్ప జిన్నింగ్ గ్రవుండేనట్లప్యాకరి
లాటరీ

గవర్నెంటువారి L. Dis. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీ మూలముగా

విక్రయించుచున్నాము

త్వరపడుడు. లాటరీ కలుపు తేదీ 1925 పిబ్రవరి 22. మంచి తరుణము.

రూ 2500 కు లాటరీ. టికెట్టు 1-కి రు 5-0-0 10500 టికెట్టు మాత్రమే

మణిఆర్డుర్వారా సొమ్ముపంపిన టికెట్టు పంపబడును.

కమిషన్ ఏజెంట్లు కావలెను. మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. అన్ని విషయములకు క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలుపు పెద్దమనుష్యులు

మ|| రా|| శ్రీ, దివాన్ బహదూర్

పి. కేశవప్రెగ్గెగారు.

గుంటి

అడ్రసు:—

శి. య్య. పెద్దరామారెడ్డి.

బి. శి. మల్లారెడ్డి.

పోస్టు కొండాపురం
M. S. M. Ry.

కడవజిల్లా.

మధురాను-రాం పోతలు:—రంగనాథ మొదలి
యారుగారు, సి. పి. రి మన్వాయుల్ గారు బుద్ధిర. శక్తిర.
శాపన పథాన్వితములగు సామి రమ్య పితృగారు మొదలు విశ్వ
విద్యాలయమువారి ఆనందమును బ్రహ్మ "సత్య ప్రకాశము"ను
గూర్చి యుపన్యసించుటకు మొదలు వెలిరి.

టిబెటు ప్రధాన నేనానియగు స్ట్రాంగ్ మేపుగారు కన్
లింపాంగనుండి 10 వ లేదీని డార్జిలింగు చేరి. జనరలు లాడె
నులీగారి మంత్రియను నున్నారు. ఆయనకు ఘనముగ స్వాగత
మియ్యబడెను. (ఆ. పే.)

హిందూమతముదీయ మతకలహములు పంజాబు సమశ్రి

ఎంగ్లజిండియాలో మహాత్మునివ్యాసము

పంజాబులో నన్న హింతువులకును మహాత్మునియల కను కలిగిన విశోధములను అంతమొందించి వారిలో దృఢ మగుమైత్రిని కలిగించుటకు పటిష్ఠములగు సాధనములు వాలో చించి నిర్ణయించుటకే లాజోరులో ౩ వ లేదీని సభజరిగినది. మాకిం అజ్ఞులకును సాహెబు, మాలానా మహాత్మునాల్, చాలానా మోకతాల్, డాక్టరు అస్సానీ, పంజీత వదనమో హాన మాలవ్యాగాధును మతి పెక్కుమందియును సభకుచిప్పిరి రాజకీయ కారణములలోపాటు యిగరకాణములు గూడ వివాదలకు మూలకములై ను విద్యాధికులతో వివాదలకు రాజ కీయ కారణముల తలననే ముఖ్యముగా వివాదలు కలిగెనని నిర్ణ యించి వానిని చర్చియే చర్చించిరి. “ఇదివరకు విద్యాధికులకు హిందువులకును మహాత్మునియలకును అన్యోన్యము చాలబాగు గా నుండెడిది. ఇప్పుడు మైముఖ్యము చాల ప్రబలుచున్నందు లకు చాల విచారించుచున్నానని” లాలా లజపతిరాయి గారు నుడి విరి. అందువలన లక్షాన్ని ఒడంబడికను సహించుటను గూర్చి చర్చ జరిగినది లక్షాన్ని “ఒడంబడిక జరిగిన పుడు తేకమున మహాత్మునియలకి ఎటుబండినను యిప్పుడది బొత్తు గా వారికి చాలియుండలేదు. మతవిరోధములు హెచ్చుగాను న్నవి. పరస్పరవిశ్వాస మంతరించినదిగా ఏకనియోజకవర్గము వలనైనను ఏలైనచో ప్రత్యేక నియోజకవర్గములవలన నైక

ను జనసంఖ్యకుబట్టి భిన్నమతముల ప్రతినిధులసంఖ్యను నిర్ణ యించి ఎన్నికలను జరుపవలెనని మహాత్మునియల కోరుచు న్నారు” అని సభలో మహాత్మునియల ప్రముఖులు తెలిపిరి. అ ల్పకాలము ప్రత్యేకనియోజకవర్గ ముండవలెనని పట్టుపట్టిన ప్పడు మాత్రమే ప్రత్యేక నియోజకవర్గ మవసరమగునని విమ యమున వారందరు నేతీభవించినటుల నేత గ్రహించితిని.

మహాత్మునియలవాదము

“ఏమతమువారికిగాని వారి జనసంఖ్యనుబట్టి యిచ్చు బడవలసిన స్థానములకంటె హెచ్చుగా నీయగూడదు. కానన సాగుములు, జిల్లా తాలూకాబోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలు ము క్తగు అన్నిసంఘముల ఎన్నికలలోను యీపద్ధతినే అవలంబిం పవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగములలో కార్యనిర్వహణ దీక్షతను గూడ గమనించును జన సంఖ్య ను బట్టి భిన్నమతముల వారికి ఉద్యోగముల నొసంగవలెను. ఇదివరకు ఏమతమువారైన నట్టి ఉద్యోగములు జతయింపబడుచుచో క్రొత్తరాజులను కల్పించునపుడుగాని ఖాళీలను భర్తీచేయునపుడు గాని యీరీతి గావానినాయామతములవారి కొంగి తారతమ్యమునకా గ్రహభంగి నేర్పకునటులచేయవలెనుఏమతమువారికిగాని ప్రత్యేక పదుపాఠములకుచేయగూడదు. ఇది మావ్యక్తిప్రాయములు. ఈయితగతులవారా రెవరైన ప్రత్యేక పదుపాఠములను కోరి నచో మేము తెలిపిన పద్ధతిలో అవసరమగు మార్పులు జరప బడవచ్చును ఏయేర్పాటు జరిగినను అది భారతదేశమునందలి అన్నిరాష్ట్రములకును గూడ వర్తింపవలెను” అని మహాత్ముని య ప్రముఖులునుడిరరి.

సిక్కుల వాదము

“పంజాబులో మాసంఘమునకు ప్రత్యేకప్రాముఖ్యము గలదు. కాన మాకు ప్రత్యేక పదుపాఠ ముండవలెను. ప్రత్యేక

ప్రాతినిధ్యపద్ధతిని పూర్తిగా రద్దుపరచినచో మేము సంత సించెదము. అప్పుడు సిక్కులలో నొక్కరుగూడ ఏసంఘ మున కు ను ఎన్ను కొన బడక పోయినను మాకువిచారములేదు గాని ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము నేర్పరచిన చో మాసంఘమునకు హెచ్చుమంది ప్రతినిధుల నొసగవలెను” అని సిక్కుప్రముఖులు నుడివిరి.

హిందువులవాదము

“ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమే యుండగూడదు. ఉండకత ప్పసనినచో ప్రత్యేకనియోజకవర్గ ముండగూడదు.” అని హిం దువులు తెలిపిరిగాని హిందువులలో భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడి నవి. పంజాబుమహాత్మునియల ఏదోరహస్యక్రోధాసంకల్ప ముతో నిట్టికోరికలు కోరుచున్నారని పంజాబుహిందువులు వెదచుచున్నారు. కలహోద్రేక నిరతులగు పరిపాద్ధమహాత్ముని గులదేశములు పంజాబుకు చాలచేరుగుగా నుండుటచే పంజాబు ప్రభుత్వమున మహాత్మునియలప్రాబల్య మధికమైనచో ఏరాజే కీలు గల పరిపాద్ధమహాత్మునియలవలన పంజాబునకు ము ఖ్యముగాను భారతదేశమున కంతకునుగూడ చాలముప్పు కలుగ గలదని పంజాబు హిందువులు భయపడుచున్నారు.

డా. క. గాంధీ.

ముల్లీ పేటవార్త

బొంబాయి, డిసెంబర్ 11:—ముల్లీ పేటయందు సంభవించిన కొట్లాటవిషయమున విశేషములు బొంబాయి పభుత్వము వారికి తెలిసెను. రైలుపట్టాలమీద కాళ్ళపెట్టి పూడ్చువ్వ రైలు ఆపబడినది. కాపట్ అనువాదము అతనినెల్లరున్నే హితులును స్వా ధీకమెరి. కిత్తును నొకపిస్తోలును వారియొద్దగలవు. తాతాకం తెనితో తాను యుద్ధము చేయుచున్నానని బాపట్ చెప్పెను.

డాక్టరు జార్జి డ్రాల్సు
ప్రపంచమునందు నుప్రసిద్ధమైనట్టి
లైన్ పర్ ఫ్యుమరీ

హిందూదేశమునందున్న మా అనేకపోషకులకు
తెలియజేయడ మేమన:

మా పలుకముల పరిమళద్రవ్యములను మీకు త్వరలో అందజేయుటకై మద్రాసు బండరుపీధి, నెం 52 గృహమునందు మాబ్రాంచిని తెరచియున్నామని యిందుమూలముగా అందరికిని సంతసముతో తెలియజేయుచున్నాము. యికమునుపు మీఆర్థులన్నియు ఈబ్రాంచి నుండియే సంపాదించు. మీకందరను మాకు తగునశోయ మొసగ ప్రార్థితులు.

ఏ. వి. ఆర్. ఏ. ఆడికప్పచెట్టి (కొలంబొ)

52, బందరుపీధి, మద్రాసు.

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ దినపత్రికలు 13-వ తేది

శనివారము

కోహాటు హిందువులు:

గాంధీమహాత్ముడు

కోహాటు దురంతముల గురించి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనము, విశ్వాస మేమాత్రము పురిగొల్పుటలేదు. తప్పం తయు హిందువులపై మోపబడినది. ఎటుబాధలకు లోనై రావల్సిందేకీ బరిపోవలసివచ్చిన హిందువుల దుర్గతిగూర్చి సానుభూతియైనను బాపబడలేదు. మేజిస్ట్రేటు రిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారు రాధారణిరి. విచారణసంఘము నేర్పడువలయునని మాళవ్యా గారు కోరగ, వారంకు సమ్మతించలేదు గాంధీ మహాత్ముడు కోహాటుకు వెడలెద ననగ, వారిని రాక్షయలేదు. ఏయిబ్బందియు గలుగనిదే, హిందువులు కోహాటు వెడలిపోయిన తరువాత పలు కోహాటు వ్యవహారము, హిందూసమన్వయని గాని మహామ్మదీయసమన్వయనిగాని తలంప గూడదు. ఉభయసంఘములవారును దుర్భరపరిస్థితు లును గాంచి, తలలు వంచుకొనవలసినస్థితి యుద్ధించి నది. ఉభయములుగలసి యీదుస్థితి చక్కబరచు లకు ప్రయత్నింప వలయును. హిందూమహామ్మదీయ సఖ్యమునకు, కోహాటు విషమపరిస్థితి యగుచున్నది. మహాత్ముని దీర్ఘవ్రతమున కిదియే కారణ మయ్యెను. హిందూమహామ్మదీయ సఖ్యమును కుదుర్చుభారమును అధికారులు వహించినను, వారి వలన యీసమన్వయ పరిష్కారము గానేరదు. వీరు బలమువహించి అల్లరుల నణగద్రొక్కగలరు గాని, ఐరస్థిరమైనను పురికొల్పజాలరు. ఇక్కార్య మును ప్రజలు వాదయంతట వారే నిర్వహించుకొన వలయును. అల్లరులకు కారణ వేదియైనను, ఇండ్లను లగులబెట్టుట మున్నగు బీభత్సకార్యము లకు జడిసి, హిందువులు రావల్సిందేకీ జరినటులు, ప్రభుత్వ ప్రకటన మంగీకరించుచున్నది.

కోహాటుకు మరల హిందువులను రప్పించు భారము మహామ్మదీయులపై గలదు. రావల్సిందే యిందు మహాత్ముడుదర్శి పరిశలన మొనర్చియుండెను. నీజమును నివేదెను. అతడు దెలిపిన ప్రతిక్రియ కడు యోగ్యముగనున్నది. హిందూమహామ్మదీయ సఖ్యమును బలపరచుట కింతకన్నను వేరు మార్గము లేదు. అధికారులు కుదిర్చెడి సమాధానము సరికడమని, అతిని యుద్దేశ్యము. ఇం దియ ప్రభుత్వప్రకటనము, బాధతులయిన హిందువుల సహనమును చూపుచున్నదని, గాంధీ భావించు చున్నాడు. అందుచే హిందూమహామ్మదీయ నాయకులు గలసి గావించిన పరిష్కారమునుదప్ప పెరొకదనిని ప్రజలంగీకరింపవలదని, అతడు గ్రహించుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి పరిష్కార మేదయో తెలియెనున్నది. వారు తమ సిక్కి

తాభిప్రాయమును వెల్లడిజేసిరి. ఇయ్యది హిందువులను తృప్తిపరుపదు. సరియగు సమాధానము గుడిరినగాని, హిందువులు మరల కోహాటుకు వెడలవలదనియే, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. అట్టిసమాధానమేదీ? మహామ్మదీయులు, పారిపోయిన హిందువులను కలిసికొని, స్నేహభావముజూపి, శాంతికి మరల భంగముకలిగించమని వాగ్దానముజేసి, వారిని కోహాటుకు తీసికొని రావలసినదని, మహాత్ముడు హితమొనగుచున్నాడు. అన్నదమ్ములు కోహిత్యముచే పోరాడుకొనినను, మరల కలిసికొని సుహృద్భావమును జూపుట సహజము.

అటులనే హిందువులును మహామ్మదీయులును అగ్రహారేళమునందు ఎట్టికోపమును గనుబటించినను, మరల సోదరప్రేమను జూపవలయును. విదేశాధికారులు తమను రక్షించెదరనియ, హిందువులతో తమకు బనిలేదనియు మహామ్మదీయులు భావింపజనదు. సామాన్యపరిస్థితులలో మహాత్ముడు దెలిపిన హితము ననుసరించుటకు, మనస్సాప్పుదు. కాని, కోహాటునుస్థితివలన, హిందూదేశ సాభాగ్యమున కెట్టిభంగముకలిగెనో వీరు గ్రహించవలయును. దేశమునకు స్వరాజ్య మవసరమని భావించుచున్నపుడు, హిందూమహామ్మదీ యైక్యమునకు ఎంతటిత్యాగముల నలిపినను, అధికమనిపించుకొనవు. కిలాసాతో ప్రశ్న యదయించినపుడు మహామ్మదీయులకు హిందువులు మనస్ఫూర్తిగ సహాయము జేయవలయునని మహాత్ము డెటులగోరెనో, నేడు భయభ్రాంతులయిన హిందువులకు మహామ్మదీయు లటులనే తోడ్పడవలయునని గోరుచున్నాడు. షాకతాలీ, డాక్టరు కిల్లూ మున్నగునాయకుల సహాయముతో కోహాటు మహామ్మదీయులు తమ దృక్పథమును మార్చుకొందురని నమ్మెదము. శాంతిదూతయగు మహాత్ముడు వెడలినపుడు, సఖ్యము తప్పక చేకూరును మహాత్ముని కోహాటుకుబోనిచ్చిన, యీసమన్వయ త్వరలో పరిష్కార మయ్యెడిది కాని అందుకు వీలులేకున్నది. ఏకారణముచే నయినను, కోహాటు మహామ్మదీయులు హిందువులను దీసికొనిపోనిచో, కాంగ్రెసుసభ ముగిసిన పిమ్మట, గాంధీమహాత్ముడే రావల్సిందేబోయి అవసరమగువరకు హిందువులతో కలిసియుండుటకు నిశ్చయించెను. ఏమి మహాత్ముని దయార్ద్ర హృదయము! మహాత్ముడు సరిహద్దు ప్రాంతములలో నివసించునెడల, హిందూమహామ్మదీయ వైషమ్యము చల్లారి, ప్రశాంతవాతావరణము తప్పక ప్రబలును. కాని, మహాత్ముని కింతటిశ్రమనిచ్చుట ప్రజలకు భావ్యమా? ఇంతకన్నను ఎక్కుడు ముఖ్యవిషయములగుర్చి పాటుబడుటకు మహాత్ముని కవకాశ మియవలదా? ఈలోపుగనే కోహాటునందు హిందూమహామ్మదీయ సఖ్యము బలపడుగాకయని కోరెదము.

మహాత్ముని నిశ్చయము

స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయో, లేక ప్రాణముల నర్పించుటయో యను ప్రశ్నను మహాత్ము డిటీవల బైకిదెచ్చెను. ఆ విషయమై అస్సోసియేటెడుప్రెస్సు ప్రతినిధి ప్రశ్నింపగా, తమలో కొంతమందికయినను ప్రస్తుత మనోవిషాద

మంతరించుటకు వీలుపడునని, మహాత్ముడు విచారించుచున్నాడు. బెల్గాం కాంగ్రెసునందు మహాత్ముడు తన యుద్దేశ్యమును బయల్పరుప గూడు. భారతీయులకు తనతో దీసికొనిపోగలనా లేదా యని మహాత్మునికు నందియముగలదు. కాని, తనకు సంబంధించినంతవరకు, తాను మాత్రము కృతనిశ్చయుడ నయియున్నానని మహాత్ముడు ఖేల బుచ్చుచున్నాడు. బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ తీర్మానములు చాలముఖ్యములుగ నుండుననుటకు నంది యములేదు. ఆకారణముచేతనే, బెల్గాం తీర్మానముల నామోదించువారు దూర మాలోచించి బాధ్యత నంగీకరింపవలయునని మహాత్ముడుముందుగనే మందలించుచున్నాడు. రాబోవుతీర్మానము లెటులున్నను, ఎల్లర త్యాగశక్తియు వినియోగమగుటకు తగిన యవకాశ ముండునని యూహింపవచ్చును. కాంగ్రెసునందు కనీససామాన్యంతము నిరూపింపబడినను, ఎవరి కార్యక్రమమును వారనుష్ఠించుటకు వీలయినను, ముందుకు బోదలచువారి కెట్టియిబ్బంది యు నుండజాలదు. కాంగ్రెసునందు అసహాయకార్యక్రమము లేకున్నను, వ్యక్తులు అసహాయధర్మము నవలంబించుట కెట్టినిరోధ ముండదు. కాని భిన్నాభిప్రాయములవలన గలిగెడి కలహకారణములు మాత్రము నివారణయగును. ఇతరభేదము లెన్ని యున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షతో కొనసాగించుట కవకాశము గలిగినది. గమ్యస్థాన మెల్లరకును స్వరాజ్యమే. స్వరాజ్యస్థాపనకు నిర్మాణ కార్యక్రమము తోడ్పడునని ప్రాజ్ఞు లంగీకరింపకమానరు. ఈ విషయమున ఎల్లరును చేతులగలిపి, భారతీయులు మాటలప్రోవులుగారనియు, కార్యశూరు లనియు ప్రపంచమునకు చాటవలదా?

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు: నెహ్రూగారు

బెంగాలు ఆర్డినెన్సును రద్దుజేయవలయునని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు బంపిన చట్టమును రాజప్రతినిధిగారు నిరాకరించినసంగతి చదువరులకు తెలియును. నెహ్రూగారిపు డేమిజేసెదరు? శాసనసభా కార్యక్రమమును నిలిపివైచి, ప్రభుత్వచర్యను ఖండించుటకును, బెంగాలు నిర్బంధితులను విడుదల జేయుటకును లేనియెడల వారిపై నేరస్థాపన జేయుటకును, వీరు తీర్మానము నుపపాదించెదరు. ఇట్టి అడ్డరన్ మెంటు మోషనువలన ఎంతవరకు లాభముండునో జూడవలయును. అధ్యక్షులు దీని నగీకరించెదరో లేదో తెలియగలదు. ప్రభుత్వమువారిట్టి తీర్మానములను లెక్కపెట్టెదరని దోచదు. కాని, ఒక్కవిషయము మాత్రము వెల్లడియగుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును గమనించుటకు ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనుటలేదు. సంస్కరణములవలని ఫల మిదియేయగుచో, వానివలన నేమాత్రము ప్రయోజనముండునని ఎవరును నిశ్చయించజాలరు. ఈసంగతిని మితవాదులకు సయితము తెలిపవచ్చునటుల జేసినందులకు పాలకుల నభినందింపవచ్చును. బెంగాలు శాసనసభలో నేమి, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నేమి, యీవిషయము చర్చకువచ్చివుడు, ప్రజలదృక్పథమును ప్రభుత్వదృక్పథమును మరింత స్పష్టముగ వెల్లడి గాగలవు. స్వాతంత్ర్య సంఘద నావశ్యకతను ప్రజలు గ్రహించుట కివి తోడ్పడుననుటకు నంది యములేదు. బెంగాలు కార్పరేషను

వారు సుఖాపచంద్రబోసుగారికి మూడుమాసముల సెలవునిచ్చి, వారిస్థానమున డిప్యూటీ ఆఫీసరును నియమించిరి. సుఖాప చంద్రబోసుగారు అరాజకులని, ఇతవర కేవలము నమ్ముటలేదు. కార్యరేషను పనినండి వారిని తొలగించక, ఆత్మగౌరవము నిలుపుకొనుట కీ సంఘము ప్రయత్నించుచున్నది. త్వరితమున ప్రజాస్వాతంత్ర్యమే జయము గాంచక మానదు.

చింతామణిగారి ప్రత్యుత్తరము

రీతిగూఢభవుగారి సమాధానము, మితవాద ప్రముఖులగు చింతామణిగారి కయినను నమ్మకము కలిగించలేకవుడు, తక్కినవారి నెటుల నమ్మించును? బొంబాయిలో నేపథ్యమువారును బెంగాలు ల్లో నెన్నును ఆమోదింప జాలకబోయిరి. హిందూ దేశాభిప్రాయము బొంబాయియందు స్పష్టముగ వెల్లడియ్యెను. లిట్టనుక్రభువుగారుగాని, రీతిగూఢభవుగారుగాని, యీషిషయమును గమనింపక, మరల తమచర్యలను సమర్థింప దొడంగిరి. ఈమారును, అట్టిఫలితమే గలిగెను. మరియొక స్థానమునందున్నచో, రీతిగూఢభవుగారు తమచర్యను తీవ్రముగఖండించి యందడివారని, చింతామణిగారు సూచించిరి. రాజప్రతినిధిగారిప్రసంగము చింతామణిగారి యభిప్రాయములను చలించెయ్యటకు మార్గగమరింత బలపరచుటకు తోడ్పడెను. గొప్పతప్పు జరిగినటుల, వీరికి స్పష్టమయ్యెను. నిర్బంధపద్ధతి, దేశస్థిని చక్కబరచుటకు మార్గ, మంత్ర యవద్రవము దెచ్చిపెట్టుచున్నదని, వీరు విశ్వసించుచున్నారు. సంస్కరణ విచారణసంఘమును నెలుకొల్పుట నిష్ప్రయోజన మనియు, భారతీయాదేశము నిర్బంధములవలన పెచ్చుపెరుగునుగాని తగ్గిబొడసియు, చింతామణిగారు మండించుచున్నారు. ఇట్టి మితవాద సలహాల నయినను వినక, తమ యిష్టము వచ్చినటుల లిట్టనుక్రభువుగారు ప్రవర్తించుచున్నపుడు, అందువలన గల గల ఫలమునకు వారే బాధ్యులగుదురు. ప్రపంచ చారిత్రంలో నెక్కడను నిర్బంధవిధానము అశాంతిని బోగొట్టిన నిదర్శనము గనరాదు. హిందూదేశమునందు మాత్రము అన్యధా జరుగునా?

బల్లరుగారి యాశ్చర్యము

గవర్నరుల ప్రసంగములన్నియు సామాన్యముగ నొక్కొక్కీ ననుసరించుచున్నవి. లా,ఆర్డరు రక్షణావశ్యకతను ప్రతిపాదించుటతో వీరికి సరిబోవుచున్నది. అతియగని, ప్రజాశయములను పరిష్కరించుట యవసరమనుసంగితిని వీరు గ్రహింపకున్నారు. అశాంతిని బోగొట్టి, లాఆర్డరులను రక్షించుట కిదియే మార్గమను సంగతిని వీరు గ్రహింపకున్నారు. బర్మావివర్షణకు సర్. హార్కోర్టు బల్లరుగారు రంగూనులో బ్రసంగించుచు సంస్కరణముల మాహాత్మ్యమును వెల్లడించిరి. సంస్కరణము లిత శ్రేష్ఠములుగనచో, బర్మాలో నశాంతి ఏల దొలగలేదు? అందుకు ఏరు ఒవాబుజెప్పక శాసనవిరుద్ధముగ నడిచెడివారెల్లరును కఠినముగ దండింపబడుదురని మూలము బలికిరి. బర్మాపశనంపద, విదేశనర్తకుల బలమున, పలుకలకు బోవుచున్నదనుసంగతిన బల్లరుగారు యంగీకరించుటలేదు. విదేశనర్తకులవలన యిముసకు లాభమేగలిగెను గాని

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

13.12.24

చందాలు
ఇదివఱకు 50698-6-8
కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు
ఇదివఱకు 24653-9-8 ఇదివఱకు 24678-9-8
కోశాధిపతి వద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ప్రజాపూజానిధికి సామునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, తంబుకల్లోని, మద్రాసు.

నష్టము గలుగలేదనియు, వీరు లేనిచో పన్నులను వృద్ధి చేయవలసివచ్చుననియు, ప్రజలనేకులు అన్నమోరామచంద్రాదులను పరిపాలన వచ్చుననియు, ఫలవంతముగ ప్రదేశములు అరణ్యములగుననియు, బట్లరుగారు ఇయ్య పెట్టుచున్నారు. వీరి వాదమహిమ నేమని కొనియాడవచ్చును! బర్మాప్రజల తడవు సేయక, స్వరాజ్యసంపాదనకై తమ యావచ్చు క్రిని వినియోగించినగాని, ముక్తిగాంచజాలరు.

దాసుగారు: మంత్రిపదవి

దేశబంధుదాసుగారు మంత్రిపదవి సంగీకరింపక, పరిపాలనా బాధ్యతను తప్పించుకొనిరి; లిట్టనుక్రభువుగారు రథిక్షేపించిరి. కాని మంత్రిపదవిని వహించినమాత్రమన, పరిపాలనాబాధ్యత ఏర్పడునా? లా ఆర్డరు రక్షణవిషయమున మంత్రుల సలహా లేమి యక్కరకువచ్చును? గవర్నరును నిజర్వడుకాఖియ గలిసి ముఖ్యవిషయములను నిర్ణయించుచున్నారు. దాసుగారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానముక్రింద, బనిచేయచో ప్రజలకు మేలుజేయుటకు మార్గ, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి అడ్డుపడినవారయ్యెదరు. నామమాత్రముగ మంత్రిపదవులకు లేనిపోని గొప్పతనము కలుగజేసెడివారు. లిట్టనుక్రభువుగారికి, దాసుగారు తగినజవాబుచెప్పిరి. ప్రజామగుబాధ్యత నెసగియున్నచో, దాసుగారు మంత్రిపదవి సంగీకరించెడివారే. కాని, లిట్టనుక్రభువుగారిచ్చెదమనిన బాధ్యత, నిస్సారమయినది. నిజబాధ్యతను సంపాదించుటకే, దేశము ప్రయత్నించుచున్నది. అట్టివి, బాధ్యతలేని వ్యవహారమునందు దాసుగారు బ్రవేశించెదరా? స్వపరిపాలనా బాధ్యతను వహించుటకు, దేశనాయకులు సంసిద్ధులుగ నున్నారనుటకు సందియములేదు. కాని, బూటకములగావించి భ్రమపరచుట వారికిమీద సమ్మతింపదు.

జ్యోషీగారిచట్టము

సామ్రాజ్యశాసనసభలో జ్యోషీగారు తల్లులకు లాభకరమగుచట్టము నొకదానిని ప్రవేశపెట్టిరి. అందునుకూర్చి మున్నుందు చర్చజరుగ గలదు. ఫ్యాక్టరీలలోను గనులలోను పనిజేసెడి స్త్రీలు గర్భవతులయినచో, కనుటకు కొంతకాలము బూర్వమునను, కోనపిమ్మట కొంతకాలమువరకును పనిజేయ సవనరము లేకుండుటకు, జ్యోషీగారిచట్టము ఏర్పాటు జేయుచున్నది. కర్మకులస్థితిని చక్కబఱచుటకును, ముఖ్యముగ స్త్రీలయిబ్బందులను తొలగించుటకును, జ్యోషీగారు ప్రయత్నించు

చున్నారు. వీరి ప్రయత్నములకు శాసనసభ్యులెల్లరును తోడ్పడుట ముఖ్యము. జనన నెలలో నీ బిల్లును సెలెక్టుకమిటీకంపెదరు. కార్మికుల కష్టములను నివారించుట యవసరమని, ప్రపంచమందంతటను గుర్తింపబడుచున్నది. అంతర్జాతీయ సమావేశములలో నీ విషయమై తీర్మానములు జరుగుచున్నవి. హిందూదేశమున పాశ్చాత్య పారిశ్రామికవిధానము కొనసాగునంతవరకు, కార్మికుల దుస్థితిని తొలగించుట కితర దేశములతోబాటు హిందూదేశమును బ్రయత్నింపక తప్పదు.

ఏది ముఖ్యము?

ఆర్థిక విచారణ ముఖ్యమా, పన్నుల విచారణ ముఖ్యమా యనుప్రశ్న కొక్కటే జవాబుగలదు. ఆర్థికవిచారణ సలుపకుండు, పన్నులవిచారణ సలుపుట దుర్లభము. ప్రజ లెంతవరకు పన్నుల మోయగలరో ముందుగ కనుగొనవలయును. ప్రభుత్వము వారీషయము సంగీకరింపక, పన్నుల విచారణ సంఘమును చుందుగ నియమించిరి. దీనియందే ఆర్థికవిచారణగూడ జరుగునని వీరు వాదించిరి. కాని, దాక్టరు ముఖర్జీగా రీసంఘమువారి యెదుట సాత్యమిచ్చుచు, ఆర్థికవిచారణ ముందుగ జరుగవలయుననియు, పన్నులసంఘమువాటికి కార్యమును నిర్వహించ జాలరనియు నుడివిరి. ప్రస్తుతపువిచారణ వలన, ప్రజల కెట్టిలాభ ముండదని యూహింపవచ్చును. ప్రజల ఆర్థికదుస్థితిని గ్రహింపకుండు, క్రొత్తపన్నులను విధించుచో దేశమునందు అశాంతి యతిశయించుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు.

ఒకరాణి అపీలు

కలకత్తా హైకోర్టు

కలకత్తా హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి పీయర్స్ నుగారి యెదుట పంగరాష్ట్రమునందలి ఒక సంస్థానాధిపతి పై రాణి (అశనిభార్య) గారు దావాచేసిరి.

“నావివాహము 1916 లో జరిగింది. ఒక సంవత్సరము గడచినపిమ్మట మీ కిరువురకును వివాదము కలిగింది. మీ మిగులుపురమును వేరువేరుగా నివసించుటకును నాబిడ్డల నాయెద్దనే యుండుటకును నాకు నెలకు 900 రూపాయలు యిచ్చుటను 1924 మార్చిలో ఏర్పాటు జరిగినది పిమ్మట నాభర్త నాబిడ్డలను దార్జిలింగ్ తీసికొని పోయెను. కాన వివాహమున రద్దు పరచి నాబిడ్డలను నాయెద్దనే యుంచగోరెదను” అని రాణి గారు దావాచేసిరి.

“ప్రతివాది బ్రిటిషయిండియా సభ్యుకాదు అతడు డోమినైలు బ్రిటిషయిండియాను కూడకాదు. వాది ప్రతివాదును బ్రిటిష యిండియాతో నివసించుట లేదు గాన యావాహన వివాదవేయటకు హైకోర్టువారికి హక్కులేదు” అని ప్రతివాది వాదించెను. తిట్లు ఘుండు చెప్పుచును. (ఆ ప్రెస్)

స్థానిక వార్తలు

తిరువల్లిక్కేణి సంగీతసభ:— పద్మావతీ బాయి గారు ఆదివారము 4 గంటలకు వల్లిపరణయలును పాఠికాకాల తేజమును చేయుదురు.

మార్పు:—వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల వారి ఆయుర్వేదాశ్రమము 151 నెం॥ గోవిందవ్యవాయక వీధికి మార్చబడినది.

పాఠికాకాల తేజము:—శ్రీమాన్ గజపతిరా మానుజదాసుగారు లవణాసురవధను ఆదివారం 4 గంటలకు పె రుమాళ్ళ మొదటివీధి 16 నెం॥ గృహమున (పుదుప్పాకం) పాఠికాకాల గాచెప్పుదురు.

నెల్లూరుజిల్లా టీచర్స్-గిల్డ్:—వైగిల్లవారిసాధా రణసమావేశము 20 వ తేదీ 8 గంటలకు నెల్లూరు చేంబర్స్ హాలులో సభ్యులచేర్చుకొనుటకు వ్రాత్తుకొన్నిట్యూషను ఆలో చించుటకు జరుగును.

రూఢివార్త:—ఖా॥ బి॥ బజులల్లాసాహెబ్ గారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు సభ్యు డుగా చేర్చుకొనబడెనట రూఢియని తెలియవచ్చుచున్నదని డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సుగంధవిలాసనభానాటకము:—సుగంధ విలాస సభాసభ్యులు ఆదివారం 5-30 గంటలకు రా॥ బి॥ పి. సంబం ధమొదలియారు గారిచే వ్రాయబడిన “టుస్టిర్స్” అప్పచె ర్లెండు) అను అరవనాటకమును విక్టోరియా పురమంజిరమున ప్రదర్శించుదురు.

కాంగ్రెస్ స్పెషల్ రైల్వే:—కి వ తేదీ ప్రయం చిన ప్రకారము రైల్వేవారు మదరాసునుంచి, బెజవాడనుంచి రెండురైళ్లు తగినంతకుండి ప్రయాణీకులు ఇదివరకు ప్రయం చిన తేదీలందు నడుపనిశ్చయించి రని గడ్డె రంగయ్యశాయుడు గారు హెచ్చరించుచున్నారు.

జగన్నాథభక్త నభ, ఎళుంబూర్:—1924 డిసెంబరు 14 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4.15 గంటలకు ఎళుంబూర్ హోలోడ్డు, “వేదలినాన్” గృహమున తంజావూరు త్రిపురసుందరి బాయిల్ల పల్లిపరణయలు పాఠికాకాల తేజము జరుపుదును.

తిరుప్పప్పవై యువన్యాసములు:—15 డిశంబరు నుండి ఉదయమున 8 గంటలకు ప్రతిరోజు 1 నెలకోజులపాలు శ్రీమాన్ శ్రీరంగం భారతం రంగాచారిస్వామిగారు తిప్పా వైయువన్యాసములకు శ్రీసార్థస్థానధిస్వామివారి గంగయి కొండం మంటపమునం దిత్తురు.

పర్యవాకం కో ఆపరేటివ్ క్రెడిట్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్:—వైస్రాయ్ ప్రథమ సాధారణ సమావేశము రేపు 2 గంటలకు కామత్ బిల్డింగ్స్ నెం 167 పర్యవాకం హోలోడ్డు వేపేలో జరుగను. జి శ్రీరామబాబు నాయుడు గారు ప్రారంభించును. పర్యవాకం, చూళ్ళ, పెరంబూరు వా రందరును రావ్రావ్రాకులు.

మద్యపాన నిషేధోపన్యాసము:—సెంటు కా మన్ మంటు హాలు లో, చెన్నై సంఘమువారి యాజమా న్యముక్రిందమే జె. కెంబెల్ గారు, మేజర్ ఎం. ఏ. జిర్లె పి.గారి అధ్యక్షత్వమున ఆదివారం 8-30 గంటలకు పుదుప్పేట వెస్టిమిన్ ఛర్చునీన్యూలలో మద్యపాన నిషేధోపన్యాసము జరుపుదురు.

పర్యవేక్షకాల మే నడిపించు పాటకచ్చే:— తంజావూరు డిస్ట్రిక్టుకు సమీపమున తిరువయ్యూరులో శ్రీ త్యాగరాయ శ్రీహృదయ గారు నూతనజేతాళు చిగ్రహ కుంభాభి శేకమునకుగాను పై నమూనా కర్పలకు ఉపయోగించబడు ను. బెంగళూరు వాగడచ్చం-పాటకచ్చే. 1924 సం॥ డిసెంబరునెల 14-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-గంటలకు గోకే ఠ్ హాలులో, జరిపించబడును.

ఔన్నీనుపంచెములు — జి. హెచ్. సమాజము
వారి ఔన్నీనుపంచెములకు అన్నికళాశాలల పాఠశాలల వారు ప్రత్యేక సంఘమువారు (1 సంవత్సరము వనిచేసినవి ఉత్తర సర్కారులకు సంబంధించినవి) పోటీకి నిలువవచ్చును. డబుల్స్ కు రు 6 లు. సింగిల్స్ కు 4 రూ॥లు ప్రవేశము. దరఖా స్తులు జనవరి 1925 లోగా చేరవలెను. జమీనుకులం పతకము లు వ్యక్తులకు, కప్పులు సంఘములకు, కప్పులు ఏపేట మారు చుండును. ఈక్రిందివిషయమునకు వ్రాయవలయును. వి. వి. జగ న్నాధాచార్యులు, వి. ఏ. కార్యదర్శి, జి. హెచ్. సమాజము రాజమండ్రి.

కల్లి కొటనబ్బునంప ఉండవచ్చును:—“రిటెం చిమెంటు కమిటీవారు కల్లికొట కేరళసబ్బు ఫ్యాక్రీ ఫబ్రి కరురుచేయుట నిదివరకే చూపినదనియు అదిమార్గదర్శిగానుం డువీలు పోయినదనియు దానినివదలిపెట్టవచ్చుననియు నూచిం చిరి. నూచనను ఈప్రభుత్వమువారు గమనించి విచారించి యి ట్లు ఈఫ్యాక్రీ నడమనున్న పథకులమీదనే యింకొకసంవ త్సరము నడుపవలెననియు ఇండిస్ట్రీస్ డైరెక్టరుగారు ఆడిట్ రిపోర్టులో దానియభివృద్ధినిరూపి తెలియజేయవలయునని ఈ చుచున్నాము. ఈసంస్థసంగతి దృఢముగా తెలిసేవరకు ఆ సెం టిమల చేర్చుకొనువిషయము ఆలోచనలో నుండుననియు తె లుపుచున్నాము. (ప్రభుత్వప్రకటన)

బిరుదునన్నదుల దర్బార్:—పచ్చనాప్ప కళా శాల మందిరమున మదరాసుక రైల్వేగారు ఈక్రిందివారి క్రింది బిరుదునన్నదుల నిప్పుటకు 19 వ తేదీ 5.15 గంటలకు దర్బార్ చేసెదరు.

జి॥బి॥ టి. రంగాచారి, జి॥బి॥ వి. తిరుమలపిళ్ళ, ఖా॥బి॥ అబ్దుల్ రహీంసా హెబుబహదూర్, ఖా॥ బి॥ మహమ్మద్ ఫజ లుద్దీన్ సాహెబ్ బహదూర్, రా॥బి॥ హెచ్. నారాయణరావు రా॥బి॥ ఓ. ఏ. ఓ. కె. లక్ష్మణకెట్టియార్, రా॥బి॥ ఆర్.వి. కృష్ణయ్యార్, రా॥బి॥ ఎం. రామకృష్ణమూర్తి, ఖా॥సా॥ అబ్దుల్ ఫలింసయ్యదూసాహెబు బహదర్, రా॥సా॥ జి. వి. వరదరాజు లుకెట్టి, రా॥సా॥ పి. రాజరత్న మొదలియార్, రా॥సా॥ ఎన్. ఆర్. బాలకృష్ణమొదలియార్, రా॥సా॥ ఏ. కోదండరావు మొదలియార్, రా॥సా॥ ఎల్. కందస్వామిమొదలియార్ గార్లు.

కాశ్మీరరావు

స్వరాజ్యపక్షమున జేరుట

తెజవాడ, 12-12-24:—క్రియత అయ్యచేవరి కాశ్మీ రావు పంతులుగారు శేను స్వరాజ్యపార్టీలో చేరితిమని ప్రకటించినారు. వారు ఈదిగువకారణమును తెలియ జేయు చున్నారు.

“ఇప్పుడు కాశనసభాబహిష్కారము స్పష్టముగ జా తీయకార్యక్రమమునుండియై తిరేయబడినదిగనుక కాశనసభలో నుండియు, బయటనుండియుమాత్ర నింతుకప్రభుత్వమునకు వీలై నంతవైతికి కలిగించి బూటకపు సంస్కరణలను వివాదము గావించుటకుగాను కాశనసభను స్వాధీనపరుచుకొనుట అన వగమని శేను నమ్ముచున్నాను ఈకార్యమును ఒక్క స్వరాజ్య పార్టీమాత్రమే నిర్వహించగలనని నమ్మి శేను దులోచేరినాను.”

రెండుపత్రికలు
శ్రీయత ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు “రామవండు” “సాధన” అను రెండుపత్రికలను స్వరాజ్యపార్టీ పక్షమున ప్రకటించెదరు. “రామవండు” తెలుగుభాషయందు వారమునకు మూడుపంక్తియములు ప్రకటింపబడును. “సాధన” ఇంగ్లీషుభాషయందు వారమునకోకతూరి వెలువడును. ఈపత్రి కలు రెండును జాతీయతకు పబ్లిషింగును. (స్వకీ నివిలేఖరి)

“శారద” మాసపత్రిక సంపాదకులు

అయ్య, మాసపత్రికనుండి ప్రకటింపబడుచున్న యు ట్టియ సభాప్రమాపత్రిక అను “శారద”యొక్క సంపాదకత నును, శ్రీయత కింబి గన్నాభారావు, ఎం. ఏ. బారిష్టరు, బండరు మ్యూనిసిపాలిటీ డైరెక్టరుగారును, శ్రీయత నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీరంగంహారావు, ఎం. ఏ. హెచ్. యాక్, వి. ఖా రిష్టరు, సెంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ డైరెక్టర్ గారును వహించిరి.

విద్యాభివృద్ధి, సామాజిక, ప్రభుత్వము, సాహిత్య యల సంపాదకత్వమున “శారద” విశిష్ట కృత్తి గాంచి యొక తయు కోశ్మీరగలపనుట నిస్సంశయము. మీ నిర్ణయమున “శారద” ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు సూక్ష్మశీలము శాంకరిక మచిరిపట్టణము. }
12.12.1924

మైసూరు శాసనసభ

న్యాయవాదుల నిబంధనసవరణ బిల్లు

బెంగళూరు, డిశంబరు 12:—శేటి ఉదయము మైసూ రుశాసనసభ సమావేశమై న్యాయవాదుల నిబంధన సవరణ చట్ట ముపై చర్చించుట కారంభించెను. న్యాయవాదులు కోర్టులందు న్యాయవాది వృత్తి నడుపుచున్నంతకాలములోను వేరొకవృత్తి చేయ నీయకుండ ముఖ్యన్యాయస్థానమువారు నిబంధనలన డొక్కటు గావించుటకు నొకసవరణ చేయుటకు బిల్లుప్రవేశపె ట్టబడెను. పెక్కుఅనధికారసభ్యుల సవరణబిల్లును ప్రతిఘటించు చు మాడుగంటలు నుట్టాడిరి. అనధికార సభ్యులందు నొకటి అయిరి. దివానుగారు తుదకీబిల్లు క్రిందపేరు అసంబ్ధికి అభిప్రాయము కొరకు పంపెదనని దెల్పెను. (ఆ. ప్రె.)

డయోసిజన్ బాలికలపాఠశాల

బహుమతిదినము

కలంబ్రా డిశంబరు:—12 డయోసిజన్ బాలికాపాఠశాల వార్షికబహుమతిోత్సవదినమందు రీడింగు ప్రభ్యి బహుమతుల ను నిన్నుబించిపెట్టెను బహుమతులు పంచిపెట్టిన పిమ్మట డి లో సల్పబడు పనులెలకు సంకల్పిరముగ నున్నవని రీడింగు ప్రభ్యి దెల్పెను. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణసితి

1924 సం॥ డిశంబరునెల 13-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము 24 గంటలలో గ్రేడ్	మొత్తము 24 గంటలలో అల్పగ్రేడ్	మొత్తము 24 గంటలలో గ్రేడ్	మొత్తము 24 గంటలలో అల్పగ్రేడ్	మొత్తము 24 గంటలలో గ్రేడ్	మొత్తము 24 గంటలలో అల్పగ్రేడ్
గోపాలపురం	81.1	65.2	...	24.88	44.94	
విశాఖరట్టణము	81.9	72.8	...	15.44	37.09	
కాకినాడ	81.1	69.7	...	21.87	39.09	
మచిలీపట్టణము	82.7	70.8	..	12.04	41.59	
యస్మిలు	86.8	64.6	...	3.56	26.01	
బ్లూరి	88.5	64.1	...	2.45	30.51	
కడప	87.4	67.8	...	7.20	31.28	
నెల్లూరు	83.9	70.4	0.09	21.88	37.98	
మద్రాసు	83.4	7.8	0.16	21.46	50.74	
కడలూరు	83.6	72.5	...	23.45	52.44	
సేలము	89.5	70.9	...	5.76	39.30	
కోయంబటూరు	85.2	66.7	..	11.24	22.29	
తిరుచనాపల్లి	86.9	72.1	...	9.27	33.8	
నాగపట్టణము	83.0	76.0	0.07	22.94	54.98	
నభూర్	8.8	73.8	0.01	5.06	33.58	
పాంబూర్	84.8	76.2	0.18	18.47	37.00	
తిరునల్వేలి	0.02	20.15	28.81	
తిరువేండూరు	83.5	78.2	...	14.52	64.51	
కొచ్చిన్	88.6	74.7	...	15.31	114.51	
కాళిక్టు	90.8	72.4	..	20.71	117.16	
మంగళూరు	91.4	72.3	..	4.13	5.68	
బెంగళూరు	83.1	60.6	...	2.92	35.37	
మేకార	73.8	8.4	...	6.46	125.46	
కొడైకనాల్	59.6	15.0	...	12.92	62.18	

సర్కారులు:—కొన్నిచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. ఒక్కచోట్ల ఒక మోస్త్రగ నున్నది. ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. శాత్రవేడి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువదక్కక మేఘములు ఒక మోస్త్రగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాల ఎక్కువ. కర్కాశము 5 నుండి 10 డిగ్రీలు ఎక్కువదక్కవ కర్కాశము:—మద్రాసులో 0.16 “ గ్రేడ్” అయిన నెల్లూరులో చిన్నచుండెను మద్రాసులో మేఘములుదట్టముగ నున్నవి. అల్పగ్రేడ్ ఒక మోస్త్రగ నున్నది. రాత్రికడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని ప్రాచ్యభాగమున స్థానిక చినుకులు ప్రద వచ్చును.

సి. ఆర్. సామయ్య,
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు,

విదేశ వార్తలు

అంతర్జాతీయ మండలి ఋణము

బ్రిటిషు వనస్థితులు

పార్లమెంటులో ప్రకటనము

లండన్, డిశంబరు 11:—గతరాత్రి కామన్సుస్థలలో అంతర్జాతీయ మండలి ఋణములను గూర్చి ప్రభుత్వవిధానమును కోశాధిపతి చట్టముగా రిట్లు ప్రకటించిరి. ఇదే చట్టముగారు పార్లమెంటులో మాట్లాడుటకు ప్రభుత్వపర్యాయ ఘోషించిన శుభాంతరము క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఫ్రాంసు ఆమెరికా ప్రభుత్వములవారు తమ ఋణములను తీర్చు విషయమై జేయుచున్న రాయబారముల ప్రభుత్వమువారు రవలంబించిన వైఖరిని తెలియ జేశెను.

మూడేండ్లక్రితమే బాల్కన్ సరిహద్దుల బ్రిటిషు విధాన మునకు పూనాదీ జేసినది. యూరపియను మిత్రమండలితో జేయు ఏర్పాట్లు ఈ లేఖ ననుసరించి యుండవలెను. ఈ లేఖ ను జాటియండ్ రాదు.

మన కీయవలసిన మిత్రమండలి ఆమెరికాకు ఋణమును తీర్చునో మనకు గూడ కొంతవరకు ఇవ్వవలెను. అయ్యది ఆవ సరము. యుద్ధమైనదా దిగ మన భారము ఆపారమైనది. యుద్ధ ములో మన ఋణము లన్నిటిని ఇచ్చితిమి. మన అప్పులను దీర్చి తిమి. సకాలములో మాట దప్పకుండ అనుకొన్న నాటికి దీర్చు చున్నాము. ఇది తరచు మన కీయవలసిన మిత్రమండలిని సొమ్ము నీయువలసిన యడుగు లేదు. దీనివలన బ్రిటిషు పన్నులను గట్టు వ్యక్తికి దుర్భరము గ నున్నది. ఈ దేశము లో అన్ని తరగతుల పై విధించిన పన్ను ఇతర దేశములందున్న తానికంటె ఎక్కువగ నున్నది.

యూరపియను మిత్రమండలికి గ్రేటు బ్రిటను రమారమి 2000 000000 పౌనుల ఋణమునిచ్చెను. ఇందులో సగము బ్రిటనే ఇచ్చెను. తక్కిన దానిని పూర్తిజేయుటకు ఆమెరికా లో అప్పుజేసిరి. మొత్తము మనమిచ్చిన ఋణము 8000 000000 పౌనులుగాదు, 2000 000 000 పౌనులు ఇవ్వబడెను.

ఆంగ్లో ఆమెరికను ఋణవిషయమై భిన్నాభిప్రాయము లున్నవనిరి. ఏభిన్నాభిప్రాయములున్నను రెండు విషయము లను గూర్చి మాత్రము భిన్నాభిప్రాయముండదు. ఆంగ్లో ఋణ సమస్యను పరిష్కారము చేయవలెనని మేని జానిని పూర్తిజేయ వలెను. ఇకముందు చర్చల కది ఆధారముగ ఏర్పడును.

గ్రేటు బ్రిటను బలవగు స్థితియున్నది. ఇతరుల వశము గాకుండ అసన్నసి ఏకేడే పవర్సు సంఘములలో స్థానము నాక్రమించుకొన్నది. ఋణపరిష్కారసమస్య చాల ముఖ్యమై నది. ప్రపంచము దంతటను బ్రిటిషు పరపతి తానివలన ఏర్ప డును. దీనిమీద ప్రాపంచిక వర్తకము ఆధారపడియున్నది. మారకము యభివృద్ధిచుచున్నది. ఇదియే అంతర్జాతీయ జాతి య ఆర్థిక వ్యవహారములకిది ప్రాణాధారము.

బ్రిటిషుపత్రికల ఆమోదము

నిన్నటిదినము పార్లమెంటులో చర్చలుగారి ప్రకటనము ను వార్తాపత్రికలన్నియు ఆమోదించినవి ఆమెరికాకు తానెం తీయవలసి యున్నదో అంత మొత్తమునే తన కీయవలసిన బాకీ జారులనుండి బ్రిటను తన కీయవలసిననుచున్నది. అంతకంటె ఎక్కువ అక్కరలేదనుచున్నది. యునై టెడ్ స్టేట్స్ కీయవలసిన వారు ఇన్వలదమకొన్నచో గ్రేటు బ్రిటనుకు గూడ ఒక మోస్తరుగ ఇవ్వవలసిననుచున్నాడు.

ప్రతినితన యునై టెడ్ స్టేట్స్ గ్రేటు బ్రిటను పెద్ద మొత్తమున గట్టుచున్నది. తన భారమును నిర్వహించుచున్నది అందుచే ప్రతి నా రు ను బ్రిటను పట్టబా ఖార్యముతో ప్రవర్తించవలె ననియు అందుచే గ్రేటు బ్రిటను విధాన మంతయు బాగున్నదని మార్చింగు పొస్తుపత్రిక వాకొనుచున్నది. ఫ్రాంసుపట్ల ఇంగ్లండు సంకుచితభావముతో ప్రవర్తించదని చర్చలుగారు నిరీ. తరువాత వని యునై టెడ్ స్టేట్స్ లో యున్నట్లు లోచుచున్నది.

డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది. ఆమెరికా ఫ్రాంసు రాయబారములకు తా మధురాకుని చర్చలుగారు ప్రక టించుట చాలనుచుంది. సమంజసముగ నున్నది.

ఆసలు స్నేహము ఏజాతివానికి చెడకుండ రా దనియు ఈ సమస్య అంతయు న్యాయవృత్తితో గూడు కొన్నదనియు ఆమెరికాతో తానియవలసిన ఋణమును పరి

ష్కారముజేయుటకు ఫ్రాంసు పూనుకొన్నచో అందులో ఒక భాగమును ఈ దేశము దీసికొనుట కధికారమున్నదనియు తెలియజేశెను. వైపుమినిష్టరు గజటు ట్లు నుడివెను. అందరి లోను యునై టెడ్ స్టేట్స్ క్రిమంతయు. అట్టిదివారే ముండగ వారికి ఋణవలసిన ఋణమును తీర్చవలెనని మనల నడిగిరి. అందుచే మన కీయవలసిన గారిని మగలుగుడ ఆగువలెను. మొగ మాటముకూడదు. ఋణమును వారు దీర్చుటకు కొన్ని ఏర్పాట్లు లను జేయవలెను. ఆమెరికా కీయవలసిన ఋణమును ప్రత్యేక ముగ తీర్చుటకు ఫ్రాంసు దాడియుచే మనము అనుమానించ నక్కరలేదు. బ్రిటిషు వారికి ఫ్రాంసు పెద్ద మొత్తముల నీయ వలసియున్నది. ఇతరులకు ఫ్రాంసు ఇవ్వవలసిన సొమ్ము నిచ్చునో అసమముమంతే బ్రిటిషువారి కీయవలసిన సొమ్మును గూడదు. అంతర్జాతీయ ఒడంబడికై యుద్ధముగూల విషయమై పరిష్కారము జేసికొనుటకు ఫ్రాంసు రాయబార ములను ఆమెరికాతో జరుపుచున్నది. ఇందులో ఆమెరికా ప్రధానస్థాన మాకమించు గాక యనుచున్నది.

వాషింగ్టన్ లో కలవరము

న్యూయార్కు, డిశంబరు 11:— పార్లమెంటులో చర్చలుగారి ప్రకటనముచే ఆమెరికాతో ఫ్రాంసు జేయుచున్న రాయబారములు ఆలశ్యముగ జేమాయని ఆమెరికాలో చాల మంది భయపడుచున్నారు. అంతర్జాతీయమండలి ఋణసభలో యునై టెడ్ స్టేట్స్ ను పాల్గొనునటులజేయుట కిది ఇంకొక ప్రయత్న మేమో యనుచున్నారు.

చర్చలుగారి ప్రకటనము అంతర్జాతీయమండలి ఋణమును గూర్చి స్పష్టముగను సక్రమముగ నున్నదని యునై టెడ్ స్టేట్స్ కోశాధికారులు అంగీకరించిరి. ఇంతకంటె ఎక్కువ వ్యాఖ్య యొనర్చలేదట.

మ్యాండేటు రాష్ట్రములు

ఆంగ్లో ఆమెరికను రాయబారములు

ఇంగ్లండును ప్రత్యుత్తరము నీయగోరుట రోము:—డిశంబరు 11. మ్యాండేటు కమిషనువారి నివేది కమును జాతీయమితిభవారు చర్చించిరి. మ్యాండేటులను గూర్చి ఆంగ్లో ఆమెరికను రాయబారముల విషయమై ప్రత్యుత్తరము నీ య వ లె న ని ఇంగ్లండు న డు గ వ లె న ని తీర్మానము నవలంబించిరి. సామ్రాజ్యపథ్యండు జరిగిన తీర్మా నములనుగూడ తెలియజేయవలెనని తీర్మానించిరి. మ్యాండేటు రాష్ట్రములు సాధారణముగ జాతీయమితి ఒడంబడిక, మ్యాండే టువరతులప్రకారము పరిపాలించబడుచున్నవని బ్యాంటింగు గారి నివేదికము తెలుపుచున్నది.

అట్టమను ఋణములను గూర్చి వ్రేంచి, బల్గేరి యా, తర్కి గ్రీకుతగవులను పరిష్కారము జేయుటకు వీరు గోరినవివృత్తు ఒక మళ్ళీ వర్తని నియమించుటకు అవలం బించిరి.

పోలండు యుద్ధములు

ఇంగ్లండుతో ఒడంబడిక

వార్షా, డిశంబరు 11:—యునై టెడ్ స్టేట్స్ కీయవల సిన ఋణమును తీర్చుటకు ఇంగ్లండు ఏర్పాటు జేసినటులే పొలండుగూడ గ్రేటు బ్రిటను కీయవలసిన ఋణ మొత్తమును 450 000 పౌనుల విషయమై పరిష్కారము జేయుటకు పొ లండు అంగీకరించెను. ప్రభుత్వ సాత్తుమీద హామీ ఏర్పాటు చేయబడలేదు.

బ్రిటిషు ఆర్థిక వేత్తలకు అంతర్జాతీయమండలి బ్యాంకువ్య వహారములందు సౌకర్యములు ఏర్పాటుజేయబడినవి.

రైలురోడ్డునిర్మాణము నేతపరిశ్రమలు చదురుపెట్టుట దీనియమై బ్రిటిషు ఆర్థిక వేత్తలు రాయబారములను జరుపు చున్నారు.

అస్ట్రేలియా నావికులనమ్మె

పోరాటమును సాగించెదరు

సిడ్నీ, డిశం 11:—నాకా కార్యాలయసంఘమువారిని ప్రస్తుతము లొలగించదలచుకొనలేదని కార్మికసభ్యులకు అస్ట్రే లియా ప్రధానామాత్యుడు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. పోరాటము సాగుననే కార్మికసభ్యుడు తెలియజేశెను.

ప్రసవజ్వరము మొదలగు వ్యాధు లకు ఆమోఘమైన నివారణి

ఒకగొప్ప ఆయుర్వేదచికిత్సచే నాభార్యకు గలిగినగుణములను గుఱించి ప్రజలలాభము నిమి త్తము ఈదిగువసంగతులను తెలుపుచున్నాను.

నాభార్యకు ప్రసవమైనపిమ్మట నాలుగవరోజు న ప్రసవజ్వరము వచ్చినది. సాధారణముగా ఆరో గమువచ్చినవారు బ్రతుకుటదుర్లభము. ధర్మామిటర్ లెక్కప్రకారము 107 డిగ్రీలుజ్వరముండెను. తిరున ర్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము మద్రా ను జార్జి టౌను ఆస్పీరియన్ ఏధి, నెం 72 రు భవన మునందున్న, సుప్రసిద్ధఆయుర్వేదవైద్యులు, పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు అనేక కఠినవ్యా ధులు మొండివ్యాధులు భయంకరవ్యాధులు మున్న గువాటిని అద్భుతముగా కుదుర్చుట నాకు తెలియు ను. వాఁతోనాకు పరిచయము కూడ గలదు గాన ఈవిషయములోకూడ తక్షణమే నేను వారివద్దకు వెళ్ళుటలేప్ప వేరుమార్గము నాకు తోచకుండెను. గాన నేను వారివద్దకు వెళ్ళితిని. వారు అద్భుత వశమున రోగికి చికిత్సజేయుటకు నమ్మితిని ఔష ధమునిచ్చిరి. చికిత్స ప్రారంభించిన మొదటిదినము నందే చాలామట్టుకు గుణముగుపడినది. ఈరోగివిష యమై ఆశను వశలిన ఆలోపాతిక్ష్ వైద్యులు రోగి యొక్క ఆరోగ్యాభివృద్ధిని గుఱించి శ్రద్ధతో కని పెట్టి చూచుచుండిరి. అయితే మరునటిదినమే రోగి మంచిగుణము గలిగినదని తెలిపినప్పుడు ఆలోపాతిక్ష్ వైద్యునికి ఆశ్చర్యమును, మాకు సంపూర్ణతృప్తి యు కలిగినది.

నాలుగురోజులలో జ్వరము, ఆనంబంధమైన చిహ్నములుపూర్తిగా మాయమైనవి. విదవరోజున స్నానము చేయించబడెను. ఇప్పుడు ఆపె ఆరోగ్య ముగా నున్నది.

పండితులవారి శక్తిసామర్థ్యములను గుఱించి నేనేమి యిందులో నిజస్థితికంటె హెచ్చుగా తెలు పుటలేదు. అయితే ఈవిషయము ప్రజలకు బాగు గా తెలియవలయునని నే నాశించుచున్నాను. అందువలన కుదరనట్టియు అపాయకరమైన వ్యాధు లు గలవారు ఈ ఆయుర్వేద చికిత్సను పొంది ఆరోగ్యవంతులగుటకు అవకాశముగలదు. అనేక ఆంగ్ల వైద్యులు రోగులు ప్రసవజ్వరము సాధారణ ముగా కుదురునట్టిది కాదనియు మరియు ఆంగ్ల వైద్యమునందు దీనికి తగు ఔషధము లేదనియు అభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. పండితులవారు అంత త్వరలో చేసిన అద్భుతచికిత్సనుబట్టి నాకు దేశీయ వైద్యమునందు అత్యధికవిశ్వాసము నమ్మకము గలిగినది.

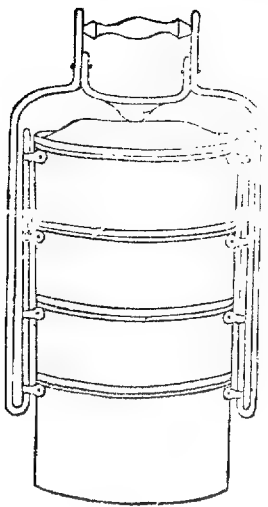
అనేక రకముల కఠినవ్యాధులచే బాధపడు చున్న ప్రజలు పండితులవారివద్ద తప్పక చికిత్స చేసికొనవలెనని కోరెదను. వారు అనేక ఘోర వ్యాధులను మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయు టను నేను న్యయముగా చూచితిని. ఆవిషయమై నాకు మంచి అనుభవముగలదు.

టి. లక్ష్మీనరసయ్య,

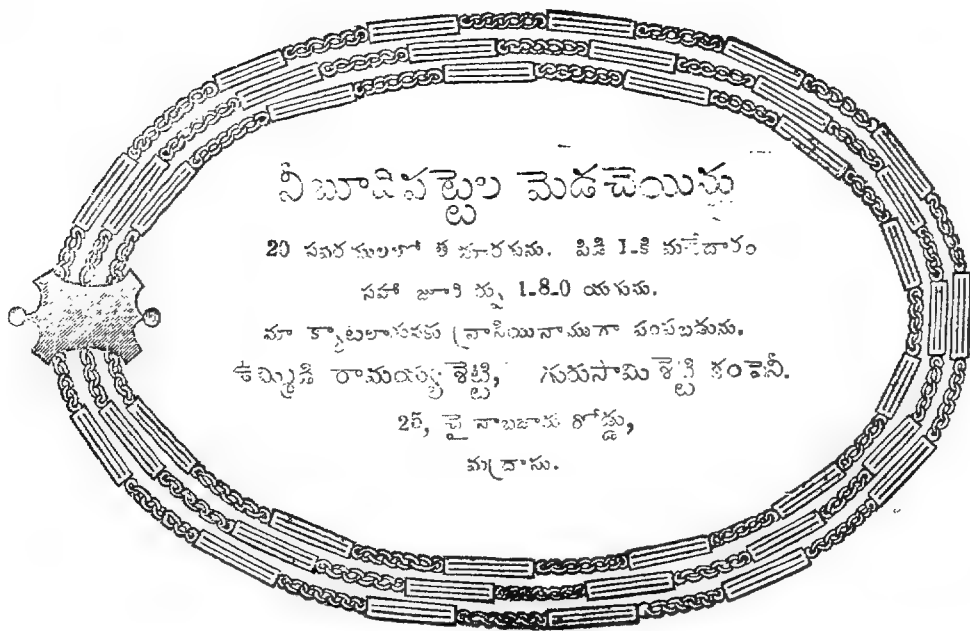
83, వరదాసు తియప్పకవిధి, బార్జిటౌను, మద్రాసు. (ప్రకటన నెం. 28)

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

మీకు బంగారు, వెండిసామానులు, నగలు యేమి కావలసియున్న నుత్సరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము. నవరముబంగారుకు, సీమవెండికి పూచీ యిచ్చెదము.

భోజనము తీసుకొనుటకు వెట్టురు 80 ఎత్తునుండి ౫ 800 లు ఎత్తువరకు తయారు చేయవచ్చును. షజూరి ఒక రూపాయ ఎత్తుకు రూ 1.8-0.

నీబూదివట్టు మెడచెయ్యి 20 పవరములలో తయారుచేయవచ్చును. పిడి 1.5 ముద్రాకం సహజము 1.8-0 యగును. మా క్యాటలాగునకు ప్రాసీయనాముగా పంపబడును. ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుసామిశెట్టి కంపెనీ. 25, చై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

నీబూదివట్టు మెడచెయ్యి 20 పవరములలో తయారుచేయవచ్చును. పిడి 1.5 ముద్రాకం సహజము 1.8-0 యగును. మా క్యాటలాగునకు ప్రాసీయనాముగా పంపబడును. ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుసామిశెట్టి కంపెనీ. 25, చై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

నల్లమును చూర్చుట

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేద ఆశ్రమము ప్రస్తుతము చేన్నపురి, జూరిటాను, గోవిందప్ప నాయకపేధి 151 నెంబరు గృహమునకు మార్చబడిన దని అందరికి యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాము.

బీదలకు ఉదయము 8 గంటలు మొదల 9 గంటలవరకు ఉచితముగా ఔషధము లివ్వబడును.

హనుమాన్ సము

లోకప్రసిద్ధ మైనది.

(1727)

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. గంగనాథం శెట్టి బండ్లు బ్రదర్, 12-బందరుపేధి, మదరాసు.

బర్మాగవర్నరు ప్రసంగము

విద్యార్థుల ధర్మములు

బర్మాను వర్ధిల్లజేయుడు

రంగూను, డిశంబరు 11:—నేడు రంగూను విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము జరుపబడినది. నూటపదియేడుగురు డిగ్రీలను, డిప్లొమాలను దీసికొనిరి. ఈసంఖ్యలో 12 స్త్రీలుగలరు. బర్మాదేశము క్రమమైన వికాసము నొందుచున్నదనియు, విశ్వవిద్యాలయము అన్నిశాఖలందును అభివృద్ధి జూపుచున్నదనియు నూతనవిషయములను విశ్వవిద్యాలయమువారు నేర్పుచున్నారనియు, విద్యార్థులసంఖ్య వృద్ధిఅగుచున్నదనియు, విశ్వవిద్యాలయమును విజృంభింపజేయుటకు దగినంతమందుకాగ్రత దీసికొనవలసియున్నదనియు చాన్ సెల్లర్లగు గవర్నరుగారు నొక్కిచెప్పిరి.

ఈవిషయనందు బర్మాదేశచరిత్ర అభ్యసంప చేయుట కొకపండితుఁ డైన మనవరమనియు అనతికాలములో నిది సేరవేర్చబడుననియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

బర్మాదేశమును వర్ధిల్లజేయుటకు గురించి గవర్నరుగారు ప్రసంగించి విద్యార్థులకుందుగలధర్మమును జూపెను. ఈవిషయము బహుముఖమైనదనియు తగినంతమంది మనుష్యు లిందునకు తేరనివారు గవర్నరుగారు పల్కిరి. విద్యాపౌకర్యములు ముందుగా గల్పింపవలయును. విద్య నభ్యసించినవారు దేశముయొక్క ఆదేశమును గుర్తించి యితరులకు విద్యనేర్పుటకు అవలంబించి

ఉన్నతపాఠశాలల వ్యాపకమునకు తోడ్పడవలయునని గవర్నరుగారు బల్కిరి.

వైద్యవిద్య అవశ్యకతను గురించి నొక్కిచెప్పబడినది. వ్యవసాయము, ఇంజనీరింగు, అటవిశాఖలవిషయములందు కృషి సల్పబడవలయు. వీనినన్నిటిని నేర్పుటకు తగినకాగ్రత దీసికొనబడినది.

న్యాయశాస్త్ర విద్య

న్యాయశాస్త్ర విద్యయందు శిక్షనుగురించి గవర్నరుగారిట్లు ప్రసంగించిరి. ఈవిషయమునుగురించి యెల్లగును విశేషముగి మాట్లాడెదరు. కాని ఈవిద్యనలన పెక్కులాభములకావు. గొప్ప పౌరుడును ప్రసిద్ధికెక్కిన న్యాయవాదియనగు సర్ రామ్ బీహారు ఘోషగారు గొప్పవిరాళము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునారి కిచ్చిరి. విరాళములోనుండి న్యాయవాద విద్యాభ్యాసమునకు ఖర్చుపెట్టవలదని నియమించెను. కాన న్యాయశాస్త్ర అభ్యాసము వెనుకబడియున్న రాష్ట్రీయాభివృద్ధికి తోడ్పడదని గవర్నరుగారు నుడవిరి.

దేశాభివృద్ధికావిందుటకు శాస్త్రపరిచయము మొదలగు నుండవలయును. ప్రస్తుతమందు బర్మాదేశమున శాస్త్రముల అభ్యసించినవారు అవసరముగ నున్నారు.

బర్మాదేశముందు సర్వాధికారుల సర్వీసునందు లంచము దీసికొను దుర్మూర్తి ప్రబలుచున్నదనియు పట్టభద్రులు దీసి నణచుటకు బ్రయత్నించవలసినదనియు గవర్నరుగారు గోరిరి. మంచి ఆదేశములును సవరిత్ర మగుజీవితముగలవారు యిండియా విశ్వవిద్యాలయములందుండి

నానాశాఖలందును బనిచేయుచున్నప్పటి నుంచినయి లంచము దీసికొనుట ఆదేశమందు అధికము తగ్గిపోయెను. కాన బర్మాదేశ మందును ప్రజలయందు ప్రబోధము బుట్టగనే యిహోమగుణము నశించునని గవర్నరుగారు నుడివిరి. బర్మాదేశముయొక్క భావిపరిణామము విషయమున తమకు సందేహము లేదనిరి. ఐనప్పటికిని నది విద్యనభ్యసించిన యవకులపై నాధారపడియున్నది గవర్నరుగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె)

బెల్గాం లో భారతహిందూ మహాసభ

మహాత్ముడే అధ్యక్షత వహించును ఈనెల 28, 29, 30 తేదీలలో భారతగౌరవతీర్థమహాత్ముని అధ్యక్షతక్రింద బెల్గాములో జరుగును. (ఆ. ప్రె)

జి. ఐ. పి. రైల్వే కంపెనీపై కేసు

స్థానములను రిజర్వు చేయమికి నష్ట మిప్పించబడెను

బొంబాయి, డిశంబరు 11:—రైల్వే కంపెనీవారు రెండవతరగతిబండిలో స్థానమును రిజర్వుచేయనందునకు మూడవతరగతిబండిలో బహుప్రయాణకోర్కీ ప్రయాణము చేయవలసివచ్చుటచే సంపన్నుడగు నొక మార్వాడీవర్తకుడు రూ 5000 లు నష్టమియవలసినదని తేజదీన వ్యాఖ్యమునందు న్యాయమూర్తియగు కెంపుగారు తీర్పుయిచ్చిరి. రెండవతరగతికి కట్టు సొమ్మును, రూ 300 లు నష్టమును కంపెనీవారు మార్వాడీకి నష్టముక్రింద నీయవలసినదని న్యాయమూర్తి తీర్పు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె)

4-వ వాయిదానూలు పంపిన సభ్యులు

: C : C :

వరుస సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు సంఖ్య	గజములు	నూలు సంఖ్య
73	దుర్గిరాల రాఘవచంద్రయ్యచౌదరి		742	1532	17
74	ధనుకొండ వెంకటసుబ్బారావు		743	2000	19
75	నందివాడ లక్ష్మీనారాయణ		751	1800	49
76	ప్రభల హనుమంతరావు		752	2000	27
77	ప.మి వెంకటపిచ్చయ్య		754	2000	32
78	పూనూరు వెంకారెడ్డి		755	1600	15
79	పాలపర్తి ఆంజనేయలు		760	2100	23
80	బొగ్గూరి వెంకటేశ్వయ్య		766	2520	18
81	భోగరాజు పట్టాభిశీతారామయ్య		769	6000	14
82	యర్నేని నూర్యనారాయణ		792	1999	24
83	హస్సేస్ హాస్ సాహెబు		828	1680	18
84	గోపరాజు బ్రహ్మానందం	ప.కృష్ణ	832	1200	10
85	నల్లూరు పాపయ్య	"	833	2000	26
86	గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు	"	835	2000	30
87	కోట్యూట్ ఆబ్బాసలీసాహెబు	"	838	1500	20
88	పేట బాపయ్య	"	866	100	28
89	దశిక నూర్యప్రకాశరావు	"	901	2000	12
90	పెన్నకర్ల శాపిరాజు	ప.గోదావరి	938	2000	22
91	మొటపర్తి బ్రహ్మం	"	964	2000	12
92	భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తి	"	973	1466	33
93	మునుకుట్ల సుబ్బారావు	"	1026	2000	22
94	టి. సోమయాజులు	"	1034	1000	17
95	శనివారపు సుబ్బారావు	"	1034	1000	18
96	శివుడు శివరావు	"	1043	2400	28
97	దేవిశేని నూర్యనారాయణ	"	1058	2000	32
98	తల్లాప్రగడ త్రియంబకం	"	1052	1000	14
99	పయిడిపాటి వెంకటనారాయణ	"	1071	2100	57
100	విన్నకోట జగన్నాథగుప్త	విశాఖపట్నం	1075	1700	17
101	ప్రతివాదిభయంకర మల్లెతరత్తు వెంకటగోపాలాచార్యులు	"	1079	1000	28
102	వసంతరావు బుచ్చిసుందరరావు	"	1094	2520	53
103	గాడ పేరాజు	"	1112	2000	10
104	కర్తా శీతారామయ్య	"	1135	500	14
105	సబ్బిపీడు సత్యకేశవరావు	"	1156	2000	27
106	ఆక్కరాజు వెంకట్రామయ్య	"	1192	1485	21
107	దేశభట్ల రంగయ్య	నల్లూరు	1212	2146	12
108	పోలా వెంకటప్పయ్య	"	1219	2080	24
109	ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1220	2000	24
110	పాటూరు సుబ్బరామయ్య	"	1223	2000	18
111	మహమ్మద్ రంతుల్లాసాహెబు	"	1229	2000	17
112	కందాడ శ్రీనివాసరావు	"	1232	2000	10
113	పొణకా కింకన్	"	1236	2825	81 to 102
114	కందాడ యతిరాజమ్మ	"	1237	2000	13
115	బొమ్మ శేషరెడ్డి	"	1246	2021	27
116	కూకాటి మంగళంబ	"	1240	2000	24
117	యిస్కా చెంచయ్యనాయుడు	"	1253	2000	16
118	పోలవరపు గోవిందరావు	"	1254	4900	18
119	వాడల వెంకటరామయ్య	"	1280	1500	16
120	భసంక రంగారెడ్డి	"	1299	2000	19
121	పేభాభావాదీశసాహెబు	"	1311	2000	17
122	మా. రంగారావులు	చిత్తూరు	1322	2040	9
123	కొండ శివయ్యచెట్టి	"	1338	1482	17
124	పి. శంకరమూర్తి	"	1352	2157	20
125	సునర్ల పురమోతం	గుంటూరు	1412	2000	12
126	రవరవరపు చినవెంకటనరసయ్య	"	1414	1200	15
127	పాలాటి వెంకయ్య	"	1416	2000	23
128	మాచిరాజు రామమూర్తి	"	1422	500	32
129	టి. ఆనంతపద్మనాభయ్య	చిత్తూరు	1459	2000	19
130	యం గోపాలాచారి	"	1463	1680	14
131	చక్రాంధాన్ల సత్యనారాయణధనేజి	ప.గోదావరి	1472	4800	36
132	శిష్టా లక్ష్మీనరసింహ్యం	"	1483	2025	12
133	డి. కృష్ణమూర్తి	"	1491	2000	19
134	యస్. రామమూర్తి	"	1511	2800	25
135	కలవపేట వెంకటరమణాచార్యులు	అనంతపురం	1526	8000	38
136	సంకటి కాలిరెడ్డి	"	1538	1840	17
137	పుట్ల చినబయ్యపరెడ్డి	"	1548	1000	23
138	పుట్ల బయ్యన్న	అనంతపురం	1549	2520	19
139	యారం నారాయణ	"	1550	3920	14
140	నిభానుపాటి ప్రకాశరావు	తూ.కృష్ణ	1598	2000	29
141	ముట్లారి లక్ష్మీకాంతయ్య	"	1597	2200	35
142	శృంగారం వెంకటరంగారావులు	విశాఖపట్నం	1604	2000	33
143	పేముగంటి పాపయ్య	గోదావరి	1609	2000	48
144	కామవరపు వెంకటరావు	"	1610	2000	13

బెల్లాం లో బా మాణేతరసభ

చెన్నపురి వేలాలమహాజనసంఘమువారి ప్రతినిధులు

ఈనెల 7వ తేదీ జరిగిన సభలో ఎన్నికలు జరిగి నవి. శ్రీయుతులు ఏ. రామస్వామి మొదల్యారు (బి.వి.ఎల్. వకీలు, ఎం. ఎల్. సి), పి. రామనాథం (అడ్వకేటు) టి.ఎ.కాచాపి కేశమొదల్యారు (బి.వి. సౌతుండియను ఎక్స్‌పోర్టుకం పేసి దుబాస్), వి. రాజగోపాలమొదల్యారు (బి.వి.ఎల్. వకీలు), రావుసాహెబు. సి.కందస్వామిమొదల్యారు, సి. కృష్ణ స్వామిమొదల్యారు, సి. మధురకవిమొదల్యారు (జమీందారు), సి. వేలాయుధమొదల్యారు, సి. సుబ్రాయమొదల్యారు (గత కార్పరేషనుకార్యులు), టి. ఎస్. సోమసుందరంపిళ్ల (గిలాండ ర్యుఆర్బునాట్ కంపెనీ), గార్ల 10 మందియును బెల్లాంలో జరుగనున్న బ్రాహ్మణతరసభకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడిరి; అని కార్యదర్శి మాకు వ్రాసెను.

బెల్లాం లో భారతగౌరవనభ

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు

రథ్యక్షతపహించెదరు

27 వ తేదీని కాంగ్రెసు సభాశాలలో

జరుగును

ఈనెల 27 వ తేదీని బెల్లాంలో కాంగ్రెసు సభాశాల లో పండిత మదనమోహనమాలవ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద భారత హిందూమహాసభ జరుగును. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులును కాంగ్రె సుప్రేక్షకులును కానివారు హిందూమహాసభకు మాత్రము రాగోరినవో వారు యీనెల 20 వ తేదీలోగా హిందూ మహాసభా సన్మానసంఘ కార్యవర్గకి తెలియజేసినచో వారికి స్థలము ఏర్పాటు చేయబడును.

హెచ్. ఎస్. పోలకుగారు

11 వ తేదీని పూనాచేరి

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుటకు అశామదాబాదుకు వెళ్లుదు, హెచ్. ఎస్. పోలకుగారు యీనెల 11 వ తేదీని పూ నాచేరి. దక్కనుసభవారు 11 వ తేదీనుధ్యాత్నము పోలకు గారి గౌరవార్థము అల్పాహారములతో విందుచేసిరి. నేనా సదనము, ఇండియను లాసానైట్, లాకాలేజీ, ఫెర్లసనుకాలేజీ, మున్నగుసంస్థలను పూనాలో పోలకుగారు వెళ్లిచూచిరి. సర్వెం ట్టు ఆఫ్ యిండియా సంఘమువారి ఆతిథ్యము నందుకొనుచు న్నాగు జనవరినెల మొదటి తేదీని ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేర దరు

అ. (పె.)

ప్రకటన

కనిగిరిడి సి క్లు మున్ సభ్యులలో

M. P. Nos. 2039 & 2040/1924.

పిటిషనరు:—ఆరేతోటి నాగడు వగైరాలు

కవుంటు పిటిషనరు:—యేనుగంటి వెంకటాద్రివగై రాలు.

నెల్లూరిజిల్లా కనిగిరి డిస్ట్రిక్టుమున్ సభ్యులలో పిటిష నర్లు కనిగిరితాలూకా గండేవారిపాలెం గ్రామంలోని పిథులగుం టా పెండ్లిండ్లువగైరాలకాలవందు పూరేగింపుజరిగింతుకానే హక్కునుసీరపరచుకొని ప్రతివాదులు అట్టి పూరేగింపులకు ఆ టంకముజరుగకుండా Permanent injunction ద్వారా res train చేయుటకు యీ శావాదాఖలలో చేయుచు సడరు గ్రా మంలోని యావత్తుమంది మాటకులకులకున్న క్రైస్తవులకున్న ప్రతిఘటనగా వాదులు యీ దావాచేయుటకున్న సడరు గ్రా మంలోని యావత్తుమందికమ్మకులకులకున్న ప్రతిఘటనగా యీ దావాచేయుటకున్న పుత్తరువు దయచేయవలసినదిగా పిటిషన ర్లు కోరియున్నార. గనుక యీదావాలో వాదులుగాగాని ప్రతివాదులుగాగానిచేరుటకు యిచ్చపడువారు 22-12-1924 లో గా యీ కోర్టులో హాజరయి మనవిచేసుకొనివలసినదిగా యిం దువల్ల తెలుపడమొనరి.

కనిగిరి } పరమాత్ముని వెంకటప్పయ్య
22-12-1924 } వాదులపక్షమున.

1-1-1925 తేదినండి మావిలాసము మార్చబడుటను గమనింపుడు

57/58 వాలాజాగోడ్డు 15,000 చదరపు అడుగులు రీవి స్ట్రముగలది విక్రీయింపబడునట్లు కట్టడము
మోటారుబండిని నడపుట, మెకానిజమ్ మొదలగునవి నేర్పించును. ఇంగ్లీషు, ఆరవము, తెలు
గు, మళయాళము భాషలలోగల మాత్రా ప్రాస్ఫిట్సుచకు వ్రాసిన పంపబడును,
తంత్రవిలాసము:— "మోటాస్కూల్"
ప్రతిఫోను:—144!

ప్రిన్సిపాల్
శ్రీరామ్ మోటారుస్కూల్.
(గవర్నమెంటువారిచే ఆమోదించబడినది.)
మద్రాసు.

మెషిన్లు ఆమకము

1. ఒకక్రొత్త 12 గుట్టముల పవరుగల బెట్టియింజను.
2. ఒకమేలైన సెకండుహాండు 82 గుట్టములపవరుగల పాత్రైపు హారన్సు బి. ఇంజను,
2 చక్రములు. స్టార్టరుతో సహా.
3. రెండుమేలైన సెకండుహాండు 28 గుట్టముల పవరుగల పాత్రైపు, హారన్సు బి. ఇం
జను రెండుచక్రములు, స్టార్టరు, ఏరు, రిసీవరు. కంపెనరుతో సహా. మూలు సెల్స్ స్టాగ్ సహా.
4. ఒకమేలైన సెకండుహాండు 25 గుట్టముల పవరుగల ఆక్రాండు, ట్రైపుహారన్సు బి. యింజను రెండుచక్ర
5. ఒకమేలైన సెకండుహాండు 20 గుట్టముల పవరుగల పాత్రైపుహారన్సు బి. యింజను.
6. ఒకమేలైన సెకండుహాండు 10.12 గుట్టముల పవరుగల హారన్సు బి. యింజను.
7. బెట్టి రైసుహార్లు పాలిషర్లతో సహా సైజు 1 ను 2 ను.
8. క్రొత్త 18 అంగులముల స్ట్రోక్కు వేగముల షేపింగుమెషిన్.
9. 14 అంగులముల డ్రెయింగుమెషిన్లు, వర్టికల్, హిండియన్.
10. ఒకక్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం రెండుక్రొత్త, 10 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం, సెంటరుస్క్వా,
నరుగు లేతులు, యింకా రెండుమేలైన సెకండుహాండు 12 అడుగులు X 10 అంగులం. స్క్వా నరుగు
లేతులు.
11. ఒకక్రొత్త బెట్టి బాప్ కట్టరు.
మాయొక్క ధరలు మిక్కిలి తక్కువ. వచ్చి మాస్టారుచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అండు కంపెనీ, 8, సెంటుదానువీధి, చెన్నపురి.

REMOVAL NOTICE.

HAMILTON & Co.,

has been removed from Villivakkam to
158-A, Broadway, MADRAS.

అన్ని కెవిస్టులకు, ఔషధశాలలకు,

వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి

గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట
బడినది. గవర్నమెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే
వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co,"

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund

Phone

37

102

మత్తవైషమ్య పరిష్కారసూచన

పంజాబురాష్ట్రీయసభ

మహాత్ముని అధ్యక్షతోపన్యాసవివరములు

(టిబూన్సు పత్రికనుండి)

లాహోరులో బ్రాహ్మహంతు 7 వ తేదీన జరిగిన
11 వ శంఖాబురాష్ట్రీయసభ యందు
అధ్యక్షతవహించిన మహాత్ముగాంధికా రీదిగవరీతిని ఉపన్య
సించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

తాను అధ్యక్షతవహించుటకుగల కారణములను దెలుపుచు
పండితమోతీలాలు లజపతిరాంజాగారికి వ్రాసిన లేఖను మహాత్ము
డు చదివెను. ఆలేఖయందు సెహాగారు తనకు యితరపనులుం
డుటచే లాహోరు రాజాలకుంజినని విన్నవించెను.

తా నశకసభలయందు పాల్గొనవలసివచ్చుచున్నవనియు
చివరకీసభలన్నియు వట్టి బూటకములుగా పరిణమించునోమో
యనభయమును నూచించెను. మహాత్ముడుగూడ అట్టియభిప్రాయ
మునేవలెబెచ్చెను. కాని తాను శాక్తియు అజ్ఞులుగూడగునను
సభకుచోజరగుటకు రాజేదనియు, ప్రస్తుత తీవ్రసమశ్యక పరిస్థి
రించువిధానము తెలిసికొనుటకు వచ్చిరనియు చెలిపెను. ఈసభ
కేవలము హిందువులకు సంబంధించినదేయనియు, మహాత్ము
దీయులు వేరుగా నిలువవలసినదేయనియు "టూంశీము"నందు
వ్రాయబడిన ట్లానునకు తెలియవచ్చెను. అది యెంతవరకు
నిజమోలాని, దా|| కిమ్లాగారు, కిలాఫతు సభాధ్యక్షుడు,
దా|| అస్సారీ, హక్మీ, మాలానా, మహాత్ముదారీ, హక్ తారీ
గార్లకూడా తమ కిలాఫతుసభను వీడి యీ నాయకులసభకు
వచ్చియుండిరని ఆయన చెలిపెను.

మత్తవైషమ్యములు

"హిందూ మహాత్ముదీయ కలహములకు పంజాబులో
తల్లివేరు పుట్టినది. ఆవేరు మూలమున దేశమంతట
నీ వైషమ్యములు ప్రాకినవి. కనుక
పంజాబులో హిందూమహాత్ముదీయు లైక్యమైనచో దేశమంతట
తటను హిందూమహాత్ముదీయ సమ్మేళనమేగ్గుడును. అసహా
యోధ్యమును బడిపోలేదు. అసహాయోధ్యమునును ఓటమి
యనుమాటయే లేదు. హిందూమహాత్ముదీయ మైషమ్యములు
దానిని ఓడించినవి. విభేదములలేకున్నచో శాసనసభాప్రవేశ
సమశ్యకగూడనుండేదిగాదు. 1921 సం||లో మన మందర
మును సఖ్యతలభించెనుకొంటిమి. కాని అది నిజమైన సఖ్యత
కాదు. అది ఉద్రేకమువలన కలిగిన ఫలితము. కాని మనము
నిజము నిష్ఠుడు తెలిసికొనుచున్నాము హక్మీ, అస్సారీ,
అలీసోదరులు, కిలాఫతు సమావేశమునకు రాలేదు. రాష్ట్రీయ
సమావేశముకొరకు రాలేదు. హిందూమహాత్ముదీయ సమశ్యక
తరిష్కరించుటకు వచ్చిరి. లొంగుబాటుకన్న యీ సమశ్యక
తరిష్కరించుటకు మంచి నూత్రములేదు. ఒక మతమువారడి
గినదానికి రెండవ మతమువారు లొంగిపోవలెను. శిక్కు
మతము వంటి చిన్నమతము తమయొక్క హక్కులను హిందూ
మహాత్ముదీయ మతములవంటి పెద్దమతముల కెట్లు యిచ్చునని
మీరు నన్నడుగవచ్చును. కాని ప్రపంచ మంతటను ఆహింసా
తత్వమును బోధించిన యీ శిక్కుమతము ఆఖండ త్యాగశక్తిని
నూపించిన యీ తక్కుమతము యీమాత్రము చిన్న త్యాగ
మును కేయలు లో యే మాత్రము వెనుకదీయదు
అనునమ్యకము నాకుగలదు.

హిందువు లొప్పుకొనక పోయినచో శిక్కులను
గాని మహాత్ముదీయలను గాని నేనేమొగము
వెట్టుకొని యడుగగలను. నేను సనాతన హిందువుడను.
అట్టి నేను యీ పరిష్కారమునకై హిందువులను శోరు
చున్నాను. ఇట్లు చేయుటలో నేను వారికి ద్రోహము చేయు
చున్నానని అనుకొనవచ్చును. మహాత్ముదీయులకు శిక్కులకు
లొంగిపోవుచున్నానని అనుకొనవచ్చును. ఆందులకు వారు సిద్ధ
పడియుండవలెను. నాకున్న విశ్వాసమే మీకును యుండ
వలెను. ద్రోహముచేయువాడే నశించునగాని చేయబడువాడు
నశించడు. ముఖ్యమూత్రములకు ఒక పిరుగుగూడ లొంగనవ
సరములేదు. ముఖ్యమూత్రములకు ఆహింసా
యోధములతోగాని పోరాడవచ్చును. నేను తంబారులను ఉచా
వారణగా చెప్పుచున్నాను. వారు తాముండుటకు తావునిచ్చి
చో తమతాత్త్వముగూడ త్యజించుటకు సిద్ధపడిరి. ఆ లొంగు
బాటుచే విదేయము నవ్వపోలేదు. మీముందు నేను ముఖ్యమైన
నూత్రమును బెట్టుచున్నాను. ఆనూత్రములచేత మీరు ప్రపంచ
మంతటను జయింపవచ్చును. ఆనూత్రమే మన అముఖ్యాంశము
లందు లొంగిపోవుటయే. ఒకవేళ మహాత్ముదీయులు మనమంది
రములను మనమతశాక్తులను ప్రాజకుసంబంధించినవి డిహినిన
చో మనము చచ్చువరకును పోరాడ వచ్చును. కాని శాసన
సభలలో ను స్థానిక సంఘములలో ను స్థానముల

కోసము పోరాడుటకు గల బుద్ధితక్కువ యెందున లేదు.

లొంగుబాటుసూత్రము

చిన్నవిషయముల కొరకు పోరాడుచు వికమత్యమును ముట్టించెట్టి సంభాషిస్తామని మేదస్సును గాంచి నేను జాలిపడుచున్నాను. ఇక్కడనున్న హిందువులను భగవంతునియందు విశ్వాసము నుంచుడనియు, భయమును ద్రోలుడనియు కోరుచున్నాను. మీరు మీదేవాలయముల రక్షించుట కొక్కటే మార్గముకలదు మీరు మీయాడువారిని రక్షించుదును గూడనిదియే సూత్రము. అది వారికోసము పోరాడి చచ్చుటయందే కలదు. కాని వారికి వారిని విడిచిపెట్టి పారిపోవుటయందు లేదు. మీయాడువారియొక్క మానవులొసమై మీరు ధైర్యముగా నిలిచి పోరాడలేనిచో ఆదగ్గనున్న నదిలోనో బడి ఆత్మకాత్య గావించుకొనుట మేలు. కాని, అముఖ్యాంశములలో లొంగుబాటు కన్న మంచి పరిష్కారనూత్ర మింకొకటి లేదు. మహమ్మదీయులు ప్రేమను సంపాదించుటయే ముఖ్యసూత్రము అంగైయులకును మహమ్మదీయులకును యిచ్చు ర కు ను బానిసలుగా నుండగోరుటకంటె మహమ్మదీయులకొక్కరికే బానిసలుగా నుండుట మంచిది. నాకడుపులోనున్న నుంటయిప్పుడు మీరు బహిరంగపరుచువలెనని తెలచుచున్నాను. ఈమంట నెన్నిరంగులకో నాకు తెలియకున్నది.

ప్రతికారము

మేము మహమ్మదీయులచేతులలో పడిన బాధల కంటె లేదని చెప్పుహిందువులకు కొన్ని ఉదాహరణలను జెప్పుచున్నాను. హిందువులుగూడ ప్రతికారము చేయవలయుననిరి. బడవులో హిందువులు ప్రతికారమొనర్చినెంచిరి. ఇందు నేను విన్నసంగతులలో నెంతయో అతిశయోక్తిగలదు. కాని అందులో కొంతనిజముండితిరును. ఏకావ్యములోను గూడ దేవాలయమును పాడుచేసినచో ప్రతికారముగ మసీదులను పాడుచేయుమని చెప్పియుండలేదు. హిందూయువతిని మహమ్మదీయుడు చెరచినచో మహమ్మదీయు యువతిని మరల హిందువుడు చెరచినచో ఆపనిపట్నందచు లేదు. ఈసంగతులను నేనేల చెప్పుచున్నాననగ హిందువులకూడ ప్రతికారము చేయుటలో టి: బోలెదని రుజువుకేయుటకు గాని యిచ్చె వచ్చుచులకు నిదర్శనములు కావు ఇది మనిషిగారి విశ్వాసత్యమునకు నిదర్శనములు. విశ్వాసత్యముచే ప్రతికారము చేయులేదు. దేవత్యముచే చేయగలుగుదుము.

రాట్నము

కాంతియుతముగా అసహాయము నలుపుటగా రాట్నమే ముఖ్యము. నేకకాలి ఎటులనుకలయినో సర్వార్థముం గల్గితి. ఇది సత్యము. ఎదుకవలెను. ఇది యందరికి విధియే. అడువారికన్న ఎదుకులలో మగవారు తీసిపోగూడదు. ఇందులో అసమానత మైవవిషయ మేదియు లేదు. లాంఛనములో ఆధువారు పనికేయలేదు. మగవారే బట్టలు తయారుచేయునది సద్భక్తులు, సోమదేవతలు, రాటమనిన అవమానపడుదురు. హిందు-దేశమునకు రాజకీయములుగాని ఆర్థికములుగాని గోవిషయమందైనను రాట్నప్రధానము. నోంఛెంజరులకునుస్వరాజ్యపక్ష మువారలకునుజరిగిన నూలుమరటుబడంబడికయిప్పుడుతోచవచ్చును. ఇప్పుడులేనివారికి ఎవరిచేసినైనను విడికించవచ్చునను నియముగలదు. ఆనియమును హాకీము ఆజ్ఞలుఖాను కేలార్లు మొదలగువారికి తక్కినమితవాదులకుగాని నావంటి సాధారణ మనుష్యులకు మీరంటికెవ్వరేవులకు నూలువడుతుట దైనికవిధి. నేను మిమ్ములను మాడంబడికను బిప్పుకొనవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. కర్ణాటక ధరించుటకు నూలువడుతుటకునుమీరు మనఃస్ఫూర్తిగా నేనుచెప్పుచున్నాననినాతైగలగౌరవముచేగాక బిప్పునినవో మీరాతయో సహాయముజేసినవారగుదురు.

స్వీ. మోటారుపాఠశాల మదరాసు
తెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారితే మోటారు బండి నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొంగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులువేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇచ్చబడును.
అన్ని విషయాలైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివిధములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయుమును.
మేనేజరు,
సెటి ట్రాక్సికంపెని, 1736

2/3 అంపర్సానిడ్, జి.టి. మదరాసు.
(బ్రాక్వేట పడమటిది)

పుష్ప మాలతి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు సుకుమారమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగునట్లుచేయును. రి బెన్సెల బుడ్డి 1 కి ధర 1.0-0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజంట్లు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కుచాను, చెన్నై.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చైనాబజారు, తిరుచనాపల్లి, పోర్టు.

166

ప్రదర్శనగదులు నెం. 6, బందరువీడి, మద్రాసు

చదువడగినది! శ్రీ కృష్ణ చరిత్రము వెలువడినది!

రెండు సంపుటములు- చక్కనిపై- పం 1 కి 25/- పుటలు ఇంగు (శ్రీబంకిమచంద్రునిచే సవిమర్శముగ, సప్రమాణముగ శ్రీకృష్ణుని మానవాదర్శచరిత్రము వ్రాయబడినవి. వెల పం 1 కి 1-8-0.

విషవృక్షము

ఇది శ్రీ బంకిమచంద్రుని సువర్ణలేఖనినుండి వెలువడిన నవరసభరితముగు నవల 250 పుటలు చక్కని పై- పం 1-8-0.

కావ్య కుసుమావళి

ఇది వెంకట పార్వతీశ్వరకవిలేఖని ప్రసూతములైన అష్టోత్తరశత పద్యమాలికలచే విరాజిల్లుచున్నది. రెండు సంపుటములు. సంపుటము 1 కి 840 పుటలు, చక్కని కాగితముపై- పం 1 కి రు 1-12-0.

మా చందాదారులకందెను పైసంపుటములు పోస్టేజిగాక సంపుటము 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

విషాచినివారిణియనుకలరామంద్రు

భారతీయసాహిత్యమునందు. సాధారణముగ గలిగె అన్నివిధములగు విశేషన వ్యాఖ్యలయందును కుటుంబావధము గావాడతగియున్నది. వెల బుడ్డి 1 కి రు 1-4-0 అన్ని ఔషధములకు వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము. కోరువారికి అంగ, ఆంధ్ర క్యాటలాగునకు వ్రాసిన కవితముగా పంపబడును.

క్షీరవర్ధని

యిది పిల్లలకులకు చనుపాలను వృద్ధిచేయును. కృత్రిమపాల అహారము నిచ్చి పిల్లలను పోషించుట చేయుగుధనవ్యయము, కోగముదాయము తప్పిపోదు. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-8-0.

ఆయుర్వేదభూషణ నోడి రామకాశ్రి, ప్రొఫైజిలకు, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

“నర్సి నన్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన బీవామృతము

లోనాము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మూత్రమే డి. వెంకట్రావు ఎస్కైయర్, బి. ఏ, నైదాపేటపోస్టు “మందు కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న పుష్టిని కలుగజేసినది”. మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు రసాయనము లన్నిటికిని రాజావంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన “రక్తమును శుద్ధిచేయును”. మిస్టర్ హెచ్. కార్తర, టుంపులు తెలియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీచి ఔషధములలో బాంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్య కరమైనది”. డాక్టరు, బాంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”. డాక్టరు ఎన్. మాస్సే, దివ్యౌషధము. నరముల బలహీనత, నపుంశకత్వము స్వల్పముగా అనామదాబాదు: “నూర పీసీయా రోగికి చాలమందిరి”. మిస్టరు నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, దుర్బలత్వము, మిస్టరు రాఫ్ ఖాన్ సి. వి. డి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పా ఆపరిశుద్ధరక్తము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్టినియా, మలబద్ధకము, మిస్టరు రూఫ్ ఖాన్ సి. వి. డి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పా ఆపరిశుద్ధము మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీరనిన్యాయములు “ఉపయోగకారి, గుణకారి”. ఎస్. ఆర్. రావు ధులు తప్పక గుణమగును. కనినపత్తము, లంకణముచేయ నవ ఎస్కైయర్ బి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు కేలూరు “నాకు చాలమేలు సరము లేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు పైకి కస్తూరితైలమును చేసినది”. మిస్టర్ పి. న్యూరాయలు, రంగును “సంపూర్ణతృప్తి వాడవలెను. నర్సి ననువలననేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నికలుగ జేసినది” మిస్టర్ ఎన్. సి. డిటా కానిటరి ఇన్స్పెక్టరు నెలకు సరిపడు నర్సి నను ఔషధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది” ఆరోగ్యముగా బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. వై పూతఔషధము రు 2-8-0 ఒక నుండ గోరిన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు పూర్తిసెట్టు రు 7-0-0 తపాల ఖర్చు వేరు. ఉష్ణదేశములలో నేరలో బాగల్ పూరు విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును లేక నుండువారి కిది అమోఘమైనది. ఏజంట్లు వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1482)

Behar Chemel Works, Bhagalpur. Branch-Mithijam. Telegrams:—Chemists, Bhagalpur or direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches. DADHA & Co., ASVIN & Co., Iycaunoo Mudaliar Mrdaas. Woollen Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad T. C. Nataraj & Co., Mysore

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

గుణములేదని రుజువుచేయువార్కారు 1.6-0.0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగులుగ్యారంటీగ పురుచ్చబడును 1 నెలకు పరిపడు ఔషధము ధర రు. 6.0-0 రెండు నెలలకు పరిపడు ఔషధము వెల రు. 10.0-0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు వేరు. నూరు యోగ్యతాపత్రములు గల క్యాటలాగు యివారు. 1278
రెడ్డి అండు కో, ప్రొఫ్రయిటరు, యం. నుబ్యరెడ్డి, గోవాలపురం, క్రొత్తపేటపోస్టు గోగ్గావరిజిల్లా.

రక్తాక్షి నందం మార్గశిరమాస బ॥ ౨, శనివారము

తెలుగు

[మిడుతూరి వరదశర్మగారు]

సీ॥ రాజరాజనుహీత రాజత్వభాసనని
నెన్నగా బుట్టువు గన్న తెలుగు
మచుమిదిమహీత మాచితుండునతి
క్లన చేతులకొద్ది పినన్న తెలుగు
శంభుదాసాది విశ్వస్తుత్యకవిశేఖ
రాజరంబును గన్న తెలుగు
పోతనాద్యఖిలసంపూజ్యులమహిమ నూ
స్యత గాంచి సర్వదా యలకు తెలుగు
తే॥ గీ॥ సకలదేశంబులందు విశాలకీర్తి
గాంచి యించి చరించెడి మంచి తెలుగు
నాను జన్మగ్రమందు ననారతమ్ము
నాటలాడుచు నుండుమో మేటి తెలుగు!

సీ॥ కనకాభిషేకం బఖండవై భవయుక్తి
గాంచి మించినయట్టి మంచి తెలుగు
అగ్రహారంబుల నఖిలభూషణముల
గయిసేసి యలరిన గట్టి తెలుగు
గండపెండేరంబు కాలగల్లు రనంగ
హూయల గుల్మినయట్టి హూంత తెలుగు
చామీకరాదిశత్రుదూర్భాషాప్రి
నెంతో తృప్తిని గన్న వింత తెలుగు
తే॥ గీ॥ ఏన్గు కానుక వడసిన యెమ్మె తెలుగు!
అరసింహాసనము గన్న యట్టి తెలుగు!
ఆంధ్రజనరసనాగ్రమం దహరహంబు
నాటలాడుచునుండుమో! మేటి తెలుగు!

సీ॥ నీలాద్రినృపక్రుధాజ్యాలాచరంవర
నాన్విన వర్షాంబుదాళి వీవ
మును గళింగన్యపాల ఘనగర్వజలదంబు
బారదోలిన చండపవన మీవ
పారిఁ బోతవసుధాధిపుని ప్రాణములను బో
న మొనర్చిన విహననమ వీవ
ధర్మనాయకమహా దాష్ట్యాహికులనాశ
న మొనర్చిన గారుడమ్మ వీవ!
తే॥ గీ॥ సకల సామాన్యజనులాది మౌనతలాధి
నాధతోకంబునలకు ననారతంబు
గడగడ వడంక జేసిన గండ వీవ!
దీటు లే కలరాఁన తేట తెలుగు!

సీ॥ ఆడినదే యాట పాడినదే పాట
గా విహరించిన గట్టి తెలుగు
సుత్రపెట్టులరీతి మత్తారిలోకంబు
మొత్తిబత్తులగొన్న క్రొత్త తెలుగు

నిబ్బరంపు ఖరంగి బొబ్బగీతి జగంబు
దబ్బిబ్బు జేసిన దంట తెలుగు!
మాటమాటన వీరనాటాబు ద్రుటిగొన
మీటివై చినయట్టి మేటి తెలుగు!
తే॥ గీ॥ చెప్పచేమల నాదిగా జెప్పినటుల
విని యొనర్పంగ జేసిన వింత తెలుగు!
యాంధ్రజనరసనాగ్రమం దహరహంబు
మేటివై విహరింపుమో! తేట తెలుగు!

సీ॥ ఆంగ్ల విద్యాధికుం డైన బ్రాన్ దొరచేత
లోపి తీయించిన తీపు తెలుగు!
మల్కిరామాది మహితయవనుల జో
హారు లందిన కీర్తి నలరు తెలుగు!
ద్రావిడదేశ మధ్యప్రదేశములందు
బిటపెట్టిన యట్టి మేటి తెలుగు!
కర్ణాటకాధీశ కనకసింహాసన
ఖ్యాతి లోతును గన్న జేశ తెలుగు!
తే॥ గీ॥ అల కలింగన్యపాలు నభంతరమున
నిన్నవై యెన్నికకొ గన్న వన్నె తెలుగు!
ఆంధ్రజనరసనాగ్రమం దహరహంబు
మేటివై విహరింపుమో! తేట తెలుగు!

భారతి

న చిత్రమాస పత్రిక

ప్రతివాండ్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును
నచిత్రమాసపత్రిక ప్రతివందికయందును 3,4
రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పులుట
కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధసంవత్సరము	"	3	0	0
విడిపత్రిక	"	0	10	0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0-10-0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
జాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహా
యింహాని తక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు ప్రకా
రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు
చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముంగుళి మణి
యార్డరు పంపిన కలిగి తగ్గు వి. పీ. లు పంపి
నచో సొమ్ము మాకు ఒకొక్కప్పుడు ఆలస్యముగా
చేరుటయు పత్రికల పంపకం ఆలస్య మగుట
సంభవించును. మే నే జ రు, గాంధీ.
పోస్టుభాష్య నెంబ 12 మద్రాసు.

పర-ను కోరి

[సో. సూర్యనారాయణశర్మగారు.]

తరచుగా నరులలో దండరలాడుట గెల్పుచు నెట్లెటో కేకరించు
బాలకు లేమియప్పచ్చులుదెచ్చిన దక్షిణమధ్య నాతావువిడచు
ఇంపు మీఁకగఁ గనాయాడుకామకడ నెక్కువనేపు కన్నెట్టి
ఒకయిగిలింపుతో నొకపాటి శునకముఁ దోక ముడువఁ జేసి
చాకిరేవులను వస్త్రవిశేష మేదో లంకింపుక నెట్లాతగిల్చి కొనును
ఏమూలనైనఁ గన్పించ న కాఁగిత లానందమునఁ బూని యాడు
పండులఁదండులు లైబ మేయునుండ వీవెక్కియును వడి
క్షయగోగమునను శుష్కంబైన కాయంబు నెల్లరుఁ గన్పొన
మనము పీకాగతు జను సమయాన నాన్మక్షకాఖిలఁ బట్టి
పచ్చికాయలఁ బండ్లు ముచ్చటకేని లభింపలేదనుచింత నెనయఁ
మెడలోన గొలువైన మేలిపట్టెడనైన దగిలింపబోయిన దిగులు
కపటపేదాంతి బకధాని మొనరించునట్టుల రెప్పల నప్పరించు
సందియములందు నొక్కొక్క సమయగుందు
వేత్రముం దాల్చి యొకవేళ వెలయు హేల
మెడల రిక్కించు నొక్కొక్క యెడను గడిచె
హాళతనమున మనుఁ గొన్ని వేళలందు
గాలిపటములఁ గను నొక్క కాలమందు
ఎవ్వ రేవున్న దన్నని యేరుదెంచు
అన్నమును మాంసకాకము లందఱుండ్లఁ
దటకునం జొరఁబడి యెల్లఁ నప్పరించు
నాండువారలఁ బిల్లల నడలఁ గొట్టు
కొన్నినాళ్లటలం జేరుకొన్నదేమి?
దారి తప్పియె యాయూరఁ జేరనేమి!
ఇద్ది సర్కసు మర్కటం చేమి పోతుండ!

* * * *

విల్లి

గీ. అవనిపుల మణిమయాంతఃపురములు గాని
వాసము లటంచు నేల గర్వంబు తీ!
అవని రాజ్యాభిషేకకాలమున పురము
లైట బంధింపబడు కలధంబనకె ను
మా! యలంకారమహితశైభాగ్యులక్ష్య!

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వాఙ్మయము

కర్త:—నంది రామశాస్త్రిలుగారు
ప్రథమకవియగు నన్నయ
ఆంధ్రవ్యాకరణమున కిది చక్కని తెలుగు
భట్టానువాదము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి
వాఙ్మయ సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర
నగలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన ఆపూర్వమున
వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను
వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా
నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము తెన్నియో
గలవు. వెల 0-12-0. పోస్టేజీ నేలు.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,
7, తంబు కెట్టిసిద్ది, మద్రాసు

లేఖన ప్రమాదము

(ప్రామాణిక సాక్ష్యము)

ఈవ్యాసము రక్తాక్షిసం|| కార్తిక శు ౧౨ శనివారము నాటి సారస్వతానుబంధములో ప్రకటింపబడినది. దీని విషయము చూడగలచేత ముఖం గొంచెము దెలుపబడినది. విషయ మేమన “జ్ఞాన జ్ఞాపి” మున్నగు శబ్దములలోను, “యజ్ఞ” “రాజ్ఞ” మున్నగువానిలోగూడ లేఖనము నుచ్చారణము నొకేవిధమున గానించుచున్నది. “యజ్ఞ” “రాజ్ఞ” మున్నగునవి జానపదాలనున్నచులయున్న వానిలో “జ” కారము వినబడలేదు. “జ్ఞాన” “జ్ఞాపి” మున్నగువానిలో “జు” కారము వినబడుచున్నది. వ్రాతలో జకారమే కానించుచున్నదిగా! ఇటువలెనయ్యుచున్నామేలే! లేఖనము తప్ప! అయినచో నెచ్చట! వివక్షలు విచారించి లోకమున కీ విచిత్రము దీర్చ నచూడర” అని “లేఖనప్రమాదము” అను పేరను, రుక్మిణీదాసిసంపత్సరాదీసంపాదక లోకవ్యాసమున, ప్రకటింపబడినది. అది వివక్షలు విచారము కొంతకాని, యొకటితో వివాదముకొంత గానన్నట్లు పాఠకులకు దెలియకపోదు. అదియట్లుండ, దానిపై బ్ర|| విద్యాన్ కే. వి. సుబ్బారావుగారి వ్యాఖ్యలను గడచిన పిమ్మట రక్తాక్షిసం|| వైశాఖ బి.ఎ శనివారమునాటి సారస్వతానుబంధములో, నొకయధికేపవ్యాసమున ప్రకటించిరి. అప్పుటికి నేను వీరినెలుగకలే చినవిధమున సమాధానమిచ్చితిని. పిమ్మట ముఖం సుబ్బారావుగారి వ్యాఖ్యలను చదివితే వ్యాసమున, ముందుదానికంటె విపులముగాను, విజృంభణముగాను ప్రకటించిరి. దీనికిమాలాధార మొకటివేయగలుగుచున్నది. వీరిరెండవవ్యాసము నాటికి పీఠకలపాకారుల ప్రోత్సాహమునకు లోనైన వారుగా దెలియవచ్చినది. అప్పుడు వీరితో నాకు కుమ్మరివాడమేల యని భ్రమలను దెలుపునది ప్రామాణికంగా రిగముగాని వ్రాతలు గావు ప్రామాణికము “జ్ఞాన” జ్ఞాతి పదములలో కాదు “జ” కారమునే యుచ్చరింతు మని సాక్ష్యమిచ్చినచో వివాదములేదని వ్రాసి ప్రకటించితిని. దానిపై సుబ్బారావుగారి రుచ్చారణ విషయములోనే కొందఱిని సాక్షులుగా గోరినారు. సాక్షులు ౧ బ్ర|| మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారావు శాస్త్రిలువారు, ౨ బ్ర|| పర్యులచిన సీతారామస్వామి శాస్త్రిలువారు, ౩ మ|| రా|| బి|| గి|| వెంకటరామమూర్తి పంతులువారు, ౪ బ్ర|| వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిలువారు. వీరిసాక్ష్యము” సుబ్బారావుగారు మాముందు నిలిపిన ప్రామాణిక లన్న భారమును మేము వహింపజాలము—తిక్కనాదుల గ్రంథములలోని సాక్ష్యములను బట్టి యివిప్రతిపత్తిని దీగ్గుట యుక్తమని మాయభిప్రాయము” అని తమ సాక్ష్యమును దప్పించిరి. తిక్కనాదుల గ్రంథసాక్ష్యము వ్రేనే కలిగిన విప్రతిపత్తికి ముఖం వానినే యుద్దహించి యున్నారు. ఇది సుబ్బారావుగారి రిదవజు తేసియున్నదనియే. దానినే మఱిగొంత విపులముగా పీఠ తెలుపుచున్నారు. తిక్కనాది గ్రంథప్రజ్ఞానము జ్ఞాపకము ప్రాసంగికముగాని ప్రకృతముగాను. ప్రకృతమునకు గావలసినది సాక్షాదుచ్చారణము. అదియే ప్రత్యక్షసాక్ష్యమనను. ప్రకృతమును విడిచి ప్రాసంగికముగా, తేయు చర్చాత్మిక ముద్దానసంభవమే యగునుగాని ప్రకృత కార్యసాధకము గాదనియే తుదకు సుబ్బారావుగారు ప్రత్యక్షసాక్ష్య ముచ్చారణమును గోరిరి. అది యొక్కటియే యిట్లేదు. ఇక సుబ్బారావు విషయములో గా మనోజ్ఞానము మొదలు నీక్షణమునకును భాష్యాంగములలోదవక్షణమునకును వేదవిద్యానులు నితర శాస్త్రవిద్యానులు, కవులు, గాయకులు, పాఠాశిష్యులు, పీఠవారసలేల స్త్రీలు మున్నగు నెన్నియుచ్చారణములలోనైన “జ్ఞానపదము” నిరుపపదముగా మురింపబడినప్పుడు “జ” కారము వినబడలేదు. మిగిలిన గొందఱు విద్యాంగములు వివరించియుడిగినప్పుడు “జ్ఞాన” సంయోగాద్యక్షరము “జు” అనియు గొందఱు నిపుణులు చూచి “గకారమిక్రమానుసానికధ్వని యది గావు నమనియు జెప్పిరికాని “జ” కారము నెవ్వరు జెప్పరు. పదినయభిప్రాయమునకు సోమయాజిప్రయోగములు జ్ఞాపకలని తెలిపిరి కాని యదియే ప్రకృతము గాదు. మొన్నటి యుదయమున యాద్యుచ్చారణముగా గలిగిన యొకవిద్యాంగముల సమావేశములో వాకిముఖోచ్చారణమున “జ్ఞాన” పదమువిడిచి, అప్పుడు వారినడుగంగా నది “జు” కారముగానే చెప్పిరి. అపదమును వారితేత వ్రాయించిరి. “జ్ఞా” ఇట్లు వ్రాసి చేరవారు.

చేసియుండిరి “జ” కారలేఖనముగూర్చి మియభిప్రాయమేమని మాడదగితిని “ప్రామాణిక” మని చెప్పిరి. వారు “రాఘవేంద్ర దీక్షితు”లనువారు. న్యాయవేదాంతసాహితీ పండితులు. ఇతర ప్రపంచములో వారియొక్కతే కొంత తెలియబడినది. ఇంకా కటి ప్రకారాంతరములో సాక్ష్యము బ్ర|| పెండ్యాల వెంకట సుబ్బారావు శాస్త్రిలుగారు రక్తాక్షిసం|| అమృతప్రాసమాసముల సారస్వతసర్వస్వము సంచిక ౨౩ పుటలో ప్రకటించిన శ్రీవిద్యాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౮౧౨ గల లోహశాసనములో “భ్రమరాంబపూజాతత్త్వర “గ్నానేశ్వర” శబ్దకరణాలను నిరూపించిన ఆగ్రాపత్రము అని కానించుచున్నది. కావున నిప్పటికి నాయభిప్రాయము బొత్తిగా దప్పగాదనియే తలంచుట కవకాశము గలుగుచున్నది. ఇక శ్రీ “ప్రభాకరశాస్త్రిలవారిసాక్ష్యము” మిదివివాదమును గొంచెమువదించి పిమ్మట “కాని” అప్పటి విశేషయతియని చెప్పిన జ్ఞాకలయతిని శ్రీసుబ్బారావు శాస్త్రిలుగారు చినసీతారామస్వామి శాస్త్రిలుగారు తప్పనవ్యాజి శేషయతియని పొందించి చెప్పిరి. అప్పుకయిద్దేశ మది కావేమో! అతడు విశేషయతికి తప్పనవ్యాజిసంబంధమును దెలుపలేదు. అప్పుకవికంటె పూర్వ లక్షణము లాక్షణికులు తప్పనవ్యాజియని జెప్పిరి. లక్ష్యలక్షణములందు వారు జ్ఞ-న-ల-ను తీనే చూపిరిగాని జ్ఞ-క-ల-యతిని జూపరయిరి. ఈవిశేషయతిని వారు వేర్వేరు చేలేదు. ప్రాచీనాంధ్రకావ్యములలోగూడ నీయతి నాకకృష్టమ గానరా లేదు. అప్పుకవుజ్ఞమైనదియు ఒక్క-లేలక్ష్యముగలదియు నగు పయియతిప్రత్యయ తవ్యము గాదేమో! ...క||జ్ఞానము ...జ్ఞానికి నుపదేశవిధిః బ్రజనితము నేయం...” వ్రానుదొరగారు వ్రాయించిన పు ప్రకమలలోగూడ నెక్కడను బ్రకాశము నేయన్ అని పాశాంతరమేని కానరా లేదు” అని వ్రాసి శ్రీగుడిమెండవరదాచార్యులు ఎం. ఏ. గారి కళాశాలలో నాంధ్ర విద్యాంగములు దువ్వారు వెంకటరమణ శాస్త్రిలుగారి కీపాఠములను జూపగా వారప్పుకవిపాఠముగల ప్రతులందేనికలవేమో! యనియు నేడుమాడ నెందేనికానవచ్చినను, సర్వలక్షణికసమ్యక్తముగానిది ప్రయోగాంతరము లేనిది యంగీకరింపదగినదిగా నాకు దోషదు” అను శ్రీ|| వెంకటరమణ శాస్త్రిలవారి యభిప్రాయముతోడ దమసాక్ష్యమిచ్చినారు.” పీఠసాక్ష్యమును రెండుపక్షములకు వివాదావకాశమే తేటండునట్లు నిమృత్తపాఠముగా జెప్పిరి. అపాఠమున్నప్పుడే వాదముగాని లేనప్పు డావాదమేలేదు. గ్రామమే లేనప్పుడు నీమకు వివాదమే! ఇంతకు నేను జూపిన సోమయాజి ప్రయోగములు జ్ఞాపకములు ప్రాసంగికములు గాని యదియే ప్రకృతము గావు గావున వానింగూర్చి బ్ర|| సీతారామస్వామి శాస్త్రిలు వారు సుప్రసన్నులై యపకాశమిచ్చినచో వారిప్పుడు చూపిన చర్చలో గొన్ని సంశయములను ముందువారికి విన్నవింపగలను. ప్రకృతమువిడిచి ప్రాసంగికగ్రంథవిస్తృతిసంబంధముగా దోషకదాని నుచేక్షించి యప్పటికి లోకమునకు గావలసిన ప్రకృత పు జ్ఞాన”లోని యాద్యక్షరము “జ” గాని, ప్రకారాంతరమున “గ” గాని “జు” కాదనియే తలంచుచున్నాను. ఇచ్చట నది యొక విలక్షణ ద్వని యని శాస్త్రులు వారు నిరూపించిరి కదా. విలక్షణ ద్వని కి బోధకమున వేటొక వర్ణము లేకయే కొండలు “జెఱుగసంయోగముగాను గొండలు “గజు”లసంయోగముగాను దలంచుచుందురనుకొనుట కవకాశము గలుగుచున్నది. ఇక “జు” ధ్వని లేకున్నను “జెఱు”ల సంయోగమునే యంగీకరించి లేఖనస్థితిబట్టియే వాని కార్యములు జరుగవచ్చుననియు మహాశయుల యభిప్రాయమైనను, వివాదములేదు. కోశములకు శబ్దస్వరూపస్థితి ననుసరించి వర్ణక్రమము చెప్పట స్వభావముగావున నదియు విరోధింపదు. ఇది వ్యాకరణజ్ఞాపకము “జిజ్ఞాసతెజ్జాసా” మున్నగువాని యభ్యాసములో “జు” “కుహా” “పు” శూత్రముచేతనే యయినప్పు డప్రాప్తిదోషములేదు. ఇక “జిజ్జిజ్జాసా” మొదలగురూపములు మాత్రప్రాప్తములే యైనప్పు డవి యపశబ్దములెట్లు! ప్రామాణిక విరుద్ధములే యగును? ఛందస్సువిషయమున ననేకమతభేదములు గానించుచు నే యున్నవి. సంయోగాలసంయోగములకు యతిప్రాసములు చెల్లనని యొకమతము; యతులకేకాని ప్రాసములు చెల్ల రాదని యొకమతము. ప్రాసములలో గొన్నియే చెల్లవచ్చునని యొకమతము. ఇంక నిట్టికేసున్నాయు బిమ్మట లక్షణములవలన గుఱుచున్నవి. తత్సూర్యమునకు యతులతోకలెనే. ప్రామాణికగూడ సర్వగ సామ్యముబట్టి సంయోగాల సంయోగ సంకీర్ణించి నంది యుకావచ్చును. అట్లునువారు చూపినవి నెన్నియొకలవు.

హేమ సుందరోపాఖ్యానము

[శ్రీరంగం సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు]
(గత సారస్వతానుబంధము తయరాయి)

ఇట్లు మిత్రుడు నీతి నుపదేశించినను వాని మనంబును భేరింపజాలక పోయెను. శ్లో|| వేదా ద్వేభా భ్రమం చక్రే కాంతాను కనకేషుచ. అనురిరి కాంతా కనకములయందు మోహమును బాయుట సామాన్యవిషయమా? అట్లుండ “రానులేవ్య ప్యనానక్తః సాక్షాద్భగ్నో నరాకృతిః” అను చెప్పినట్లు భర్తఃడే యనలేల, యనుపమానుఁ డగును. మిత్రుడు నిష్క్రమించిన తరువాత జనకుడుగూడ చాలా సితోపదేశమును జేసెను:—

శా|| తండ్రీ! తండ్రీని నీకు, నీవు ధన కాంతంగూడుటం బుట్టునా వేండ్రలేమనవచ్చు! రోవలంబులంద్రేమించువారెట్లులిల్లాండం బాసి యశంబు రోసి కులమర్యాదన్వీకరింతులే! గుండ్రా బోలిననీడుమానసము నాకుం ద్రిప్తంగా శక్యమే! నిరంకుశోపాఖ్యానండు గూడ నీనిని బోలినపద్య మొందుగలదు. ఉదాహరింతును:—

శా|| లేరా, భోగపరాయణులైనతెలో లీలావిసోదంబుగాఁ బోరా వేశ్యలయంద్రకు నివిధనం- భోగార్తులై గుట్టుతోరారా, వైదికధర్మచూడపథి - ప్రావీణ్యముం జూపరా, మేరా తండ్రీ పరిత్యజింతురట- యారీతి సత్కర్మములొ||

లేకపోలేదు. పిమ్మటిసంస్కర్తలు తమ యభిప్రాయముబట్టి కొన్నిచోట్ల ప్రాచీనపాఠముల దిద్దుచున్నారు. ఇక వర్త యతి సామాన్యముగా, నన్నిటికిని ప్రాప్తిండుచుండ, పంచమవర్ణముల వివాదరహిత! యను విచారమెవ్వరును జేయలేదు. అట్టివి కానింపగా ముఖం వాని సంక్రమణ మున్నారతార్కమను కల్పించిరి. అదియే! అనియు విచారంపలేను. ప్రకృతపు “జ్ఞా”కు నగలతో నంగీకరించికదా అదియెట్లనియు విచారము గానరాదు. “విన్నాణము విన్నపము” మున్నగునవి. తద్భవము లే యగుచుండ వ్యాజమే! తిక్కనమహాకవి, యన్యతరధర్మ సామ్యమునుబట్టియే “జ్ఞా” లోకగలను యతులు చేసినాడన్న బాధకములేదేమో! యని యల్పజ్ఞుడను విన్నవించినందులకు మహాశయులు తమింతురు గాక యని వేడుచున్నాడను. ప్రకృత మహాశయులు తక్కినవారివలె దిట్లువారును, వెక్కిరించు వారునుగారను నమ్మకచేతనే విన్నవించితిని. శాస్త్రిలవారు వికల్పసంధిస్థలములలో మాత్రము వికల్పయతి మహాకవి ప్రయోగ సిద్ధమైయుండుట నట్టిశలములందు మాత్రమే యెల్ల లక్షణికులచే నంగీకరింపబడినట్లు వ్రాసిరికదా. “వాక్యానస” వాక్యానస” ఇది వికల్పసంధి కాదా! “వికల్పయతి” యననేమి! సంధి రూపముల రెంటికిని చెల్లుననికాదా! దానియభిప్రాయ మేమో బోధకురాలేదు. ప్రకృతమున “వాక్యానస” అనియే పాఠమున్నదిగాని “వాక్యానస” అనిలేదు. తే|| గి|| వ్యాకరణసూత్రముల సంధులకునపుడు, రెండువిధముల రూపంబు లుండెనేని, వసుధ నయ్యక్కరముల కవ్యవికల్పసంధి విరమణమునరెండు సాగుచుండు! అను నీ యప్పకవియపద్యము నాయభిప్రాయము నకే సాధకమయినట్లు తలంచుచున్నాను. అది యట్లుండుగాక. ఈవాక్యానసది ప్రకృతసాక్షి మహాశయులతోఁ గాని, యొక సాక్ష్యమిడలచిన మఱియెవ్వరితోఁగాని వాదముజరుపుట కని యెవ్వరును భావింపరాదు. వాదమునకు గాదని ముందేచెప్పితిని. నేనెద్దియైన లోకమునకు సంబంధించిన విషయమున గలిగిన విచిత్రము వివక్షలులు విచారించుటకుమాత్రమే తెలుపువాడను గాని యొకప్రత్యేకవ్యక్తికి సంబంధించిన విషయమున వివాదమునకు జొరుకొననాడను గాను. ఈవిషయమయే యిదివఱ కెన్నియో వివాద ప్రధానవ్యాసములు బయలుపడెలియున్నవి. వానికి ప్రత్యుత్తర మియలేదు. ఒకసూత్రధారుడు పాత్రములను సమకూర్చి నాటకమును ప్రదర్శించిన ట్టివిషయముయే కొక నావ్రాతలెవ్వి యెట్టివున్నను, వానిపై “విమర్శన” మనుపేరను ప్రదర్శించుచునే యున్నారు. అది ప్రకృతనా తులనలే నిష్పక్షపాతముగా నాకు సాక్ష్యమిచ్చువాడ లేకయే పెచ్చుపెరుగుచున్నవి. కానిండు. నిజము నిడివిమిడఁ దెలియబడుననియే యుచేక్షించుచున్నాను. నావ్యాసములను విమర్శించువారి వ్యాసములలోగూడ విమర్శకులు లేకపోవు. కాని యవి శాస్త్రభావముగాక యూరణంటిని. ఒకమహాశయులు నాకు మతిభ్రమణము కలిగినదని యొకదానిలో వ్రాసియున్నారు. మతిభ్రమణముగల నేను వారి కేమిచెప్పగలను? అది యట్లుండు గాక. ప్రకృతమున నావ్రాతలలో నేమిపారభ్యాస్తున్న సాక్షిమహాశయులు తమింతురుగాక. రక్తాక్షిసం|| కార్తికబి|| ౨ అది||

వారసంది రామశాస్త్రి.

జనకుం డెంతవీతమును జెప్పినను వినక వారకామిసీసు
రతపాఖ్యానముడై పామనుందరుడు తండ్రి నిట్లు ధిక్క
రించెను:—

శా|| ఏ నీమంటల సుంతయు నివసను, నీవేకాదు బ్రహ్మదులుక
రానీ, తిట్టిన విట్టినీ, కలిమియుం బాణంబులుం బోయి
నక బోనీ, చెప్పెద నన్నమాట దగడి మోమోటమేమైన
నుం గానీ, నాచిలుకక, హారంగుమొలకక గామా
క్షి గోల్పోదునే?

తండ్రి నిట్లు తిరస్కరించి, యాభరణపేటికం బట్టు
కొని కామాక్షియింటికింజని యచ్చట నందటకు నన్నివిధంబుల
పస్త్రాభరణంబుల సమర్పించి లోనికి నేగెను. అచ్చట
శా|| శ్రేష్ఠం బంచు, మనోహరం బనుచు, సత్సమంతినికోటికిం
ప్రేష్టంబంచు దలంచి మైములుపున-స్నేహితులను నన్నకా
నామప్రక్రియ కానుకల్యమనుచు - నుద్దాడెనల్పవ్రతి
బోవంబుక, ధననష్టదుష్టవిటలో - కోల్చివై భూయిష్ట
ముక||

ఈ పద్యము.

శ్లో|| క శ్చుంబతి కలపురహో వేశ్యాధరపల్లవం మనోజ్ఞ మసి;
జారభటచోరచేటకవిటనటనిష్ఠివనశోరావం || అను
భర్తృహరిలోని శ్లోకార్థమును ధ్వనింపజేయుచున్నది.
పామనుందరుడు కారాగారమునందు యాజ్ఞాప
నిర్బంధము ననుభవించుటకు రాజు నిశ్చయించెను. అ
నంతరమువానిని, శృంఖలాబద్ధుని, గారాగృహమునందు
బంధించిరి. ఈ సందర్భంబునందు గవి కొన్ని పద్యము
లను జెప్పి నీతియొక్క పారంబును జూపెనని చెప్ప
వచ్చును. ఆ పద్యముల నిట సుదాహరించుచున్నాడ:

శా.కారంజిక్కికృశించి, దైన్యముననుక్కాలంబుదుఃఖించి, యా
కారా! దైవము ప్రాపుమంచు నెడలో ధ్యానించి ఊచించె, సం
సారంబంచుగలంగనం దలచిపశ్చాత్తాపము నొందెదా
గారాబంబుగ నేలినట్టి కులక గామాక్షిగర్హించుచుక.

గీ. నీతి నెడఁబాసె బ్రాణ హా - వియు నొనర్చె
జనల వంచించి విత్తంబు - సంగ్రహించె
భార్యచీడించె, నేక కులబ్రాహ్మణ
ననుభవంపక తప్పునే - యయ్యుంబు.

మ. దురవస్థం దలపెట్టి యప్పుడు మడిక దుఃఖించినంజెల్లనే
స్థిరుడై యార్యుల వాక్కులనివ్వెనే? బుద్ధింగల్గివ రించెనే?
సిరియొక యాననముక భుజద్వయబలో త్సేకంబుగర్వం బన
శ్వరమే? యాత్మకృతంబువర్ధమగు నేర్పెట్టస్యకావాగతి:

ఇట్లు గ్రంథమంతయుం గవిచే నీతిబోధకముగ రచింపఁ
బడియె. వారకాంతలఁ గూడి తమ సర్వస్వమును వ్యయముచేసి
నిర్భాగ్యులయిన వారింగూర్చి తెల్పు ప్రబంధములు మన
యాంధ్రభాషయందనేకము లున్నవి. నిరంకుశోపాఖ్యానము,
విప్రనారాయణ చరిత్రము, ఒడయనలివిలాసము మొదలగు
ప్రబంధము లీ తెగలోఁ జేరినవి.

ఈగ్రంథము నందక్కడక్కడ యితరాంధ్రకవుల నను
సరించి వ్రాసిన పద్యములు గలవు. అట్టి పీఠికదనుదహరించు
చున్నాను. ఇట్టి యనుసరణము సాధారణముగా ప్రతిప్రబంధము
నందును గానవచ్చుచున్నది. పెద్దనాదులు కూడా వీనికి లోబడిన
వారే.

పెద్దనాదుల యనుకరణము నీవఱకు విమర్శకులు చూపియే
యన్నారు. కావున యీ విషయముట నవసరము. పామనుం
దశోపాఖ్యానమునందలి పద్యములను, వానికి సమమయిన
యాంధ్రగ్రంథముల యందలి పద్యముల నుదాహరించు
చున్నాను:—

గీ. మామగారప్పడే-మార్గంబు తప్పని
చెప్పిన నీ ముప్ప-తప్పకున్నె?
పినతండ్రి యయిన రో-వెలదుక కలయిక
ధనహానియనిన, వా - వినకయున్నె?
మఱుదియు నీరీతి - మర్యాదగాదని
నొక్కి-చెప్పిన నింత - పొక్కియున్నె?
ఎదిసెలో నీచైన - వాదించి తగురీతి
బోధించి యున్ననీ - బాధయున్నె?

గీ. ధనకనక వస్త్ర శుశ్రూషం - తత్తులఁగె
జెప్పఁ దలవొప్పి యప్పులు - మప్పలయ్యె
వంత యింతయ్యె, నింతకు - వంత పొచ్చె
నెందు కీ కుందు, చాలునిం - కెవతెం బొంగు||

(పామనుందరోపాఖ్యానము).

గీ. మామగారై నను - గామాంధవర్తనం
బోజగాదని పల్క - నుకుగకున్నె?
పదిసెయ్యె నను వార - ఎంతా ప్రసంగంబు
ల్ల మామని పల్క - నదగకున్నె?
బంధువులైనను - బధముఁ దప్పి చరించు
తేనీతియని పల్క - మానకున్నె?
మీరైన నీమరా - చార పారిత
మడురా యని పల్క - వదలకున్నె?
గీ|| కటకటా చూట విడిచి యీ కరణి ధరణి
మరకులాచార ధర్మంబు - జూపుచున్న
నుతుని దుశ్చేష్టలారక-మామమన్నఁ
బరువునకులోటుతో నగు-బాటురాదో?

(నిరంకుశోపాఖ్యానము)

నిరంకుశోపాఖ్యానమునందు నిరంకుశుని భార్య యత్త
గారితో మొఱపెట్టెను. మన పామనుందరో పాఖ్యానంబున
వానిభార్య తన వదిలెతో మొఱపెట్టెను.

గీ|| లేదువో గృహిణిపె - మోచంబు లోకావ
వాదంబునకు నైన - వదలవలదె?
కాదువో సంసార - కాంక్ష మేనికి దాని
వినయ సంభృతి నైన - వెఱవవలదె?
యీదువో దయ్యమా - యభకుంభకుచ పొందు
జనని యానతికైన - జడియవలదె?
రాదువో మనసు వా - రవధావిలగ్నమై
కులకాంతయని యైన - గొంకవలదె?

తే. గీ. కాదుజిక భావమాత్ర వి - దూరదుర్ని
వారహృదయాబ్జుడై యాప - యోగహాక్షి
పిడె మీయంగఁ బోయిన - విరసముద్ర
నవలిమోమయ్యె నతని నే - మనగవచ్చు.
అను నిరంకుశో పాఖ్యానము నందలి పద్యమునుబోలిన
పద్య మీగ్రంథమునందును గలదు:—

గీ|| అగ్ని పాక్షిగఁ జెండ్లి - యాదిన యట్టికాం
తారత్నమని యైన - దలచ నుదె?
కామలో నీపంబు - గావరాక గృహంబు
గుల్మయ్యెనని యైన - గుండవలదె?
పలువురు రోషించి - భాషించి దూషింతు
రని యెవ నించుక - యరయ వలదె?
సానితో బేరంబు - సంసారమున కెందు
గడుదూర మని యైన - నెడలవలదె?

గీ. కామమునంద భారంబు - గనుల గప్పె
గడకు గడతేటె గంచంత - కాపురంబు
పాడిఁజెప్పిన మీకుఁ గో - పంబు వచ్చు
దప్పదీముప్పు మీకు లే - దొప్పుదప్ప.

గీ. దేవారులకు మొక్క - తీరదాయెనటంచు
జెల్లింపుచును దాని - తల్లికొంత
యేరికెద్దులదూగ మే మింక నిడుముంచు
దమకించ దాని సో - దమఁడుకొంత
యంగడినే మేమె - యమ్ము చున్నారంచు
గాండ్ల వైదాని చె - ల్లెండు కొంత
యన్నగో రాదాయె - వన్న చీరయటంచు
వావిఁ దెల్పుచుదాని - వదిలె కొంత
గీ|| యక్కతోడుసుమీ వాకు - ముక్కరైన
జేసి తెప్పించుచుని దాని - దాని కొంత
మెల్ల మెల్లనఁ జేతి సా - మెల్లనిట్లు
గుల్లగుప్పంట దిని తల్ల - డిల్లఁ జేయ.

(నిరంకుశోపాఖ్యానము.)

గీ. అర్థంబు లేదయ్యె - దీర్ఘత్రలకంఠం
దనివిఁ బొందని దాని - తల్లి కొఱకు
గట్టబట్టయు లేదు - కఱపు తీటదెయంచు
వాదులాడెడు దాని - సోదరునకు
గూటికిఁ గఱవయ్యె - గొప్ప ప్రాపకమంచు
వెక్కిరించెడు దాని - యక్కకొఱకు
నెంతవాడను కొంటి - నేమిలేదని వాని
వాపి రోసినదాని - దాని కొఱకు

గీ. నన్న గారంకుఁ ద్యాగంబు - నున్నయంచు
వావులం గల్వకొనుదాని - వదిలె కొఱకు
నున్నదనియు, లేదనియు లో - నెన్నకుండ
కలిమియంతయు వెచ్చించె - దెలియకొ

(పామనుందరోపాఖ్యానము.)

గీ. మునుదాశకన్యను - మోపించి క్రిడించె
వాపరాశకుఁ డెట్టి - యార్థవరుడు?
వేల్పుపానింజాచి - వెంబడించి రమించె
గాళికుం డెంతటి - వైకుండు?
సురవేశ్యలంబట్టి - సురతకేళిం దేరె
మాండకర్ణియు నెట్టి - మానిచంద్రుఁ?
డానాడు వంచించి - యలయహల్యను గూడె
జంభవైరియు నెట్టి - సజ్జనుండు?
గీ. చంద్రుడు మహామభావుఁ డా - చరిత మేల?
దారుకావన భాగవ - తంబు లుండ
శివునిగూర్చి కృష్ణుని గూర్చి - చెప్ప నేల?
ఈశహస్యంబు లెఱుంగని - వారలెవరు?
అను పదము మనుచరిత్రు నందలి:—
గీ. వెలిఁబెట్టిరే బాడ - బులు పరాశరుఁ బట్టి
దాశక వ్యాకేరి - దప్పుఁజేసి?
కులములో వస్త్రేత - మృతయయ్యెనే గాధి
పట్టికి మేనక - చుట్టటికము?
ననుపుకాడయి వేల్పు - నాగవాసముఁ గూడి
మహిమఁ గోల్పియేనే—మాండకర్ణి?
స్వారాజ్యమేలం గ-నీరైరె సురలహ
ల్యాబారుడైన జం-భానురాళి?

గీ. వారికంటెను నీ మహా-త్వంబు ఘనమే?
పవన పల్లాంబు భక్షు తై-నవనీ యిరుప
కచ్చదాల్ ధరించెడు ముని-ద్రుచ్చలెల్ల
తామరసశ్రేణి లిండ్ల బం-దాలు గారే?
చ. “మనవతి వారుణి స్వలచిమాంద్యము నన్నుతిండ్లపి పద్మినీ
నినుననుదాసె” నంచు నలి-నీరవవాక్కుల, చాయమున్నుప
ద్మినీకెఱిగించి ప్రాకృతికైఁదెల్పగఁ నే గననంగ నీడ, తూ
ర్వనఁకెగ్రబ్రాకెనెంతయున-భోమణిపశ్చిమదిక్పరుండుగాన
ఈపద్యమునకును మనుచరిత్రమునందలి యీ క్రిందిపద్య
మునకును చాయాసామ్యమును గమనింపుడు.

క. తరణియెదె గ్రంథుచున్నాఁ
డరుదెమ్మని చంద్రుఁబిల్వ-నరిగెడు రజనీ
తరుణిమణిదూతికలన
నరిగెం దూర్పునకు నీడ-లతి దీర్ఘములై.
చ. తరుణి ననన్యకాంత నరి-తారుణ పుష్పశలీ ముఖ్యధా
భర వివశాంగి నంగభవు-బారికినగ్గముఁ జేసి క్రూరుడై
యరిగెమహిమరాధమండ-హంకృతితోనని రోష భీమ
స్ఫురణవహించెనో యన న-భోమణిదాల్చెఁగమయదీధితికా
అనుపద్యమునకుఁ బ్రతిబింబము యీ క్రింది పద్యమునకు
చున్నది:—

చం|| కటకటాశితరక్తిరణ కాంతికినో పనియొనియోగు లు
త్పటమున నాదుచంఢకర-కాంతికిఁ దాకుదురొక్కొయం
చు న, క్కటిక ముఱునినటంబున-కాంతుఁడుతీవ్రతఁ దక్కి
వారుణి విటుడను వైఖరిం జరమ-వీధినిఁ దిమ్మరెసానురా
గియై

సాధారణముగా విమర్శకులు పెద్దన్న గారి పద్యమునందు
దోషమునాపాదించురు. కాని యట్టిదోషమున కిచ్చుట
తావులేదు. ప్రవరవిప్రయుక్తయగు పరూధినియొక్క యా
యల్లకభరమునకుఁ గవికనికరించియామెతో గూడ నైక్యమయి
ను. ఆమెశీతికి వగచి కవియట్లు త్రేపించి యున్నాడుగాని
యష్టావముచే గాదు. ఇక్కడ యిట్లు వర్ణించుటయే
సమంజసముగనున్నది. అట్టిచో పెద్దన్న గారి యెడల దోషమును
బరిగణించుట యసామీచీన్యమునకు గుఱుతు. అదివిమర్శకు
లవివాదమునకుఁ జనిగాని మఱొక్కటి కాదు. రసవ్యాచిత్రీకర
ప్రతిబంధకంబగును. అలంకారిక మతమునందలి తప్పుకసాధువు.

గీ|| ద్రాగ్విదాహచ్చిదాని - ద్రాణమదన
దంజనాలాన మూలక - య్యావిధాన
వారుణాధోరణాకల్పి - తోరుకోణ
మృత్తికారాశియోయన - మొఱసెసంధ్య||
అనుమనుచరిత్రము.

చ|| పరుణునిమావట్టెడు మద - వారణ దాహనివారణాకమై
పఱచినశోణ మృచ్చయము - వైఖరిసంధ్యరహించినంత భీ
కరమగుదావపావకము - గామదినెంచి భయంబు పెంపునకా
బరువిడె దిక్కుల నిర్దుర-బాధకుడోడుగఁజుకవాకముల్.
అని పామనుందరోపాఖ్యానము.

చ. అరుణు చుల్లిగంతెముల - నంతట నెంతయుఁబ్రకృతంబు, ని
ర్దురగల నీరురక్తమను-భ్రాంతికిఁజిక్కి-మృతప్రకాండముల్
బిర బిరనేగుచెచ్చిప్రతి - బింబిత నూర్మనిఁ జూచి సాధ్య
త్వరితగతికా దొలంగినవి-పావకుండముగా భ్రమించుచుక.
అను పద్యము. (పశేషము.)

కవిత విమర్శ

(కాండీక మాస బి'౧౧ తరువాత)

[భువనగిరి విజయరామయ్యగారు]

2. అనన్యకావ్యానికాన పటమొచ్చిత తిక్కన సోమగూటి నీ
 రసవిదా! తెలుగు కవిరాజుల కెల్లను మేలుబంతియై
 యోగగడై తిక్కనాను యొకచేనియు నీరు బుట్టినే! తరు
 ల్లనీత కవిత్వవైఖరి జెలంగున వోమము! లాంధ్రసత్కవి
 క సమితి మార్గవర్క వికాలయశంబుల గడింపఁ దోయి కీ
 కనులు ప్రాపులో యన వికారపు బూహ లయోగ్యభావనలో
 నిసలుగ నేండ్లు కట్టపడి చిన్నపు నైతి జానుప గూర్చుచి
 క్క సగలేశమంతి వెలగాని యయోగ్యుల యాంధ్రవాగ్దళో
 విసరము వారిమూలమున వృద్ధిజెలంగెడునట్లు వర్ణ తా
 మనమున చిక్కిగఁ గవిమండలమాన్యుడు తిక్కయజ్ఞతే
 యనమరుచాళిమాన మనయంబు జెలంగవలెక వదీయ వా
 క్కసరములందు సుంత కనుపట్టునె ధూర్తత! సామరార్యమా
 ననవారమైనగా కతిఘనముగ నాత్మ్యవృత్తి న్దలంపఁ డీ
 ననుమతి సత్కవింధ్రుడని వాఁడనినడే తనకావ్యమందు నే
 రసకులనేని చొక్కి మది రంజిలునట్లు లాఁకర్చజాలు తీ
 పెసగు కృతు ల్వాసరిన కవీశ్వరు లవ్యకృతు ల్పరించి యే
 పెసనో స్వభుక్తి నొందఁ బ్రయత్నించు నతక్షుల వాక్యతీమహా
 నన పరిష్కృతే నానుల నవిగరిగాని విమర్శకోత్తముల్ ముక
 గనరిత వాని క్షేపణి? గౌరవభాగ్యముతాగ్రహితముక.
 నదిగల సత్కవిశ్వరుడనన్యుతి జాపునె నదివిమర్శ కా
 ద్య ముకవివాదంబు చెసఁగెనా కవినింద? యొకంత కృష్ణరా
 యనభిక్ దిగ్గజేంద్ర కృతులందు బ ల్పడె నిందు నందు నా
 ననుమనసత్ప్రబంధముల భట్టియొక చెప్పిన గ్రంథచార్య నీ
 రసతన బల్కి దాటి రల రాఘవపాణుల కావ్యకర్త దు
 ర్వ్యసన సాతి న్దేవీంద్రకృతి వ్యంగ్య మెటుంగఁగ లేక తప్పుక
 సనియును బోల్పలేని కవివాచకతాత్మక దుష్కర్త తా
 ములు నుపేక్షించెల్ల నిది మార్గముగా కవి నింద యంగమై
 యునికొని రానురా నొకటె యొప్పున నిల్వక గ్రంథకర్త మా
 ననమున కెవ్వ రెట్టి వ్యసనం బొనఁగూర్చిన దన్ని రాన క
 ప్రచురక వాక్యజాలము లభంగురకేత్రం దడియ నీర్విక
 న్యనలుచు వాడు నాటికి విమర్శ మామణి క్రిందమారి ని
 ట్టిసరణి కర్తృహాస్తితికి ట్టికగఁ జెల్లునె కాద! యందు నే
 న్ననగల సత్కవింధ్రుడయిన నన కావ్యమునందు దప్పులే
 పొసఁగిన జాపుండెంచు జలముక వగ 'సంయ' యని పూర్వ

గాని నీ
 రసగుణ చాక్కిగల్గుముల ప్రాడిఁ గడింపఁ దలంచునే మదిక!
 4. లకులు సుక్కు కైతల గలాగల కొక్కెడఁ బామరాళి ప
 ల్లునుకుల జూప దివ్యకవినాయకు మించిన ప్రజ్ఞచెందిన
 ట్టానపరి బాగు బూహల మహాధర్మ తుంపెసలాడ నెడ్గియో
 పసపసవాని సత్వధల పండితసంఘము మ్రాలు దానికొ
 గుసగుస లుప్పల్ల నను కుంతితవోదము నందుఁ దెచ్చికో
 త్తిసమిస లొక్కవింతి జవ మేకొనఁజేయ విమర్శకాళిపై
 గనిడిసి వ్రాతల ప్లావి గద్దరి గండ్రతనంత ప్రాపుగా
 ననము గడింప నెంత రడియానల ధూర్తకపు ల్పత్రిపై
 విసవిస మంజులాడి నుడి వ్రేగున నొడ్డును బిట్టు తిట్టినక
 దొసగు తనంత జక్కనయి తోమనె కాళ్యేతమై యెసంగడే!
 పసు వనఁగావలెక దనదు బాను నెటుంగనివాని నట్టి దు
 ర్వ్యసతికి తీక నైలగు పల్లన వీరు సమత్పహింతురే?
 కొనకు స్వక్తియ ధూర్తత జానుపను బెంపద వీరిబుద్ధులక.
 ఎనిగని యెవ్వరే నోరుల వ్రాతల దప్పల బట్ట బెచ్చు సంత
 తన పడుచుందురే? తమకు దామెనరించుకొనకనా నిజా
 వసరము లేన్ని యుండపుప్రపంచపితా ప్తికి నెందో యెవ్వరో
 యెసరిక గల్గవారలు సహేతుకభాతి విమర్శచేసి పె
 న్నొసఁగుల నేరి చూపు బది దోసమె వానికి మోస మానె? పా
 యనమున నింబిజ మొకటైనను జేబొనరింప కుండునే?
 5. హాసనముకాదు, భ్రాంతిదుడుకారని దోరణి కాదు వ్యర్థపు
 న్ని సుగులసంత కాదు కడు నీరసవన్యకీరాతభావకా
 దనయయ్యో త్తమర్థరథసాంచితవాక్యయమంబుగాదు నూ
 త్తిసరణి ప్లాండవాగ్దజనతాఘనతాధికతాయతాధిక
 ప్పనము నవినశోభ బహుభంగుల గూర్చుగఁ జాలు మార్గమో
 మును సమానగంధయంత కోమలమానసవృత్తులార స
 ర్యసుగుణపుంజరణి సువత్తులార! కవిత్వతత్వన
 త్వతసమరసత్వజత్వరహితత్వీయవర్తనలార! శ్రద్ధసో
 ల్లనీతముగా వినుడు మును లక్ష్మికి నిక్క భరాసురాప్త్ర మొ

వైసఁగుచునుండ "విమర్శ" సచిత్రశ్రవణ కాలములక గవిత్వ సృ
 స్టి సకలదోషనశిత విశేషతఁ బొల్పుటకై విమర్శకా
 గ్రంథుల పండితోత్తముల ప్రాధమనీయుల జేర్చి వారి కై
 వసముగ నెవ్వ రెట్టి కృతిబల్లిన దానిని నొప్పగించి త
 ద్విస్తృతపరీక్షఁ దేని నుడితీయు దిద్దఁగ జేసి గ్రాంథిక
 శ్వసన సమగ్రతండ్రి గనుపట్టు నట్లు ల్వాసరించి గాని సం
 ఘనవిగమందు పుస్తకనికాయమున జొప్పడ నీయడయ్యో "రి
 మ్మ" మునుకాళి దివ్యతాశోభ స్వభావ చెలంగఁ గోరి య
 ట్టిసరణి నేర్పరించుట కడింపఁ ప్రయాస మొనర్చు రాజసా
 హస సహనానుభూతియు సహాయ మొసంగని చోటఁ గాననో
 యసమవిమర్శకాధఁ దగు నాంధ్రమహాశయలార! యేది మా
 ననమున నొప్పగిల్లనో యన స్వరదాళకలాభమేమి మా
 కెసఁగున తేనిపోని సడియేటి కన స్వలదాంధ్రభాషపై
 నొసపరి బల్లియున్నెడ తరున్న తి మిహ్వావయాంతరంబులం
 దెనక మెసంగజేయు నెడ నేడెడ నాంధ్రకళాప్రపంచముం
 దనువుల నూని వెల్గుడు ననంతకృతి ప్రతిసుల్లి"ంచి నీ
 రసగుణ మత్సరరాది విసరప్రసరంబుల కాంక్ష వెట్టి స
 ద్రవనకే నేర్చు నిచ్చుచు సరస్వతి నైజ పవిత్రయాపగాఁ
 బొసఁగునట్లు ల్వాసర్చర నమోనను యంచు పరామఁదెల్పడ.
 6. హాసదుహానానాధు తననా భలి మే లహహో యహోయహో
 పాసగు నెబాన్ బలే వహా పాందది దాపుర వహారే పసం
 దునులు మజా భజార యహహో యని మాటికి చెంతనిన్చి యే
 త్రసకణతేజమంతయు ముద్రచితు సంగతి తోచినంత మె
 ప్పొసఁగెడు వారయండి! నుహాతుక తా పరిపూరితాత్మ్యుడై
 వెన రచియించు సత్కృతుల మేలుమేలు గవీశ్వ రండు సా
 హస మెసఁగఁగ సంతసమె యాఁజులేని బలంబు గాన నో
 యసమ విమర్శకాధఁదగు నాంధ్రమహాశయలార మెచ్చుకో
 ల్యసతి నుపేక్ష సేయక యపాక్షికబుద్ధి యధాగ్రహనధూ
 తి నెలయ సద్విమర్శబ్రయతింపుడు పెంపుడుమాసరస్వతిక॥
 7. పసిడికి వన్నెఁ దెల్పు శిలవంటిది ముమ్ము విమర్శగైతకుక
 దొసఁగుల మేలుబంబులను తూచి ప్రకాశమొనర్చుచుండుటక
 రసపరిపాఠంబు రసరమ్యులకుక దుశ్శయ్య క మృతుక
 వసతిఁ జెలంగు పాకమును పాకముతో లలిమేళించు పా
 త్రసమయకుద్ధి యాచితి నిరంతరితాబగు కాంతి కాంతికి
 బొసఁగు నలంకృతృత్వతికి పొల్పు నొసంగెడువాక్యతృత్వతుల
 రసనకు నెక్కు భాషలు లరాశితోజ్వలధార ధాఁజా
 మిసమిసలాడుచు న్మెయ్యము మేల్కొరల లభనిల్లక ముఖ
 ప్రసర దుదారగాధఁ గవిపాటన మొత్తగవిత్వరసరస
 పసరిత మయ్యె నంచు బహుభంగుల నేర్చి విమరు! దార్పి పూ
 రసమున దేలు లట్లు లొక ప్రకృతనవచ్చి కవీశ్వరుండు మా
 ననమున నెన్న డెన్నని గణయింబు జిత్రవిచిత్రభావన
 బ్రసమవి శేషయతుల విలక్షణ భంగ్యుపబృంపితార్థము
 ద్విసమక సత్ప్రమానపరిశీలిత భావన లాసమా పి న
 వైసమమెయి న్మెలార్చి పృథివి న్దవికి న్యశమెచ్చు నొక్కచో
 నినుకకణంపు ట్టిను వహియింపక మేల్కొనిచుక్కటం డిటల్
 సనిఁ గనుపింపఁ జేయనెడ బాలి కొకించుకయేని యంతరం
 బొసఁగక నేస్తుండెంచు మొగమోడక జంక యోర్వలేమి తి
 రసమున కింత తావిడక రమ్య మనభ్య మనావ్య మన్యవా
 గ్గినన మనన్వయంబునఁగఁ గ్రాలు సమస్త పదార్థభావనో
 మనరణి సుంత గన్నదిన కాస్త్రసమాపిత సూత్రమార్గము
 దైన నెటు బ్రుంగెనో యనలఁ దెల్చి యశేషకవిప్రపంచముం
 దెసఁగెడు వాణి కుభ్రత వహించుటె కోరిక గా మెలగు మే
 ల్పనివెలయ నిర్విమర్శకుడు పాణ్డితి యాగతి సాగకంబుగాఁ
 బొసఁగ విమర్శ జేయక రిపుత్వమున న్మరిఁగ్రాచు నీనునక
 గనిఁగొమచో విమర్శ యది గ్రాలునె భూళిగ బ్రుంగిపోవడే
 యసమవిమర్శకాధఁదగు నాంధ్రమహాశయలార! యిమ్మెయి
 వెనక గృతులన్నిమర్శగని పెంప యతింపుడు మీ సరస్వతిక॥
 8. కసియు విమర్శకు న్నృభమగత్యమె యశ్శుది తిట్టుణ్డోతు
 గంటసముల కిక్కగాక వికటంబుల కెక్కుల కెక్కణ్డోక గెం
 టసముల బాఁసక సుమనస్తత యే కవిమ్రాలజూపి కా
 వ్యసరణి దోచు దోసయులయందె తదియవిమర్శయందె ను
 ప్రసరితమయ్యెనేని వినరా పెనఱాపిడి చేత విద్య పె
 ల్లసకముగాంచు నన్న నుడి నింతకు నంతకు నుల్కుజెంది త
 ట్టనకు త్యజించి వ్యర్థపు మాటాహుటి మీర విమర్శకోత్తము
 న్ననరుచు పిల్లకాపములగ్రామట లొకవిడే యధర్మమా.
 నెలలను యోధులం దొకొ యహీనపదాతులయందొ కాక ప్రే
 యసులనఁ జెల్లు వీరలకు హాయి నొసంగునె వీరిలో నరా
 జనమును దామసంబును నసంగతముల్ కవికావ్యసృష్టి కో
 దని వినిల్లు వస్తుగుణతత్వపరంపరి తేటమాటలం
 దెసఁగి రసానుగం బనుభవైక సుగమ్యముగా పుజించుటే
 పసయగుచో! కవీశ్వరుఁ డభంగురభవ్యరసోక్తులొప్ప బ
 న్నసరము లీల బిన్నన ఘనంబగు కావ్యమున నిర్విమర్శకుం
 డనదులజాపుమాత్రమున నాక నెల్లడ దివ్యమాన సా
 కనమున మేటి కీర్తి గనఁగాఁ బ్రయత్నించుటే సోమనస్య మె
 క్కనకియమల్ వృథానుదురే కాపున నెప్పుడు త్యాజ్యమా

గామల్, అసితవహంధకారనిలయంబుల తేల శకాంకు డవ్విహా
 యసమునఁ దోచి వెన్నెల నన్నెటఁ జీకటిమాపియన్ వలీ
 మనచు కందువాయ ననమర్థఁడగా గురింజ యెంతరూ
 పనియు దనంతి కెంజిగురువారు మెటుంగుల బోలఁదంచుఁ గ
 కిసలను గొట్టు కైపున స్వక్తియపు నీలినకందమాకదా!
 కుసుమమరందపానమునకు న్నతుకం బెగఁచెంగళంప ద
 ద్రససంఖిపానలోలమలిరాజము కంటకపాలి నెన్ను నే!
 కిసలము లానుచు న్నడు సుఖించు పికంబులు నృత్యకాళికా
 వసిక మనోహరత్వమున ఎదురునే మును పా కృతాను రే
 తనుఁ డటు మోహినిం గని గత్రెపుడై ప్రధనీగఁడే! దివా
 కను లమృతంబు నొంక జెలికారముఁ జూపి జడాత్తులై న రా
 త్తునులను మోసపుచ్చి తిమసాహసవృత్తి విమర్శజేసరే!
 కన టిమమంతయే నెసఁగ గర్వపుఁ గమ్మటికొక స్వక్తియనై
 శసముఁ దలంపఁబో కథమ సత్తులు శ్రేష్ఠులుఁ గూడ దాని వా
 యసము బలి న్వరె న్మటుగునం దడఁప న్నయతింతు ము న్వనా
 కసపతి వాలి కూలిపడఁగాఁ దరుమూయునందు డాగి నా
 రసమెసంగించి పృచ్ఛలకు రాయఁడు దాటఁడే కుప్పిగంతులన్
 గసిమిరి కావధంబు తటిగా నిడకుండిన జాతవేదు మం
 దనమునఁ దాచిన న్నరశదర్శిభూగోరభుజంగమంబుల
 న్వనమున న్నడంచినానినకబరకేమము నిల్పికోన్న బా
 ననమున సుంతి చేదుపడిన న్నభాగ్యము లేమిచెప్ప నా
 కిసమన భస్మసాత్మ్యతి వికీరిత దంశనమంతకులేని యా
 కనచులలా పదార్థముల గల్గెడు న్నవ్వునుఁ డెల్లమేకదా!
 10. కసిగిన చోటనే పొసఁగుఁ గట్టిన బిడ్డయె దమ్మనన్న మే
 లెసఁగెడు సామెత నివరె యే కవిరాజున కెందు బుద్ధి పా
 ట్టన మెకొ యేవిమర్శకు కడంక కొలంతగ నెందు దోయనో
 యిసిడిల కెంచిన న్నైయు తెంతయుఁ గన్మును చూపె సత్యలా
 లసులకు రెండుచె పుల కళాగరిమం బది యేకపూర్ణతన్
 మసలక మోదుల్గుల సుమాళముల నిల్వనిల్లు గా; సుధాం
 ధసులను తారతమ్యములు ధర్మమై! యట్టివి యన్న వేకదా
 పసపస నొండ్ల తప్పులను బట్టుటె కొంచులనేర్చు కొండటా
 పసివలె పూతులై యెరుల బాటపునీత మొనర్చు, కొండటి
 యనుకుసురై యెటో కృతిహాయంబున బింకముమీఱ నెక్కియా
 విసరుల జల్లిశంపుఁ బెనవ్రేగుల ధారితకాదిధారలం
 దనుభలతో నెటో వెడలి యావల రావణగర్వమాని బ
 ల్లాసఁగులు మూర్తిచింతమగ్నదోచినయేనియు నేరకుండ్రు మా
 నినులను ధీబలంపు పెను నిగ్గిక లే గతి నుండ దెందు గో
 ననము లనంగ నిద్దయశేసంబును దక్క నొం
 డసరై యెటుంగళే జని నిరర్థకం చొనరించుమందు పా
 లసులెకాదా విశేషము చెలంగుడు రన్నిజగంబులందు వె
 క్కసముగ జీవితాంతనరక స్థితి సుంతయు నెంచకుండగన్.
 11. పసిడికి వన్నెఁ దెల్పు శిలవంటిది ముమ్ము విమర్శగైతకుక
 బసిడియై లేనిచో నొకపు బుడల భాగ్య మభోగ్యమా కదా!
 కసివసపోకరు ల్విగులఁ గారలు ప్రేలిన నేమిలెక్క వె
 క్కసముగ నార్చుకుర్చురము గంధగజేంద్రము నేమిసేయు? గా
 ధికుతుని పోల్చి సృష్టికి బ్రతి న్రచియింప వలంతులైన యాం
 ద్రమమునసాశులార భవభ్రమితోజ్వలకావ్యసృష్టి దో
 మసమదయంబు బాడయె యెసంగు నిక్కమయైన నెందో విా
 విసుతపరీక్షకు న్దొలగి వేగి గతిన్ ముహించి దూడి యే
 దెసనో విమర్శకోత్తముని దృష్టికి వే దలలేత్తు నొండు రెం
 డసదు దొసంగు టక్కరుల యల్లిరే కద ధీమతామపి
 గ్రసతి ప్రమాదప్రేయ మని గ్రాలెడు సామెత లొకమంతు బ
 ల్యననన లేల! భూభువనవర్గనిరంతరసృష్టికర్తయన్
 మసకల నొందకుండిన సమ సచరాచరసృష్టి లోటు పా
 టెసఁగని దివ్యవృత్తి జరియింపవలె న్నయట్లుగాక మే
 లనులున గొన్ని జీవతతులండ మహాపద గొన్ని నిల్పుటే
 టిసరి స్వకర్మచేతన కడింది విభేద మెసంగు నన్నఁ గై
 త ససియు నట్లులే యనెడు తొల్లి సహేతుకమాను గాదె మీ
 విసుగులు కావ్యసృష్టి నిలుపే యుగఁగావున నోర్పుబూని పే
 తుసరసత నిర్విమర్శమని ధోరణి బొల్పిన నాదరించి యా
 విసరులకు న్నవాదిడఁగ వీలగునేని యతింపు డట్టి వీ
 ల్వాసఁగనిచో గృతజ్ఞ త నమోనను యంచును దిద్దుడే కృతీన్
 12. రసమును హేమమట్లు జలరాశియు తీరములీల సంధ్యలన్
 దెసగొను తేబవల్ల కగు హేళివలె నిరిజామహేశ స
 ద్వనలి, గిరీటిమాధవుల భాతి బరస్పరసౌహృదక్రియా
 భ్యసనము మీర వాణికి నిరంతరసౌఖ్యరసాభివర్ధనా
 నుసరణయోగ్యవృత్తుల మనోగతిఁ గూర్చి యశస్సుచంద్రికన్
 మసల యతింపుడే వర విమర్శకులార! కసింధ్రులార! మీ
 గొసఁగెద వేనవేలు వినయోజ్వల విజ్ఞపనోక్తిహరముల్"

లక్ష్మీ అన్న కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1885

10, నెట్ బెట్ రోడ్, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 నుండి 1918 నవంబరు 28 వరకు వసూలైన డివిడెండ్లను కేసుబడినది.)

మొదటి దివి: మూలధనము రూ 10,00,000 వందల వేల రూపాయల మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన వసూలుకావలసిన అలాటుమెంటుపై రుసుము రూ 11,745

మూలధనమునకుపై గాన చెల్లించబడినది. వాటాలకు యిక్యూమండ దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా బజరానాయగారు,
2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు,
3. రాయ జడభగత్ రామ్ గారు,
4. రాయబహదూరు లాలా ధన్వంతరీ రాయగారు,
5. లాలా దివాన్ చందూగారు,
6. డాక్టరు నిహాత్ హుమ సిక్రిగారు,
7. పండిత కె. సంతానంగారు. (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

అధికారం, అధ్యక్షవిజయము గలిగినది. మొదటి రెండు మూలధనములను రూ 14,00,000 లకు మైగానే ప్రకటించబడినది.

వి. అంగడిని ఆనకూలమైన పాలిటి, పాలిసిజర్ల గలకు కొండరకలుగజేయునట్టి నియమములు తెచ్చు.

మిక్సిడ్ నిపుతాన, మిక్సిడ్ ముతాన నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రెసిడెంట్ గారు, ఫారములు, ఇతరసంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

మంచి పజుకుబడి, పూచిగలవారుమాత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరుకార్యాలయము, 16 సుకురామ శెట్టిస్థితి, మద్రాస్.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన తక్కువ ఖర్చుతో ఈ యాగ్యతాత్రిక నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

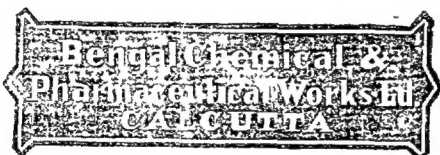
వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములవ్రాసిన పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.18-0

వి. పి. చార్మిత్ సహా రూ 1.2-0.

(1898)

భవనం లకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలబడిన దవడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మొదలుపెట్టుట అలసిపోవుట మొదలగు

వాటిని విశేషకృష్ణము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, శాశ్వతయవ్వము నిచ్చును, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈవిశేష ఔషధము నిరపరాధమైనట్టి డితులలో కూడ క్రొత్తచురుకుటను పుష్టినిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమాయును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును నైవేద్యమునకు నవ్రంశకత్వము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సుసారసభాగ్యము తప్పక కలుగును.

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

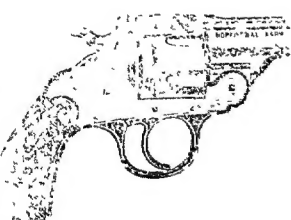
రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

మింగిపోయినట్టి లాహోరి ముద్రాసేద్యమును

రంపెనాకావే చేయబడ్డది. (8068)

నానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆరులే

విద్యోగిలకు యిచ్చునది [స్టాపికము ౧౮౬౩ సం||]

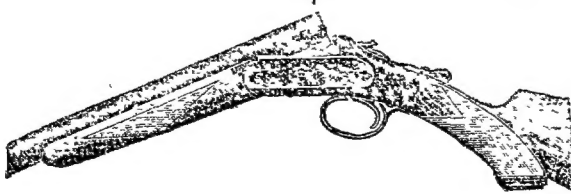

ధరలు

పరనము.

శ్రీమహాగన

ఉచితము

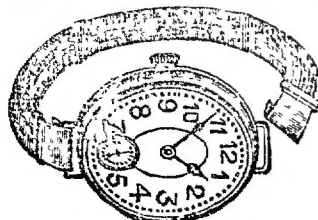

నాగము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును ఉన్నవి. జేబులో పెట్టుకొని గలిగినది కూడ దొరకును.

యూ. వి. ౭/౧౦. వివరములకు టెల్లి గ్రాములకు కంపెనీ నెం ౧౨౨ బ్రాడ్రో, మద్రాసు.

WE WANT 1000 OLD WATCHES.

No matter if your old watch needs "fixing" very badly, we want it. We must have 1000 old watches by January 15. Bring us your old watch to-morrow and we will make you a very liberal allowance on it towards one of our new 1924 models. Ask to see our exquisite new models in wrist watches. Dig up your old watch, even if it hasn't been "running" for years, bring it to us and get a liberal allowance towards one of our brand new watches. Silver wrist watch with radium dial. GUARANTEED FOR 2 YEARS. Price Rs. 10-0-0.

Messrs. V. A. S. PANI & Co.,

Post Box, No. 17, Madras.

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసంబరు 13-వ తేదీ శనివారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు బా 1-కి	రు 80-0-0	మొదలు	42-0-0	వజాప
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు	
కుసుమ తెనాలిది	ప 48 గలది	రు 14-0-0	14-8-0	
నెలూరిది	,, డిటా	,, 15-8-0	16-0-0	
డిల్లీది	,, డిటా	,, 16-4-0	16-8-0	
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0	
నువ్వులు	,,	,, 20-0-0	24-0-0	

(2) వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	రు 205	రు 11-0-0	రు 12-0-0
సెనగలు	,, డిటా	,, 10-8-0	11-8-0
పెసలు	,, డిటా	,, 11-8-0	12-4-0
వినుములు	,, డిటా	,, 18-0-0	16-0-0
ఉలసలు	రు 164	,, 9-4-0	11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి	రు 160-0-0	165-0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగవస్తూబా 1-కి	,, 55-0-0	60-0-0
ఇతరప్రదేశము	,, 50-0-0	58-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 180	మి.మి. నూనె 120
అమడము బా 1-కి	రు 160-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 170-0-0	175-0-0
కూరపనుపు	,, 145-0-0	150-0-0
విరపకాయలు(గుంటూరిది) బా 1-కి	రు 129-0-0	140-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండ మణుగు 1-కి	రు 50, 55	
కాళహస్తీపాయకట్టు	,, 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి	రు 85-0-0	60-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80-0-0	49-0-0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి	రు 80-0-0	81-0-0
చదరం	,, 80-0-0	88-0-0
రవుండు	,, 80-0-0	88-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రు 75-0-0	76-8-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 22-8-0	28-0-0
సవరను 1-కి		14-9-9
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 249-0-0	255-0-0
రాగి డిటా	రు 290-0-0	295-0-0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 85-0-0	85-10-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 78-0-0
తొట్టికృష్ణము	డిటా	72-0-0
సింహం	డిటా	,,
గుర్రం	డిటా	,,

(8) దూది

బోండా వెన్నుబారున 1-కి	రు 820-0-0	
------------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9-0-0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8-0-0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8-12-0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9-0-0
డిటా నెం 14 డిటా	రు 9-12-0
నూళియేనుగ నెం 20	రు 11-4-0
జపాన్ నెం 20	రు 11-12-0
,, ,, 40 ఏ లేటింగ్ అయినను	రు 14-4-0
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9-4-0
వర్షాక్ నెం 24 1/2	రు 11-12-0
14 1/2 క్లింక్ పడి	రు 9-2-0

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0 2-0

రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జిగటవిరేచనములు, అజీర్ణరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలకు మూడుపూటలు నేపించిన తోడనే నిలిచిపోవును. ఓటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణముచ్చును. ఆమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు బొంబాయి.

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters & Importers, Firms, Factories, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The list must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS

పాఠ్యపు పంకటాచలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలక్ష్మి ఒకగజము.

వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. దాక్షుడు ప్రభాకర్, ఫెలో ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎన్. వై. ఇన్ ట్యూటు ఆఫ్ యెస్సెస్ యానైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎస్. ఆఫ్ డిగ్రీనిటి ఇన్ స్ట్రీయూషన్ ఇండ్స్, కన్. శర్మింగ్ కెమిస్ట్రీ, ఎసియర్ లీక్ నం. 2 బొంబాయి:—మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రల ఉపయోగ సింఠి దానితో వ్యాధిచిచ్చావృతము వ్యర్థావసరము, అజీర్ణము, మలబద్ధము (పక్షిని నోటికి కడుపునోటికి, వ్యర్థములు, నిల్లలయ్యావృతము మొదలగునవి గుణపైసవి.

(2) మ. వి. ఎస్. అయ్యలరావు, సినిమాటోగ్రఫీ, కానిటరికమిషనరీ, మైసూరు గవర్నమెంటు, మైసూరు మైసూరు యూనివర్సిటీ ఆఫ్ మెడిసిన్, లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వేసవేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(3) మ. జి. జి. విశ్వంకటరాజు, బిల్డుంగ్ డిప్లొమేట్, 9-41 వీధి బొంబాయి, రంగూరు, బెంగాల్. మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు, వాడన, వాడన వచ్చుచున్న లోకులకును సంస్కారమైన

(4) మ. లాల్ సెంతు, మిథై, శరీర ఆస్థిమేలు పర్లన సిరోసి, రాజపుటానా. రృద్ధి నివృత్తి. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వేసవేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము. చాలకులకుగానున్నది, రక్తమును 12 సేపాలును పంపుచు

బుడ్డి ధర 0.4-0, 6 బుడ్డి 1.4-0 పోస్టేజర్లు చేరు.

పాఠ్యపు పంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

(4) శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

ఓ రియంట్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ ట్రెజర్
అమ్మారన్న కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము విశులతవా శుకరముగమిషన్
వరత్తుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వా రరాంభించి
యున్నారు.

ఏజెంటుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

కనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ
ద్యోగిస్తులు దరఖాస్తులను పంపుకొన కోరెదము.

జూలై 1924 బోనసు
సంవత్సరము సంవత్సరము

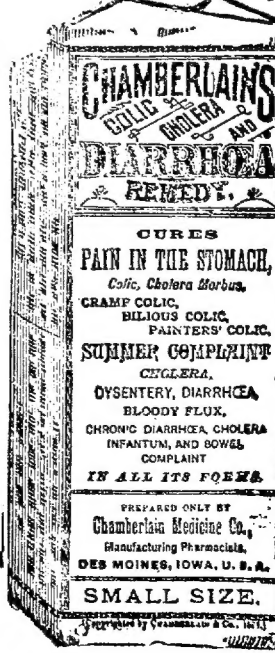
ఈ సం॥ రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో
వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యున్నతమైయున్నది.
హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు
ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ ట్రెజర్
అమ్మారన్న కంపెనీకి ప్రపోజ్యురు సంపాదించు
చుటకు శక్తిగలవారు మాతో సంబంధము
స్థాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings
Post Box No. 8, Madras.
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore.
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

**శ్రేష్ఠతరమైన వెంటుకల
తైలము "మణిసూనె"**

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. వైట్ ఆ
యిత్ యితర అపాయకరమైనపులు చేరుటలేదు. ఇది
చాలకాలమునుండి మంచినగునుకలిగి, వాడుకలోనున్న
ది. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0.
దీనిని వాడుటచే వెంటుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను
నల్లగాను, బలముగాను యుండును. చుండును రానీయక
వెంటుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మా
క్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.
ఆ తంకని గ్రహ సార్థుని,
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

**చేంబర్లెన్ గారి
శూలనాస్తి
అతి సార
నివారిణి (2)
ఈ ష ధ ము ను
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి,
అతిసారము, శూలనాస్తి,
పేగు సంబంధమైన వ్యా
ధులు మున్నగునవి అత్యు
ద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయ
మునకు దొరకును. శిశి**

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టిరీది మదరాసు.

తైండ్లు అండ్ కో, బెజవాడ.

క్రొత్త స్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అమృతాంజనము, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెప్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (60%)

ఎంగ్లీవింగు

బెజవాడ

మాన్ సియర్ పెన్ క్యూ:— యూరేన్ పెన్ క్యూచే మీలిన్ నాకు చాల సంతోషముకలిగినది. ఇప్పుడు విదాహములేదు. మూత్రము విస్తారముగా పోవుట లేదు. నాకు మునుపటి బలముకలిగినది.

లిహోరియో ఎం. డి. పాంట్. రాస్సియో
(లాయర్. ఇక్ పరీక్)

మాన్ సియర్ పెన్ క్యూ:— నయచేసి 2 బుడ్ల బిన్ యూరేన్ పెన్ క్యూ బొవధమును పంపకోరెదను. మీరుపంపిన నమూనా బొవధముచే చాల గుణముగలిగినది.

చిత్రించవలెను
ఏ. రాక్సు, ఎమ్. డి. కాయెన్-సర్-మర్.

వెన్ క్యూ యూ ర నే టె డ్ వే ను

బహుమూత్రమునకు అమోఘమైన బొవధము

స్వేయిను— హెర్నానిగై చక్షకోయందు డాక్టరు ఏ. పెన్ క్యూవారిచే తయారు చేయబడినది.

మిత్రము:— కలినయ, కైకోనా—లితీయం, బ్రోమైడ్ పీపెయిన్ ఎక్స్ట్రాక్టు యూరనియమ్, నైట్రేట్—పూర్ గ్లజిన్—పిల్లువైన్ బుడ్డి 1-కి ధర రు 10—0—0

ఇండియాలో సోల్ ఏజంట్లు:— మాడన్, నన్ను అండ్ కో.

కెమిస్టులు, క్రాఫ్టర్లు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ఈ ప్రకటనను చదువువారు వారికి తెలిసిన బహుమూత్ర వ్యాధిగ్రస్తులకు ఈవిషయమే తెలుపవలెను.
మద్రాసు డిపో ఏజంట్లు:— ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్,

1631

9, పాప్ హామ్స్ బ్రాడ్వే.

మాన్ సియర్ పెన్ క్యూ:— మాతృద్రుడి గడిచిన 8 దినములనుండి మూత్రమునందు గైకోపిన్ బొత్తిగాలేదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను.

మామూలుగా పంపు బుడ్డిని మరియొకటిని పంపకోరెదను. 50 సం॥ రముల వయస్సుగలిగిన ఒక ముసలి ఆయనకు మూత్రమునందు లిట్టరు 1-కి 50 గ్రాముల గైకోపిన్ గలదు అతనికి ఈ బొవధము కావలెను.

నావద్దకువచ్చు బహుమూత్రవ్యాధిగ్రస్తుల తరఫున వందనము చేయుచున్నాను.
చిత్రించవలెను
డాక్టర్. మోనిన్ అలి. లి-టెంపుల్ (అయిసు)

అయ్యా, నయచేసి ఇంక 10 బుడ్ల లిన్ యూరేన్ పెన్ క్యూ ఆంటి-డయటెటిర్ బొవధమును పంపకోరెదను. దీనిని ఉపయోగించుటచే మంచి గుణముగలిగినది. నా వ్యాధిస్తులు అనుకొనినదానికంటె ఎక్కువ గుణముగలిగినది. వారికి గల బహుమూత్రవ్యాధి చాలవరకు తగ్గినది. మీ బొవధముచే బహుమూత్ర సంబంధమైన చిహ్నములన్నియు పటాపంచలై పోవుచున్నది. ఇంత మంచి బొవధము గలదని యితరుల కందరికిని తెలియగలదులకై నేను యీ యోగ్యతాపత్రము పంపుచున్నాను.

డాక్టర్, ఎల్. మడేరి బొవవిల్-సెయింటు-సెవర్ (లాంజిను)